Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 138. szám. Csütörtök, május 21.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VESZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

48 vagy 49?

Budapest, május 20.

Kik a jó negyvennyolcasok? Azok-e, akik az obstrukció bárdjával döngetik a magyar parlamentárizmus érckapuját? Avagy azok, akik szilárd eltökéltséggel állják ezt az ostromot? Azok-e, akik a negyvennyolcas eszmék testőrsége gyanánt *szerepelnek* ugyanakkor, amikor ez eszmék legértékesebbjét: a népképviseleti alkotmányt kompromittálják? Avagy azok-e, akik *valóban* őrzik és ápolják a negyvennyolcas korszak nagy hagyományait, habár pillanatnyira szembe kell szállniok az álnegyvennyolcas tábor lármás korybanshadával?

E sorok célja: azt bizonyitani, hogy az obstruáló ellenzék rég lesiklott a negyvennyolcas talajról s az 1849 lejtőjére jutott, ugyanarra, mely már egyszer elvitte a nemzetet egy siralmas katasztrófához, *a világosihoz*.

Bárhogy vegyük a tényeket, bármely szempontra helyezkedjünk, bizonyos az, hogy erős és lényeges a különbség azon elvek s tételek között, melyek 1848. április 11-én nyertek szentesitést, és azok között, amelyeket azokból kimagyarázni akartak. Minél távolabb halad a kor, a 49-ben elfoglalt álláspont mindinkább behálózza s elhomályositja a valódi 48. évi elméket s a kettő közt ma már élesebb különbséget nem tesznek, — amit 49-ben akartak, azt most ugy akarják föltüntetni, mintha már az benne lenne a 48-iki törvényekben, pedig ez minden tekintetben csalódás.

Egykoruak nyilatkozatai, egykoru tények legjobban megvilágitják a kettő közt a különbséget, amelyet ma elfogultság és pártérdek egynek akar bemutatni s mint egyet akar megvalósitani.

Az 1847—48. évi országgyülés teljesen azon alapon áll, melyen 19 évvel később az 1867: XII. t.-c. megalkottatott. Az 1848. évi törvények ha megvalósulnak, ugy a hadügy, mint a külügy s a pénzügy terén teljesen azon állapotot teremtik meg, melyet később, annyi küzdelem után az 1867: XII. t.-c.

Két klasszikus tanuval bizonyitom be a 48—49 közti különbségre vonatkozó tételeim igazságát, az egyik Kossuth Lajos, a másik Irányi Dániel.

Kossuth már 1847. november havában a fölirati vita alapján kijelenti, hogy: „Hazánk állapotát legközelebbről s leglényegesebben azon viszony érdekli, melyben mi az ausztriai monárkia tartományaival állunk. Senki nálamnál ezen viszonyt jobban nem tisztelheti s pedig nemcsak azért, mivel ez a fejedelem egységének az 1723: II. t.-c.-ben megerősitésével szentesitve van, hanem azért is, mivel e viszony szövetségében látom ugy hazánk, mint az uralkodóház jövendőjének biztositását" stb. . . . Teljesen ez alapon járt el Deák 1861—67 közt. S az 1867: XII. t.-c.-nek mindenben ez az intenciója; nagy elfogultság kell ahhoz, ki ezt nem látja.

Kossuth 1848 március 3-án mondott beszédének alaphangja a következő: „Emeljük föl politikánkat a körülmények szinvonalára, meritsünk erőt a dinasztia iránti hüség érzetéből." Egyebekben ezen a „közösügyeket" s sanctio pragmaticát s ebből folyó kedvelt kapcsokat emlegető beszéd, melyre nemrég Széll Kálmán is hivatkozott a parlamentben, annyira ismeretes, hogy azt bővebben idéznem nem szükséges; s ha ezen beszédre alapitaná a mai függetlenségi párt az ő politikáját, egész más irányban haladna s más eszközöket alkalmazna. Kossuth azonban 1848. március hóban (1.) azt is megmondá, mit követőinek nem volna szabad szem elöl téveszteni: „Vannak pillanatok, midőn a törvényhozásnak nemcsak reformokat kell követelnie, hanem kell, hogy a veszélyeket is lehetetlenitse."

Az 1848 tavaszán lefolyt eseményeknek fordulópontja az 1848 március 31-iki királyi leirat, mely ismét annyira ismeretes, hogy nem szükséges azt e helyütt bővebben idéznem. De megjegyzem, hogy e királyi leiratban megjelölt határok közt mozognak az 1848. évi törvények keretei s intézkedései s hogy e leirat a birodalmi összhangzást épp a hadsereg kérdésében különösen kiemeli.

S e leirattal kapcsolatosan jegyzem meg azt is, hogy a 48-as törvények nem alkottak külön magyar had- és külügyminisztériumot. Az 1848. évi III. törvénycikk 14. §. g) pontja *csak honvédelem* osztályairól emlékezik. *Külügyminiszter nincs megjelölve.* A felség személye körüli minisztert a legnagyobb csavarással sem lehet külügyminiszternek tekinteni.

A leirat még 1848. évi március hó 31-én este tárgyaltatott, ekkor mondá Kossuth a következőket:

„A leiratnak két lényeges része van, egyik a *financia*, a másik a *hadügy*. E dolgok elintézésénél egyet sohasem kell felejteni, tudniillik, hogy mi egész e percig a legtisztább hüség alapján állunk az uralkodóház irányában, mely Ausztriának is trónján ül, s hogy ebből *oly kapocs és viszony* következik, melynél fogva némi *közös intézkedések* mindaddig kikerülhetlenek, mig a pragmatica sanctio kapcsa áll fönn. Ha e szempontot, hogy tudniillik nem az elszakadás, hanem a pragmatica sanctio terén állunk, szem elől nem tévesztjük, fel fogjuk találni a kellő tájékozást . . ." Majd ismétli, hogy: „a pragmatica sanctionál fogva tagadhatlan vannak kötelezettségeink."

Ezzel egybehangzólag ugyanakkor Deák Ferenc ezeket mondá: „A jövő országgyülés teendői közé fog tartozni, hogy meghatározza a civillistát, *a közös diplomáciai költségeknek* aránylag reánk eső részét és ismét *a közös katonai testületek*, mint mérnökség, tüzérség stb. költségeinek arányos részét."

Kossuth és Deák közt akkor tehát nem volt különbség. Deák 1867-ben is ezen az alapon állott.

Egy szóval: *nincs külön magyar hadsereg s külügy említve.* Kijelenté ellenben Kossuth ugyancsak 1848 március 31-én, hogy: „Midőn e nemzetet saját sorsa urának látom; midőn látom, hogy ha egyik-másik kedvenc eszmény nincs is még e percben biztositva, de van lehetség azokat kivivhatni: vissza kell borzadnom a polgárvértől s forrón óhajtom, hogy akik itt vannak s kik itt nincsenek, egyenlően érezzék e szent kötelességet, hogy ily körülmények közt polgárvért ontani a legnagyobb bün volna, mit ember elkövethet!"

1849 február 12-én Kossuth Debreczenben a képviselőházban kijelenté, hogy „az 1848. évi törvények által biztositott országos jogoknak hatást, elfogadást és tiszteletet szerezni" a célja . . . . Majd azt is mondá: „Szabadságharcunk tisztán védelmi harc alkotmányunk mellett és nem akarhatjuk, hogy a kiegyenlités hidját magunk mögött fölégessük. Ha csak arról volna szó, hogy a sanctio pragmaticából folyó közös védelmi kötelezettségünket teljesitsük, a közös terhekben igazságos arányban résztvegyünk, ha csak ezt kivánnák, hogy méltányosságból vagy 200 millió adósságot magunkra vállaljunk a béke és egyetértés fejében — mindezekről lehetne szólanunk."

Kossuth e mondásával ujra csak az 1848. év áprilban kimondott tételek vannak megerősitve. Most már zárt egészet képeznek ezek s programmot, melyet az 1867: XII. törvénycikk megvalósitott.

Ily alakban az 1848 április hóban föláliitott tételek nyilt kérdést többé nem képeznek. De Kossuth ezt még mindig annak tartja „Iratai"-ban fölhozza: „Magyarországon, miután Ferenc József fejedelemnek magyar királylyá koronázásával a nemzet a Habsburg-házzal a kiengesztelődés utjára tért . . . az ellentétes érdekek kiegyeztetésére 1848-ban megkisérlett mód sikerülhetése felől az utolsó szó még nincs kimondva."

„Az én általam összeférhetlennek tartott osztrák császári és magyar királyi kumuláció ellentéteinek az 1848-iki alapon a nemzet megelégedésére kiegyenlithetése vagy ki nem egyeztethetése olyan kérdés, amely meg gyakorlatilag nincsen eldöntve."

Ha Kossuth ezt nyilt kérdésnek véli, ugy az a kérdés is fölmerül, hogy az 1848-ban megkisérlett mód alatt melyik értendő s melyik lenne alkalmas a gyakorlatban megvalósitásra, — a március-áprilisi, mely a 67. XII. t.-c.-hez vezetett, vagy a julius-októberi, mely április 14-ében és Világosban kulminál.

* * *

Eddig Kossuth; most lássuk, mit mond Irányi a következő müvében: Histoire politique de la revolution de Hongrie II. K. Paris 1859. Pagnerre. E munka 1859-ben, tehát akkor iródott, midőn Magyarország az olasz hadjárat után uj életre ébredt, s mintegy emlékiratait képezi Irányinak, aki sok tekintetben elsőrangu forrás, mert az akkori eseményeknek nemcsak szemtanuja volt, de sokban személyesen részt is vett.

Elsősorban Irányi ilyképp jellemzi az 1848. évi március és április hóban uralgó szellemből eredett törvényeket:

Az igazat mondva, a negyvennyolcas törvények éppenséggel nem voltak ujságok. Csak ujra megerősitették a már századok óta szerzett jogokat, amelyeket az 1790: X. t.-c. a maguk egészében amugy is elismert. Ámde Magyarországnak törvényes függetlensége mindaddig csupán részlegesen lévén megvalósitva, az uj törvények e függetlenség ujbóli kimondásával és világosabban megszabott meghatározásával egyszersmind hatékonyabbá tették ugyanazt. De még a nemzeti minisztérium alakitása után is és a negyvennyolcas reformok után is Magyarország nem volt Ausztriától tökéletesen független. Ezután Irányi fejtegeti ebből kiindulólag a helyzetet, — nincs megelégedve, hogy a 48. évi törvények teljes szakadást nem mondanak ki minden tekintetben: Magyarország 1848-ban azon volt, hogy becsületesen konzervativnek mutatkozék, erre szerinte nem volt semmi szükség,

hanem: Semmi kétség, hogy Kossuth Lajos, az akkor legnépszerübb miniszter, 1848 márciusában kimondathatta volna az osztrák ház trónvesztését, sőt ezt meg is kellett volna tennie. (Irányi müvének 184—190. lapjain elmondottak éles megvilágitásban mutatják meg az 1848-iki törvények s a 49-iki álláspont közti különbséget).

Korunk álláspontjáról nézve a dolgokat, a tiszta 48 és a szakadásos 49 közti különbség már megvolt az 1848. évi minisztériumban, — az egyik irányt Kossuth, a másikat Batthyány képviselte. Irányi szerint „Kossuth a népszerü eszméket és a teljes függetlenség aspirációit képviselvén, Batthyány viszont a mérsékelt szabadelvüség embere lévén, aki épp ugy tartott az Ausztriával való szakitástól, mint a népnek uralomrajutásától: elkerülhetetlen volt e két embernek végzetes összeütközése és elbukása." (Id. mü I. k. 177 l.)

Az 1848 március 31-iki királyi leiratot pedig igy értelmezi: „A nádor közbenjárására az udvar megadta hát Magyarországnak a pénzügyek és a hadsereg függetlenségét. Ámde a hadsereg a birodalmi véderő kiegészitő része maradván, a speciális fegyvernemek, tüzérség, müszaki csapatok stb. továbbra is a császári minisztérium hatósága alatt maradtak. (Itt jó lélekkel mondhatjuk el, hogy az 1867 : XII. törvénycikk jóval több előnyt biztosit Magyarország számára.) A legközelebbi feladat az volt, hogy a civillistát, e speciális fegyvernemek eltartásának költségeit és a diplomácia közös költségeit kellett megszavaztatni".

S vajjon Kossuth ellenkezett-e a királyi leirattal? Irányi erre nézve a következőt feleli: „Kossuth felszólalt a képviselőházban s egy elragadó beszédben helyeselte a királyi leiratot s kijelenté, hogy azt elfogadja minden hátsó gondolat nélkül". Majd megjegyzi azt, hogy az elismert közös ügyekből kifolyólag hogy intézkedett az országgyülés.

Nevezetesen: „Április másodikától kezdve az országgyülés sietve megszavazta a szükséges költségeket, nehogy a kormány ürügyet kapjon arra, hogy igéreteinek teljesitésétől elálljon. Abból indulva ki, hogy Magyarország az anyagi erőforrások és jövedelmek tekintetében egyharmadát teszi az osztrák monárkiának — mert kiterjedés dolgában épp akkora volt, mint az osztrák örökös tartományok — a parlament három millió forintot szavazott meg a szükség esetére." (I. k. 185. l.)

Eddig a másik tanu.

* * *

Most lássunk némely tényeket, melyek a 48 és 49 közt az ellentéteket még jobban kiélesitik. 1848 március 31-én gróf Batthyány Lajos miniszterelnök a maga s a minisztérium nevében kijelenté, hogy: „a pragmatica sanctio értelmezésére nézve azt nyilvánitja, hogy az abból folyó kötelezettséget ugy érti, miszerint tartozunk a monarkhiát védeni, ha annak territoriális épsége megtámadtatik." Az 1848 április 7-én kelt királyi leirat az államadósságok rendezése tárgyában határozottan kimondja, hogy: „ezen intézmények által (tudniillik az 1848. évi törvények) Magyarországomnak többi státusaimhoz alapviszonyai, miképp ezek a pragmatica sanctio által megállapittattak, nem változtak s változni nem fognak." stb. („Az 1848. évi törvényekkel semmi ujat nem nyertünk s a pragmatica sanctio egészen illetlenül hagyatott." Irja a „Közlöny" 1849. január 11. sz. a honvédelmi bizottmány hivatalos lapja.)

Az akkori minisztérium, inkluzive Kossuth, ezt egyáltalán nem diffikultálta. Ellenkezőleg a nádor s a miniszterek neveik aláirásával ellátott okiratot küldtek föl Pozsonyból V. Ferdinándhoz, melyben igérik, hogy az államadósságok rendezését az összejövendő népképviseleti országgyülés elé terjesztik s minden befolyásukat arra használják föl, hogy az a királyi leirat értelmében rendeztessék. Csak egyet diffikultált a magyar kormány, mit 1867-ben Deák is törvénybe iktattatott, tudniillik, hogy Magyarország nem törvény és jog, hanem csakis méltányosság alapján venne részt az államadósságokban.

Az 1848 május 7-iki királyi leirat a hadügyet rendezi olymód, mely ha életbe lép, az 1867 utáni állapot bekövetkezik, tudniillik van közös hadsereg, van honvédség. Horváth Mihály erre nézve még számüzetésében ezt irta: „Azt kelle hinni, hogy ezáltal katonai ügyekben minden további nehézség elhárittatott s komolyabb összeütközésnek nem lesz többé helye.

Határozottan állitom, hogy minden kutatásaim dacára nem akadtam nyomára annak, hogy e rendelet ellen akár Kossuth, akárki más remonstrált volna.

1848 Kossuth Hirlapjában (julius 4.) benne áll: „Bennünket Ausztriához a sanctio pragmatica kapcsa füz." Ennek magyarázata: közös barát, közös ellenség.

Kossuth ezt a képviselőház julius 21-iki ülésén igy magyarázta meg: „Carlo Alberto épp oly joggal elegyedik a lombard-velencei nép fölkelésébe, mint elegyedhetnék a muszka cár a horvátországi fölkelésbe. — Ha minket a muszka haddal megtámadna, követelnők joggal Ausztriától, hogy védelmünkre legyen haderejével, épp ugy követelheti tőlünk Ausztria, hogy a szárd király megtámadtatása ellen mi is segitséget adjunk."

Még 1848. év augusztus havában sem gondoltak külön magyar hadseregre, a kormány által benyujtott javaslat cime ez volt: „Törvénycikk az ország védelmére szükséges katonai erőnek kiállitásáról." (1—12. §§.). A központi bizottság, melynek előadója Farkas Károly volt, cserélte föl a cimet ilyképp: „A magyar hadseregről." Perczel Mór mondja, hogy a javaslat nem használta a magyar hadsereg cimét, a fönnálló ezredeket meghagyta régi állapotukban s csakis az uj hadi ezredekbe kivánta a magyar nyelvet és magyar vezényletet behozni. Artillériáról a törvényjavaslatban szó sem volt. (Tehát a közös hadsereg mellett csak honvédség fölállitása céloztatott.)

Ezen hadügyi javaslat tárgyalása alkalmából a „törpe minoritás" Batthyányt s Mészáros Lázárt épp ugy támadta, mint ma támadják Széll Kálmánt s Fejérváryt. Mészáros Lázárra kijelenték, hogy krónikus svarcgelbségben szenved. Ez azonban már 1849 április 14-ének előjátéka volt.

Mészáros Lázár ezen katonai törvényjavaslat tárgyalása alatt kijelenté, hogy uj sereget magyar rendszer szerint, mely még ma nem létezik, főleg háboru közben hevenyészni a lehetetlenséggel határos. De ha talán lehetséges lenne is legyőzni a technikai nehézségeket — miután szomszédainkkal egy kalap alatt állunk, politikai okokból nem tanácsos.

Az akkor létrejött kompromisszum szerint az országban levő magyar ezredek harmadik zászlóaljai egészittessenek ki a régi rendszer szerint, — mi mintegy 12.000 ujoncot vett igénybe, a többiekből szaporittassanak a honvédzászlóaljak, szintugy magyar lábon szerveztetvén, mint a már létező tiz honvédzászlóalj.

Erre mondá Kossuth, hogy: „Nyiltan kijelentem, miként azon vélekedésemnél, hogy

TÁRCA

Kendőzött lelkek.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Gergely István.*

— És most üljön le szépen oda a sarokba, mert becsöngetem a szobaleányt.

— Ne még, — kérlelte a férfi és ajkával kereste az asszony kezét.

— Ránk sötétedett. Jöhet valaki.

— Senki se jön.

A nyitott ablakon át az utcai lámpa reszketeg fénynyel rajzolt dült négyszögeket a plafondra és a félemeleti szoba megtelt édes orgonaillattal, májusi esthomályolyal, halk lélekzéssel. Egy-egy pillanatra riadó lárma és rögtön eltünő világosság töltötte be az elborult szobát, zugva, zajongva, valami veszedelmes közvetlenséggel: az elrobogó villamos, mintha csak be akarna vágtatni a szobába; aztán még csöndesebb lett a csöndesség. Valahonnan messzi a Városligetből valami duhaj nóta hallszik . . .

Az asszony ott állt a szoba közepén és jobbjával fogta a csillárra csavart villamos csengetyü körtéjét. De nem csengetett. Fekete haja alól kivilágitott fehér arca, bágyadt nedvességben villámlott fekete szeme, balkezével pedig magára feszitette a fehér kasmir-kendőt, amelynek elefántcsontszinü halványsága opálosan hullámzott a borulatban. Magasan, délcegen állt az asszony és nézte a férfit.

Az meg — nem is tudta, hogy miért: — lépve-lopva, halkan vigyázva, lábujjhegyen közeledett a fehér-fekete látomány felé, — visszafojtott lélekzettel, hogy zajt ne üssön. Hatalmába keritette az a csöndesség, amely rákényszeriti magát az emberre.

A csöngetyüről egyenként hámozta le a keskeny, hideg ujjakat, mire fáradtan, szinte élettelenül hanyatlott alá a kéz. Erre lefejtette délceg vállairól a kasmir-kendőt, lassan-lassan felcsusztatta a fekete hajfészekre, előretolta a homlokig, összehuzta az ivelt áll alatt, — ugy, hogy a fehér arc a fehér selyemkeretben az élet elmosodó szineivel ugy hatott, mint valami fantasztikus szobor. A férfi gyönyörködve nézte, mint a müvész éppen elkészült remekét.

És a kasmir-kendőbe fogódzkodva huzta ajka felé az asszony ajkát.

— Senki se jöhet, — suttogta a férfi.

A két ajak egymás felé közeledett.

— Hagyjon, — suttogta az asszony, de azért engedett, hajlott, közeledett. — Hagyjon . . .

— Jere . . .

— Nem akarok.

— Miért? — kérdezte a férfi és egy pillanatra abbahagyta szelid erőszakát. Egymás mellett álltak, égő közelségben, ajkuk egymásba lehelt, szemük egymásba merült. — Nos, miért?

— Mert maga is olyan, mint a többi.

— Milyen a többi?

— Ha egyszer megesókoltak, többé sohase látom. És az asszony egyedül marad szégyenkező emlékeivel, arcpiritó megalázottságával, egyedül magamagával. Egyszer és többé soha. Ilyenek vagytok.

A férfiu rögtön elbocsátotta a kasmirkendő csücskeit és visszaült a helyére.

Nagy csönd. De azért reszket valami a levegőben, mintha elszakadt volna egy hur. Egyszersmindenkorra. Örökre.

— Asszonyom, csöngessen a szobaleánynak.

A felelet egy kissé késett.

— Rögtön. Maga a kendővel egészen összeborzolta a hajamat, — megigazitom.

Aztán még várt egy kicsit. De a férfi nem mozdult.

Érezték mind a ketten, egyformán, teljes világossággal, hogy ha ez a perc elmulik, ajkuk többé sohase találkozhatik. Mindegyik arra várt, hogy a másik közeledjen. De hiába.

Egyszerre megszólalt a csöngetyü.

— Csöngettem — szólt egyszerüen az asszony és leült.

A szobaleány behozta a nagy lámpát, hideg, merev, mozdulatlan arccal, amelyen ugy fest a diszkréció, mint valami idegen lárva. Szinte érezték kémlelő pillantását, amelylyel arcukat elkerülte és csak a szobában tartott szemlét.

— A bubi erőnek-erejével be akar jönni, nagyságos asszonyom.

— Majd később. Adja ki neki a szinházat, had játszszék. — Nem is hiszi, kedves barátom, hogy mekkora önállóságra tesz szert a fiacskám . .

Szemüket bántotta a világosság. És furcsán érezték magukat. A homályolyal annyi minden távozott el, ők is, — mintha két egészen más, idegen ember ülne a szobában.

A friss esteli levegő zamatos lehelettel áradt be az ablakon.

— Most valahonnan gyöngyvirágillatot hozott a szellő, — érzi, barátom?

A férfi kicsit szimatolt, aztán bólintott egyet, majd megnézte az óráját.

— Mit gondol, hány az óra?

— Istenem, semmiről se tudok, mintha álmodtam volna, vagy álmodnám —

— Nos 8 óra 45 perc. Tehát csaknem hat órája már, hogy itt vagyok.

— Maga nagyon pedáns, ugy látszik.

— Nem, nem, kérem, — de érdekelt az idő; 8 óra 45 perc, vagyis háromnegyedkilenc. Tudja, hogy mit jelent ez az idő?

— Bizonyára kezdetét az unatkozásnak.

— Engedelmet. Maga sokkal elmésebb, semhogy rászorulna arra, hogy hidat épitsen bókjainak. Nem, nem. Egészen mást jelent.

— Nos?

— Ez az ugynevezett lélektani perc.

a gyalogságnál a 3-ik zászlóaljak teljes lábra állittatván, a többiekből honvédzászlóaljak képeztessenek, egyáltalában nem azon okból indulok, mintha a hadsereg iránt bizalmatlansággal viseltetném . . .", majd igy folytatta „. . . szaporitsuk a honvédzászlóaljakat s idővel, az ütközet megszünvén, intézkedéseket lehet tenni, ez ide, ez oda megy". (1848 augusztus 19-én.)

Tehát akkor sem állitottak még fel külön magyar hadsereget, mikor már teljesen a lejtőn voltak. Hanem respektálták a fönnálló hadseregszervezetet, de mellé honvédséget szerveztek. Épp ugy, mint 1868-ban történt.

Az önálló magyar hadsereg azonban — de már forradalmi s szakadásos alapon — csak 1848 november havában jött létre. (L. a *Közlöny* 1848. 172. számát). Ekkor, t. i. 1848 augusztus 19-én mondá Kossuth a zajgó ellenzéknek a következőket:

„A világon nincs könnyebb dolog az oppozicionál. Magam is próbáltam ezt, nem vagyok már gyerekember. Gyönyörüséges dikciókat mond az ember, kivált ha egyébbel nem gondol, csak hogy elmondhasson bizonyos nagy szavakat; ráfog az előtte szólóra olyasmit, amelyről hatan már elmondták előtte, hogy nem kék szinről van szó, hanem fehérről, de ő erővel kék szinről akar beszélni . . . . Ilyen pártok mellett, melyek akadályokat görditenek a miniszterium utjába, kormányozni igen nehéz." Notabene Batthyánynyal egészen olyként bántak el, mint ma Széll Kálmánnal cselekszenek.

Kossuth még 1848 julius 20-án igy szólt: „nekem Carlo Alberto semmi, azt pedig tudom, hogy V. Ferdinánd királyom, kinek hüséget esküdtem, mely hüséget meg is fogom tartani."

1848 augusztus hó 21-én azt mondja: „Magyarországot vannak, kik az ausztriai háztóli elszakadás szándékával gyanusitják. Ezt, nyiltan merem mondani az összes nemzet nevében, rágalomnak nyilatkoztatom."

1848 március-április hóban Kossuth a sanctio pragmaticát elfogadja alapul. 1848 julius 20-án nem tanácsolja, hogy a pragmatica sanctionak absztrakt értelmezésébe bocsátkozzanak, mert ebből kétségkivül oly határozat következnék, mit senki sem köszönne meg az országban.

A hadsegély megtagadása (1848 juliusban) a fordulópont ezen kérdésben, ekkor nyilik meg az áthidalhatlan örvény 1848 és 1849 közt.

Ekkor hagyta el Kossuth a 48-as alapot s reálépett azon utra, mely 1849 április 14-én át Világoshoz vezetett (vagyis ekkor történt meg vele, hogy „a politikában nem az a legnagyobb hiba, ha az ember a célig nem megy, hanem ha a célon tul megy . . ." (Kossuth Lajos mondása 1848 julius 20-án.) s „reá következett a szolgaság hosszu ege".

Kossuth ekkori kiindulópontját (L. Iratai II. kötete 351—352. l.) ilyképp magyarázza meg: „Bár a közös uralkodó Sardinia által, tehát külhatalom által volt megtámadva: mégis teljességgel nem áll, hogy mi csak egyetlen embert is adtunk volna a bécsi udvarnak az olaszok elleni háborura. Soha a mi beleegyezésünkkel egyetlen egy magyar katona sem küldetett az olaszok ellen . . . E kérdés csak később, a válaszfölirati vita közben tárgyaltatott s amikor tárgyaltatott, egyetlen egy katona kiállitása sem kéretett vagy szavaztatott meg, hanem a segélyadás kikerülésére oly középut lett használva, mely az olaszoknak legkevesebbet sem ártott, minket pedig megmentett attól, hogy már akkor, mikor még a harcnak elfogadására Ausztriával készületlenek voltunk, az 1723. évi törvényből reánk hárult kötelességet elvileg is megtagadva, mint királyi miniszterek s a király által összehivott országgyülés, az uralkodó ellen forradalmi térre lépjünk."

Ez már teljes negációja az 1848. évi törvényeknek, ez a függetlenségi nyilatkozat első passzusa. Ez már nem alkotás, hanem tagadás és rombolás.

Midőn ez előzményeket Kossuth most irt nyilatkozatával összevetem, mindig dubiózus előttem, hogy a ma „függetlenségi" nevet viselő párt melyik Kossuthot követi, azt-e, aki 1848 márciusában az 1867. XII. t.-c.-et csaknem minden passzusában megszerkesztette, vagy azt, ki 1849 április 14-én a függetlenségi nyilatkozatot inspirálta?

Az utóbbi pár hó története igen alkalmas arra, hogy a 48 és 49 közt tátongó örvény ujra fölszinre kerüljön s hogy a nemzet feleljen arra, hogy melyik irányt akarja követni.

Dr. Horváth János.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, május 20.

Báró *Kaas* Ivor és *Rátkay* László volt a kvóta-vita mai két szónoka. A két beszéd közé esett egy rövidke incidens: *Babó* Mihály személyes kérdésben magyarázta a miniszterelnökkel szemben egy közbeszólását, melyről azonban *Széll* Kálmán konstatálta, hogy másként hangzott, mint a magyarázat keretében.

A napirend során egyéb nem történt.

Az igazi érdeklődés a bejelentett interpellációk felé fordult. Kivált az a két interpelláció látszott eleve pikánsnak, melyekkel *Ugron* Gábor és *Holló* Lajos kivánta a parlament elé hozni az ugynevezett Apponyi-ügyet. Mindenki tudta, hogy Apponyi tegnap óta folyton kapacitálni iparkodott Ugront és Hollót, hogy vonják vissza interpellációjukat. S a mai ülés elején kiváncsian lesték, hogy sikerült-e a kapacitálás? Hát nem sikerült. Az interpellációk ott maradtak bejegyezve. De azért mára csak egy jutott: az *Ugron* Gáboré. A Hollóé péntekre maradt. Ami már most az Ugron Gábor interpellációját illeti, örök titok marad, hogy azt mért kellett interpelláció formájában előterjeszteni. Formaszerü beszéd volt az, melyet a politikai helyzet kritikája gyanánt elmondhatott volna akár a mostani kvóta-vitában is, mert hiszen az obstrukció bármelyik szónoka messzibbre szokott kalandozni a témától, mint Ugron ebben az interpellációban. De akár interpellációnak, akár rendes beszédnek vegyük: különb volt az Ugron beszéde mindazoknál, melyeket eddig az ellenzékről hallottunk. Nem akart pikáns és izgató lenni: komoly államférfiui szózat volt, érdekes okfejtéssel, magas parlamenti szempontokkal s csodásan szines előadással. Mérsékeltebb hangon erőteljesebb nyilatkozatot alig tettek még a magyar törvényhozásban. Aktuális vonatkozásokat pedig gondosan került Ugron Gábor s egész okoskodásával csak azt a kérdést iparkodott kiélezni, hogy mikor a kibontakozás utját sürgősen kell keresni, mért nem jut a király közelébe más tanácsos is, csak azok, akik a többség sorában ülnek és kivezető tanácsot adni, ugy látszik, nem tudnak? Ugron szerint éppen olyan uralkodókkal szemben, akik nagyon hosszu ideig kormányoznak, kétszeres kötelesség a minden irányban való tájékoztatás, mert a királyok és elveik nem változnak, a világ pedig körülöttük változik, megujhodik és haladni kiván. Nem elégséges tehát, ha a korona tanácsosai, akár jóhi-

---

— 8 óra 45 perc, vagyis háromnegyed kilenc.

— Igen, igen. Lássa, nem figyelte-e még meg, hogy férfi meg asszony együttlétében be szokott állni egy bizonyos pillanat, amikor egymáséi lehetnének. Ez az érzelmi beleegyezésnek a tetőpontja, ahová lassan-lassan fölvezetett a kölcsönös megértés. Ha itt nem találkoznak, lejtőre érnek, ahonnan föltartóztathatlanul visszatérnek az idegen közönybe. Ez a szerelemnek a lélektani pillanata, amely soha többé nem ismétlődik. Egy pillanat, muló, illanó, — és vagy-vagy. Ezután már csupa hamis hang jön, ügyetlenség, erőszak vagy negélyezés, — de az a perc nem tér többé vissza. Ugy látszik, azt éltük meg az imént 8 óra 45 perckor.

— És mit gondol, barátom: sokat mulasztottunk el, vagy csak ezt az egy percet?

A férfi mosolygott.

— Mert lássa, — folytatta az asszony, — maga nem tudja, hogy mi a szerelem. Maga csak érzéki ember. Én meg, — lássa, én — különben bevallom, hogy sokszor nem értem magamat.

És hirtelen kétségbeeséssel tördelte kezét. És a férfi észrevette, hogy az asszony körme nem egészen kifogástalan, orra és szeme körül egynémely kérlelhetetlen ránc mutatkozik, arcbőrét pedig email-krém fesziti glazuros simaságra. Arcát még fonnyadtabbá tette a kasmir-kendő, amely most a lámpa megvilágitásában piszkossárgának tetszett. Erre valami különös fölényesség fogta el a férfi lelkét.

— Kedves barátnőm, én nagyon jól értem magát. Körülbelül három órakor érkeztem meg, ugyebár? De mielőtt folytatnám, mondja, szereti-e hébe-hóba az őszinte beszédet?...

— Egyebet se.

— Nos. Beszéljünk egészen őszintén. Emlékezzék csak vissza, három órától kezdve mi mindent nem mondogatott maga szerelemről, maga-magáról, lelki életéről — és hány ellenmondást követett el maga minden öt percben. Engedelmet, én is hazudtam. Nemcsak magának. Magamnak is. Filozofálgattunk, tanulmányoztunk, boncolgattunk, felállitottunk ad hoc-elméleteket, amelyekre öt perc mulva vissza se emlékeztünk. És mindez a keresgélés, botorkálás, affektáció és hazudozás csak arravaló volt, hogy bennünket ahhoz a bizonyos lélektani momentumhoz hozzásegitsen. Maga öt óra felé már ásitott, unatkozott és ki volt merülve üres szószátyárkodásunktól és engem lelkéből utált. Jól tette. De akkor aztán jött az alkony. A csönd. Az orgona-illat. A sötét elborulás. A fehér kasmir-kendő. A márványhangulat. És végre a perc, a lélektani . . .

— Hát még?

— Az elkésés, asszonyom. Kár. Be kár. Fáj.

— Hát aztán?

— Aztán semmi.

— De igen. Következett még valami. Ez a maga beszéde, amely részben ostoba, részben szemtelen és mindenekelőtt hosszadalmas volt. Mondja, kérem, goromba maga kilenc órakor minden asszonynyal, akinek nyolc órakor még udvarolt?

— Engedelmet, még tizkor is imádni fogom magát.

— És azt mondja, hogy ismer engem!

— Igen, kedves barátnőm és végtelenül örvendek az ismeretségének, mert legrosszabb esetben is fölöttébb érdekes. Szive naiv, egyszerü, őszinte érzelemre képtelen. Maga berendezi a szivét az emberekkel szemben, akik ott már előre drapirozott érzelmekkel találkoznak, — épp ugy, ahogyan a színházi rendező felállittatja a szinfalakat, mielőtt a szereplők belépnének. Maga mindenkinek más. Van asszony, aki arcát kendőzi, van, aki a lelkét. És a kendőzött lelkü asszonyok semmivel se kacérkodnak szivesebben, mint a szerelemmel és a halállal. Ma a szerelemmel kacérkodott, hogy engem vergődni láthasson, — és meg vagyok róla győződve, hogy képes lenne rögtön meghalni, ha láthatná magát a ravatalon és körülte zokogó kedveseit.

Az ajtón kopogtattak.

— Nagyságos asszonyom, — lépett be a szobaleány — nem birok a bubival, eltörte a szinházat . . .

A következő pillanatban hangos zsivajjal tört be a szalonba egy nyolcéves kis fiu, matrózruhában, göndör szőke hajjal.

— Szervusz, bácsi! — kiáltotta harsány hangon, aztán anyjához rohant és átölelte, átkarolta, csókolta . . .

— Hagyj már, bubi, meghalok . . .

— Meghalsz? — nevetett a bubi, — ugy, mint reggel, ugy-e bár?

És mint az áradat, tört ki a gyerekből a beszéd, szaporán és visszatartóthatlanul:

— Ma reggel bemegyek a mama szobájába,

EMPIRISMUS

A világbölcsészet rendszerében egyedül az **empirismus** az, melyet a józan ésszel követni lehet és követni kell. Minden emberi dologban csupán a tapasztalás volt és lesz a mester, igy a physiologiában is. Vajjon van-e hires orvos a világon, a ki gyógykezelése közben tapasztalataira ne hivatkoznék? **A Dr. Brok főfájás elleni porát** is számos elismerő levél ajánlja a szenvedő emberiségnek. Idegességtől, szellemi erőltetéstől, álmatlanságtól, gyomorbajtól, meghüléstől eredt főfájást rögtön megszüntet a **Dr. Brok-féle por** (11 por 1 frt 50 kr.) **Kapható a Diana-gyógyszertárban, Károly-körut 5.** (Megrendelések forduló postával eszközöltetnek.) Ártalmatlan növényi részeket tartalmaz, miáltal a nagy közönség mint házi cikket vásárolja a gyógyszertárakban. Vigyázzunk, mert az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható.

szemmel is, de csak egyoldaluan informálják a koronát.

Jellemző a t. Házra, hogy az értékes beszéd nem igen lelkesitette fel, mikor pikantériát várt és nem kapott. Az ellenzék aránylag még azt tapsolta meg leginkább, mikor Apponyi egyszer a korona megbirálásának módjába beleszólt és Ugron hidegen jegyezte meg:

— *Én az angol elvhez tartom magamat s amire tétel van költségvetésünkben, azt birálatunk körébe tartozónak vallom.*

Ez tetszett, ennek tapsolt a szélsőbal. Az egész beszéd azonban majdnem hidegen hagyta s röstelkedve illik csak megvallani, hogy Lengyel Zoltán egy-egy távbeszélésért már melegebb tapsokat is kapott, mint ma Ugron Gábor, aki egyetlen beszédben többet mondott, mint négy hónap alatt az egész obstrukció. De persze, Ugron csak értékes volt és nem egyszersmind pikáns.

A miniszterelnök nem felelt az interpellációra és talán ez vette el a Holló Lajos kedvét, hogy ma interpelláljon. Igy aztán ma már csak *Zboray* Miklós terjesztett elő egy jelentéktelenebb interpellációt, melyre a miniszterelnök nyomban válaszolt is. Holnap az ünnep miatt nem lesz ülés . . .

A képviselőház ülése május 20-án.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

A *kormány részéről jelen* vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, gróf *Széchenyi* Gyula, *Plósz* Sándor, *Cseh* Ervin.

(A kvóta-bizottság.)

Báró **Kaas Ivor**: Utal arra, hogy a kvótaemelés tetemesen fel fogja emelni a közösügyekhez való hozzájárulást. Ezután a parlamenti helyzettel foglalkozik s azt tartja, hogy az obstrukciót nem lehet csak a legalitás s a házszabályok szempontjából megitélni. Vonja vissza a kormány az ujoncielemelési javaslatot, s minden rendben lesz. A miniszterelnök nem teszi ezt, hanem a vele rokonszenvező függetlenségi elemekhez fordul.

Széll Kálmán miniszterelnök: Eszemágában sincs.

Báró **Kaas Ivor**: Mi lesz az országból, ha az obstrukció még sokáig tart? Nincs más megoldás, mint visszatérni a törvényekhez. Micsoda biztositékunk van arra nézve, hogy az ex-lexes állapot nem fog minden pillanatban bekövetkezni. Végül ismét a kvóta-kérdésre tér át, melyet nem a nép adózó képességéhez mérten állapitottak meg.

Babó Mihály: 1867-ben 25 százalékban állapitották meg a kvótát.

Széll Kálmán: Ez nem igaz!

Báró **Kaas Ivor** kijelenti, hogy a Széll-kormánnyal szemben nem viseltetik bizalommal. (Helyeslés a bal- és szélsőbalo dalon.)

Babó Mihály utalva a miniszterelnök „Nem igaz!“ közbeszólására, a 67-es bizottsági jelentésből kimutatni igyekszik, hogy 67-ben tényleg 25·2 százalékban állapitották meg a kvótát.

Széll Kálmán: Felelni fogok rögtön a t. képviselő urnak, anélkül, hogy bármely adatnak utána néznék, csak tessék meghallgatni. (Halljuk! Halljuk! Az, amit a t. képviselő ur felolvasott egészen más, mint amit közbeszólásaképpen mondott. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Haljuk! jobbfelől.) A t. képviselő ur azt mondta, hogy a régi bizottságok, 1867-ben, 25 százalékban állapitottak meg a kvótát, és igy számitották ki azt a hányadot, amelyet Ausztriával szemben fizetnünk kell. Arra mondtam, én hogy ez nem igy van. Jól tudom én annak a históriáját, hiszen amidőn 1889-ben azt a hosszu beszédet tartottam a kvótaügyben, a kvótabizottság jelentésének tárgyalásakor, akkor kifejtettem, hogy kiindulási pontunk 1861-ben az osztrákokkal szemben a tárgyalások legelején az volt, hogy a magyar bizottság 25 százalékot számitott ki . . .

Babó Mihály: Hiszen ezt mondtam közbeszólásomban!

Széll Kálmán: . . . és pedig annak az alapján, hogy az addig, az abszolut időkben az egyenes adókból beszolgáltatott összegek ezt az arányszámot mutatták.

Kossuth Ferenc: Ugy van!

Széll Kálmán: Ez volt a kiindulási pont. De nem lehet azt mondani, hogy a bizottság igy számitotta ki a kvótát és hogy ebben az arányszámban állapodott meg, mert a bizottság csak legelső iratában állapitotta meg azt igy, második iratában pedig elejtette. És pedig ugy ejtette el, hogy maga Ghyczy Kálmán, az akkori kisebbség vezére, kü önvéleményében, a 30 százalék ellenében, amelyet a többség az országgyülésnek bejelentett, maga is 27 százalékig, majdan pedig 28·8 százalékig ment el.

Az tehát, hogy a bizottság akkor 25 százalékban állapodott meg a bizottságnak csak első kiindulási pontja volt. Hiszen helyesen jártunk volna-e el 1896-ban, amidőn az osztrákok tőlünk 42 százalékot követeltek ha mindjárt 30 százalékon kezdtük volna alkut? Akkor mi visszamentünk azzal a teljesen motiválatlan és képtelen követeléssel szemben az 1867-iki kiindulási pontra; rámutattunk, hogy 1867-ben 25 százalékon indult meg az alkudozás, bár soha sem tartotta egyetlen bizottsági tag sem helyesnek és fenntarthatónak ezt az arányszámot, amelyet maga az 1867-iki bizottság is második iratában már elejtett. Nem lehet tehát a bizottság határozata, megállapodásként állitani oda azt, amit végkonkluziójaképpen állitott oda a képviselő ur, amit a tárgyalások legelején, amidőn alkudozott a bizottság s amidőn tőle horribilis összegeket követeltek, mint kiindulási pontott állitott fel, hogy abból annak idején engedhessen, hogy annak alapján alkudhassék. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.) A képviselő ur ugy akarta oda állitani a dolgot báró Kaas Ivor képviselő ur beszédénél, mikor a kvótaemelésről volt szó, hogy a 34% annyira nem motivált, hogy a magyar bizottságok 25%-ot állapitottak meg. (Zaj a szélsőbalon.) Igy méltóztassék a dolgot felállitani.

Rátkay László a következő határozati javaslatot nyujtja be: „Tekintve, hogy az 1867: XII. t.-cnek a hozzájárulási arányra vonatkozó része már évek óta nincs végrehajtva, határozza el a Ház, hogy a kvóta-bizottságot nem választja meg, mig biztositékot nem kap az iránt, hogy addig is, mig az ország önállósága érdekében el fogjuk törölni e törvényt, a kormány meg fogja tartani.“ Ezután a politikai helyzettel foglalkozik, főleg a többség s kisebbség elméletével. A miniszterelnök nem mindig igy gondolkozott a többség kérdéséről, mint azt most teszi. Másképpen beszélt maga a többség is. Gróf Tisza István még a miniszterelnök kormányralépte után is elitéli a béke létrejöttét. Kérdi, mi alapon jött össze a többség? Micsoda alapon? A 67: XII. fenntartása alapján? Hisz ezt már védelmezni nem lehet. A szabadelvüpárt olyan, mint a nagyszerüen berendezett vonat, melynek mindenkor a miniszterelnök a vezetője. A miniszterelnöknek kedvesebb a felség vállveregetése mint a nemzet becsülése. A függetlenségi párt nem fogja megengedni, hogy a katonai gőg urrá legyen a nemzeten. Ez a nemzet nem kivánja a vért, de ha a forradalomba kergetik, akkor menni fog. (Zaj jobbfelől.)

Széll Kálmán: Micsoda beszéd ez?

Elnök: Törvényes alkotmányos eszközökre szabad csak hivatkozni e Házban.

Rátkay László: Hogy ki fog győzni a harcban azt most még nem lehet tudni. De az bizonyos, hogy a kisebbség teljesiteni fogja kötelességét. (Taps a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést 10 percre felfüggesztette.

Szünet után.

Elnök péntekre halasztotta a vitát. Következtek az interpellációk.

(A korona tanácsosai.)

Ugron Gábor nem hagyja magát félrevezetni a konvencionális rábeszélők által. Csupa konvenciók — igazság nélkül — vezetik ezt a nemzetet, mely ilyenformán nem lehetett ura saját magának. Konvenciók nem visznek előre érdekeinket, mert azokkal még hadsereget sem lehetett győzelemre vinni. II. Frigyes győzelemre vitte a porosz hadsereget, melynek azonban meg kellett hódolni Napoleon modern hadserege előtt. Minden államban nemzeti hadsereget állitanak fel. Nálunk nem. Beállott egy helyzet azon elv miatt, hogy a hadsereg nem az uralkodóé, Ausztriáé, hanem a nemzeté, melyből alakul s melynek képére kell alkotva lennie. Hónapok óta folyik a harc ezért. A kormány nem teljesitheti a kormányzást, az ellenzék az ellenőrzési kötelességét. Ebből a zavaros politikai helyzetből meg kell találni a kivezető utat. 1899-ben maga a miniszterelnök kereste s találta meg azt. Akkor személyért folyt a küzdelem. Mi az oka most, hogy a miniszterelnök nem keresi a kibontakozás utját? Pedig most elvekért megy a küzdelem, a nemzet érdekeiért. Ilyen helyzetben a kormányelnök vagy helyesli a nemzet jogaiért folyó küzdelmet, vagy lemond. De ez az országgyülés konvencionális országgyülés s peticiókkal, postulatumokkal dolgozik, elhatározás nélkül. A nagy átalakulásokat nem felülről kezdeményezik. A koronát magát a vezérlet illeti meg. Szóló örült annak, hogy a király Budapestre jön. Mert azt hitte, hogy meg fognak szünni a béke létrejöttének akadályai. Az a visszavonulás, melyet az itt időző főhercegek tanusitottak, maga a korona eljárása is azt mutatja azonban, hogy a felsőbb körökben nincs meg a vágy a politikai helyzet tisztázására. Minden alkotmányos országban jóval korábban jutnak egy bizonyos pontra, mint nálunk. Orániai Vilmos felszólitotta a parlament, hogy küldje ki az országból a hollandi ezredeket. S a király teljesitette a kivánságot. 1806-ban Rendyll lordot bizta meg az angol király a kormány-alakitással. Konfliktus támadt a miniszterelnök s a király között katonai kérdésben. De kompromisszum utján rendezték azt. A miniszterelnök nagymestere az alkudozásnak. Miért nem érvényesiti most e jeles tulajdonságát? Mi hasznot szerzett e nemzet részére az uralkodó ittléte alkalmával? Vagy benne van a 67-iki XII-ik törvénycikkben jogunk a magyar hadsereghez, vagy szét kell tépni azt a törvényt. (Taps a szélsőbaloldalon.) A magyar állam egységét a magyar korona képviseli. Ez a nézete minden magyarnak. Akkor midőn minden nemzet azon iparkodik, hogyan szabaduljon uralkodójától, akkor mi azt kérjük, hogy saját nyelvünkön szolgálhassuk a királyt. Miért nem teljesitik e kivánságunkat? Anglia nagyhatalmát nem a Stuartok alapitották meg, hanem a vöröshaju Erzsébet, ki Henrik törvénytelen házasságából származott. Ő volt az, aki megvetette az angol nemzet nagyságának alapját nemzeti alapon. Mily nyomorult a mi sorsunk, hogy azért kelljen kunyorálnunk, mi minden nemzetet megillet. Nem lehet eltürni, hogy egy udvar, mely sohasem volt eszéről hires . . .

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy kritikájával a távollevőkre figyelemmel legyen.

Ugron Gábor: Ami a költségvetési tétel, az kritika tárgyává is tehető. (Taps a szélsőbaloldalon.) A többség politikájában a fölfelé igérkezés a mérvadó. Arulkodás intrikálás, denunciálás a mai politika. Az a cél, hogy az ellenzék legyüressék, nem hogy a természetes vérkeringés a nemek különböző szervei között fenntartassék. Ha a király csak a többség embereit hallgatta meg a mai politikai helyzetre vonatkozólag, akkor a többségnek kötelessége megkeresni a kivezető utat is. Kérdi a kormányt, kit akarnak félrevezetni a megyék a bizalmi nyilatkozataikkal? A nemzetet bizonyára nem, mert azt nem lehet. Hanem arra valók, hogy a koronát informálják helytelenül. Magyarországon egy pár bogarasujju ember kivételével senki sincs, ki a katonai kérdéseket illetőleg nem az ellenzék pártján volna. Miért nem informálják helyesen a koronát? Kéri a miniszterelnököt, a nemzet érdekében, hogy helyes irányban tegye meg azt. A következő interpellációt terjeszti elő:

Ő felsége Budapesten tartózkodásának alkalmát felhasználta-e a miniszterelnök ur, hogy a költségvetés és felhatalmazás nélküli kormányzásnak kiegyenlités után vége vettessék?

Tanácsolta-e a felségnek, hogy a kormány tagjain kivül mások véleménye is a helyzetről és a kibontakozásról meghallgattassék?

Ilyen célból kihallgatások történtek-e?

A koronával történt tanácskozások után vannak-e javaslatai a kormánynak a célból, hogy a parlamenti tanácskozások, az állami kormányzás, a közvélemény kielégitésével rendes medrükbe terjenek?

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

(A kisiparosok érdeke.)

Zboray Miklós a következő interpellációt terjeszti elő: Igaz-e, hogy a „Kisiparosok Országos Nyugdij- és Segély-Egyesülete, mint Szövetkezet a cégjegyzékbe bevezetve nincs s igy a kereskedelmi törvény 228. §-a értelmében nemiétezőnek tekintendő? Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy e szövetkezet dr. Berzeviczy Albert nyugalmazott államtitkár stb. neve alatt bocsátja ki félrevezetésre alkalmas körleveleit, holott dr. Berzeviczy Albert ur a szövetkezet vezetőinek neve használatát megtiltotta? Szándékoznak-e a miniszter urak intézkedni, hogy az avatatlanok a szövetkezet cégére alá bujt egyének által félrevezetve, meg ne károsittassanak?

Széll Kálmán: A t. Ház emlékezni fog arra a belügyminiszteri költségvetésnek tárgyalása alkalmából, hogy amidőn az egyletek feletti felügyeleti jogról volt szó, én több felszólalás ellenében kijelentettem, hogy igenis az összkormányzat felügyeleti jogát fenntartandónak vélem, azt ilyen egyesületek felett gyakorolni kell, mert igen sok visszaélésre vezethet az, ha mindenféle egyesületek minden felügyelet nélkül, ahogy nekik tetszik, sine lege sine duce működnek. Én ezt a felügyeletet gyakoriom is és tudnék a t. képviselő ur és a t. Ház előtt igen sok esetet felhozni, amidőn holmi betegsegélyző, temetkezési, kiházasitási egyesületeket megvizsgálván és működésüket alapszabályellenesnek és a közérdekkel ellenkezőnek, avagy bárkinek becsapására irányulónak találván, azokat rendre feloszlattam. A belügyminisztérium foglalkozott már ezen egyesületeknek a dolgaival és ugy tudom, hogy bizonyos tiltó rendelkezéseket is tett.

Báró **Kaas Ivor**: Amelyek most sincsenek végrehajtva!

Széll Kálmán: Lehet, hogy a végrehajtó-közegeken mult a dolog!

Báró **Kaas Ivor**: Mindig azokon mult!

Széll Kálmán: Nem mindig!

Báró **Kaas Ivor**: De nagyon sokszor!

— ide hallgass, bácsi. Hát a mama fehér alsószoknyában, fehér köpönyeggel az ágyán fekszik és nem mozdult. A szemét behunyta, — igy, a szája is be volt csukva, erősen, — igy ni! Néztem egy ideig. Nem mozdult. Kiáltottam. Nem mozdult. Megfogtam az orrát, a száját, ráztam, — nem mozdult. Nagyon ráztam. A haját is. A fülét is. De láttam, hogy egy kicsikét nevet. No megállj, mama, gondoltam magamban, — akarod látni, hogy sirok, ha meghalsz. Azért se sirok. Kivettem a vázából a virágokat és leöntöttem a mamát. Erre a mama felugrott és elvert. De nem fájt.

— De hátha csakugyan meghalt volna a mamád?

— Ej mit, persze, — az én mamám sohase hal meg.

— Haszontalan gyerek, aludtam és gonosz voltál, — szobaleány, vigye ki a bubit! . . . Igy. A férfi egy ideig némán nézett az asszonyra, végre megszólalt:

— Oh, kendőzött lelkü asszony, hát még azt is ki tudta találni, hogyan lehet a halállal kacérkodni?! . . . Élvezni akarta gyermeke gyászát! . . . Isten vele. No ne haragudjék . . .

Magasan állt a hold a liget fölött és az asszony szomoruan nézett ki a sötét bokrokba. Nagyon rosszul érezte magát, végtelenül üresnek és fáradtnak, — azonfelül gyötörte a gyülölet.

— Megölöm magamat, — suttogta, — hadd lássa, hogy merem . . .

Fantáziája már dolgozott, kifestette az öngyilkosság részleteit, — mikor hirtelen elmosolyogta magát.

— Magam is tudom, hogy nem teszem meg. Sohase. Igaza van a betyárnak, hogy kendőzött lélek vagyok. De ő is az, mint mindenki, aki a szerelemről filozofál.

Aztán unottan, üresen ágyába dőlt. Mára lekopott lelkéről a festék.

Szell Kálmán: Nem is nagyon sokszor. Mert ha tudomásomra jutott, akkor intézkedtem is. Hát most tudomásomra jutott a dolog; az megtörténhetik, hogy valahol formai szempontból megakad ez a dolog, hanem utána fogok járni és a legnagyobb publicitással fogom akkor mindenkinek tudomására hozni, hogy micsoda álláspontom lesz ebben a kérdésben. (Általános helyeslés.) Mert ha csakugyan azt tapasztalom, hogy az eltiltásra ok van, hogy az eltiltatott, de ez végre nem hajtatott, a végrehajtást el fogom rendelni és annak kellő foganatot is fogok szerezni és azt minden embernek tudomására fogom hozni. (Élénk helyeslés.) Kérem a választ tudomásul venni. (Helyeslés.)

A Ház tudomásul vette a választ.

(A jövő ülés napirendje.)

Elnök indítványozza, hogy a rendes napirenden kívül Holló Lajos is pénteken interpellálhasson.

Lengyel Zoltán kéri, hogy a többi elmaradt interpellációk is pénteken legyenek elmondhatók. Azonkívül jegyzőt is választanak.

Elnök az utóbbira vonatkozólag majd intézkedni fog.

Az ülést bezárja.

BELFÖLD

Baron és Krapacz. *Zágrábi* nagyon előkelő forrásból kapjuk a figyelmeztetést, hogy ott minő aknamunka folyik most *Baron* Gusztáv kanonoknak, a zágrábi szeminárium rektorának fölszentelt segédpüspökké való kinevezése érdekében. Az aknamunka arravaló, hogy mindenáron meghiusítsák a király által már segédpüspökké kinevezett *Krapacz* János kanonoknak fölszentelését. Ez a Krapacz ugyanis kifogástalan pap, ami nem baj, de kifogástalan magyar hazafi is, ami már szálka az aknagyártók szemében. Miután nem akart a magyarellenes párthoz csatlakozni, nem akarják megtürni, hogy Horvátországban püspökké lehessen. Vissza kell szoritani. Püspök csak az lehet, aki szakadatlanul áskálódik a magyar állam ellen, mint az a Baron Gusztáv, aki igazgatója a zágrábi szemináriumnak, a bujtogatók fészkének. Most is obben a szemináriumban találták a legtöbb forradalmi kiáltványt, sőt kiderült, hogy onnan árasztották el velük az egész országot. Hát a horvát ellenzéknek éppen ilyen ember tetszik s minden követ megmozgatnak Krapacz ellen, Baron érdekében. Ezt jelenti a zágrábi forrás, de mi azt hiszszük, hogy a Baron Gusztáv ur kolomposai gazda nélkül számitanak. A magyar kormány kétségtelenül kellő világitásban látja az egész ügyet s éppen a mai viszonyok között lesz rá gondja, hogy a horvát tulzóknak még szarvakat is adjon. S Baron Gusztáv ur, ha neki ugy tetszik, megmaradhat tovább is a magyar állam ellenségének, de viszont a magyar állam is tesz róla, hogy több hatalmat és befolyást ne adjon ellenségének kezébe.

A polgári perrendtartás. *A képviselőház igazságügyi bizottsága* tegnap *Sághy* Gyula elnöklete alatt folytatta a *polgári perrendtartás* törvényjavaslatának tárgyalását. Tárgyalás alá vette a bizottság a felülvizsgálatról szóló II. fejezetet és ebben az 544. §-ig haladt. Az 526. §-nál *Rabár* Endre előadó célszerűnek tartaná a felülvizsgálati értékhatárnak 100 koronára leszállitását. Többek felszólalásai után *Plósz* Sándor igazságügyminiszter elismeri, hogy a mai 400 koronás értékhatár ellen merülnek fel panaszok és ezeknek van is némi jogosultságok. Hangsulyozza azonban, hogy az értékhatár változásához csak a legnagyobb óvatossággal szabad hozzányulni. Nem egyedül a pénzügyi szempont irányadó itt, hanem a felsőbiróság tulterhelését más szempontból is kerülni kell. Azt javasolja, hogy a királyi táblákon azokban az ügyekben, amelyek tárgyának értéke 500 koronát meg nem halad, a felek felszólalásának helye ne legyen; hanem ezek csak nyilvános előadás utján intéztessenek el, olyformán, mint ezt az 549. §. a perköltségre nézve meghatározza. A maihoz képest ez is igen nagy haladás lesz, amelynek következtében mindenesetre megszaporodott munkájukat a királyi táblák szükség esetében személyzetüknek mérsékelt szaporitásával remélhetőleg meg fogják birni. *Szivák* Imre az igazságügyminiszter javaslatát elfogadja. A bizottság azután elfogadta az 526. §-t az előadónak azzal a módositásával, amely szerint a felülvizsgálat értékhatára 100 koronában állapittassék meg, és kimondotta, hogy azokban a perekben, amelyek tárgyának értéke 500 koronát meg nem halad, a felülvizsgálati kérelem a felek felszólalásának mellőzésével nyilvános előadás utján lesz elintézendő.

Biharmegye az obstrukció ellen.

Budapest, május 20.

Biharvármegye mai közgyülése *százenyolcvanégy* szavazattal — *harminchét* ellenében inditványt fogadott el, hogy fölir a képviselőházhoz az obstrukció ellen. A távirati tudósitás beszámol az ellenzék hallatlan erőfeszitéséről, hangjának és viselkedésének indulatos voltáról s ebben a világitásban még sokkal meglepőbb az az óriási többség, melylyel az inditványt Biharvármegye közgyülése magáévá tette. Ime, az a Biharvármegye, mely az utolsó választások alkalmával majdnem teljesen átsiklott az ellenzék kezébe: ma ugy áll a liliputi kisebbséggel szemben, mint Guliver és hatalmas hangon mond itéletet az obstrukcióról. Ez az igazán illetékes közvélemény megmozdulását jelenti s ha hozzávesszük, ami tegnap Zemplénben történt, nem lehet többé kétséges, hogy a nemzet közvéleménye csordultig telinek látja a pohárt s nem akarja tovább is némán türni az irtózatos kártevést, mely az oktalan obstrukció rovásán van.

A bihari eseményekről a következő távirati tudósitás számol be:

Nagyvárad, május 20.

Biharvármegye *Beőthy* László főispán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor tartott közgyülésének hatodik pontja gyanánt *Hegyessy* Márton bizottsági tagnak inditványa volt kitüzve az obstrukcióval szemben való állásfoglalás tárgyában. A megyeház nagytermét szorongásig megtöltötték a bizottsági tagok, kiknek sorában megjelentek *Balogh* Mihály, *Leszkay* Gyula, *Marjay* Péter, *Rigó* Ferenc, *Telegdi* József és gróf *Tisza* István országgyülési képviselők is.

A napirend első öt tárgyát gyorsan elintézték. Az általános érdeklődés a napirend hatodik pontja felé irányult. *Keszthelyi* Zoltán th. főjegyző ismertette a Hegyessy Márton inditványával kapcsolatos következő határozati javaslatot:

> Hazánk mai alkotmánya a népképviseleti rendszer alapelvein épült fel s kétségen kivül ez tekintendő hosszas és dicső alkotmányjogi küzdelmeink egyik legértékesebb, mindenkor féltékenyen őrzött, nagy horderejü, becses vivmánya gyanánt.
>
> A népképviselet akarata törvényszerüen az országgyülés képviselőházának határozatában nyilatkozik meg.
>
> Ezen akarat megnyilvánulásának utjába akadályt görditeni: mindenkor az alkotmány egyik sarkalatos elvének sulyos megsértése gyanánt tekintetett és ez inditotta a 48-iki korszak nagy alkotóit arra, hogy ennek bekövetkezése ellen még a királyi felségjogokkal szemben is biztositékot szerezzenek a nemzetnek, kimondván egyik alaptörvényében, hogy az országgyülés, ennek feloszlatása esetén is, három hó alatt ujból összehivandó.
>
> Hazafias aggodalommal eltelve látja azért Biharvármegye közönsége, hogy, habár a magyar országgyülés ül, ez az alkotmányjog meg van sértve s a népképviselet akarata nem nyilatkoztatik meg, a képviselőhaz nem hozhat határozatokat.
>
> Kötelességének ismeri ugyanazért a sajnos jelenségekkel szemben tiltakozó, elitélő szavát felemelni s teszi ezt annyival is inkább, mert bizalommal viseltetvén a kormány iránt, azon tudatban van, hogy a parlament munkásságának helyreállitása esetén ennek tevékenysége oly törvényhozási intézkedéseknél vételik igénybe, melyek hazánknak minden irányban erősödést és fejlődést biztositanak.
>
> Ugyanezért midőn a képviselőházban előállott mai helyzetnek már ma is érezhető sulyos hátrányait teljesen fellogja s ennek továbbfolytatását nemzeti és állami életünkre kiszámithatlan károsodásunak itéli, nem akarva osztozni azon felelősségben mely mindazokat terheli, kik nem sietnek a mai helyzet orvoslásához hozzájárulni, a vármegye közönsége az inditványhoz való hozzájárulással elhatározza, hogy az országgyülés képviselőházához feliratot intéz, melyben kéri, miszerint a szóban levő veszedelmes jelenségeknek leküzdése mellett a parlament rendszeres munkásságát biztositani s ezáltal a nemzeti akarat megnyilatkozását lehetővé tenni méltóztassék.

Általános, élénk éljenzés fogadta a határozati javaslatot, amelybe azonban csakhamar belevegyült a jelenlevő függetlenségi párti képviselők zajos *Le vele!* kiáltása.

Hegyessy Márton, a biharvármegyei szabadelvüpárt alelnöke ezután megokolja az inditványt, élénk szinekkel ecsetelve a közgazdasági helyzet bizonytalanságát, miközben a bizottsági tagok tulnyomó nagy számának zajos helyeslésével szemben élénken fel-felhangzik a függetlenségi párti tagok ellentmondása és az elnöklő főispán többször erélyesen csendet kér.

Hegyessy Márton: Kész a tisztviselők fizetésének emeléséről szóló törvényjavaslat. (Felkiáltások az ellenzék részéről: *Tárgyaljuk ezt! Le a katonai javaslatokkal!*)

Az ilyen felkiáltások mindontalan megismétlődnek, midőn szóló a törvényhozásra váró sürgős teendőket felsorolja. A bölviszály — ugymond — a magyar nemzet legnagyobb szerencsétlensége. Ha ez nem lett volna köztünk, nem győzött volna felettünk sem a török, sem a tatár. (Felkiáltások: Sem az osztrák! Derültség.) Midőn a szóló az obstrukció hiveit rövidlátó politikusoknak nevezi, nagy zaj tör ki az ellenzéki bizottsági tagok részéről, a mire a nagy többség tüntető zajos helyesléssel felel, amely megujul, midőn a szóló rámutat arra, hogy az obstrukció szenvedélye némelyeknél a beszámithatlanság határáig fokozódik. Minden józan hazafinak kötelessége az obstrukcióval szemben állást foglalni. (Élénk helyeslés. Ellentmondás. Zaj.) Semmiféle meggyőződést sem szabad a parlamenti kormányforma szétrombolásával érvényesiteni akarni. (Élénk helyeslés. Ellentmondás.) S ezt teszi egy maroknyi kisebbség oly nagy többséggel szemben, amely még az ellenzék szerint is tiszta választásokból került ki. (Zajos helyeslés. Felkiáltások: Éljen a kisebbség! Le a katonai javaslatokkal.) Az obstrukció jelenségei már-már az osztrák Reichsrath legvadabb jelenségeire emlékeztetnek. (Zajos helyeslés. Zaj.) Szóló Kossuthnak a parlamentárizmusról mondott szavait idézi és lendületes befejező szavakkal ajánlja a határozati javaslatot elfogadásra. (Élénk, tüntető tetszés, helyeslés és taps. Zajos felkiáltások az ellenzéken: Le vele!)

Rigó Ferenc a klasszikussal kezdi: „A perversis vituperari decorum est," a gonoszoktól dicsértetni gyalázat, és megforditva: gyaláztatni dicséret. Az inditvány függetlenségi érzelmét nagymértékben bántja, az indokolás teljesen felhábortja. Ez az indokolás egy politikai agyalágyulásban szenvedő... (Zajos felkiáltások: Elálll! Le vele!)

Elnök: Az indokolás az állandó választmány véleményét fejezi ki. Nem engedheti meg, hogy a vármegye egyik szakosztályát egyes bizottsági tagok bánják. Felkéri a bizottsági tagot, hogy kifejezését vonja vissza.

Rigó Ferenc: Megjegyzésemet az indokoló urra tettem. (Zajos felkiáltások: Vonja vissza!)

Elnök a bizottsági tagot rendreutasitja. Ha még egyszer ilyen kifejezéssel fog élni, inditványozni fogja, hogy tőle a szó vonassék meg. (Élénk helyeslés.)

Rigó Ferenc: Ilyen inditványokkal szemben az én szótáramban egyéb kifejezés nincs.

Elnök: Ilyen kifejezéseket használni ne méltóztassék.

Rigó Ferenc: A vármegye tisztességével nem egyezik meg, hogy az inditvány még csak tárgyaltassék is. (Helyeslések. Zaj.)

Marjay Péter visszautasitja az inditványozó által a magyar ellenzék ellen tett inzultust. Majd évődik az inditványozóval a miatt, hogy indokoló a beszédét olvasta. Az inditvány nem jogos, mert magán hordja a divatból már régen kihajtott, a szabadság igazi elveivel össze nem egyeztethető régi szokásnak bélyegét, amikor még az országgyülési követeket utasitani szokták, hogy mit tegyenek. (Felkiáltások: Ráterne némelyekre az utasitás!) Ha a megbizók egyes követeket nem utasithatnak, annál kevésbé utasithat bárki egy pártot, amely nem maroknyi párt, hanem az országgyülésnek egy negyedrésze.

A szóló olvasni kezd valamit, mire zajos derültség között felhangzik a kiáltás, hogy ne olvasson!

Nem is méltányos az inditvány, folytatja **Marjay**, mert más politikai párton levők sem osztoznak abban a nézetben, amelyet a függetlenségi pártról a „felolvasó öreg fiu" kifejezett.

Elnök: Ne méltóztassék ilyen kifejezéseket használni, amelyek a tárgyalás komolyságát veszélyeztetik.

Marjay Péter: A függetlenségi párt önzetlenül folytatja a küzdelmet. Dicsérni kell. (Egy hang: Propria laus!) A mai állapotnak oka a kormány. (Zajos ellentmondás.) Az ellenzék kérve-kérte a kormányt, hogy ne engedje az országot törvényenkivüli állapotba jutni. Csak azt kellett volna kijelentenie, hogy a katonai javaslatokat egyidőre félreteszi. A kormány az ellenzéket kicsinyelte. (Felkiáltás: Jól tette!) Ha kicsinyelte, lássa a következményeit. Az ellenzék öngyilkosságot nem követhet el. (Helyeslés az ellenzék részéről.) Kérdi, miért nem tett Biharvármegye inditványt az ex-lex ellen, hogy vád alá helyeztessék a kormány. (Derültség.)

Gróf **Tisza** István (Halljuk! Halljuk!) Tekintetes közgyülés! Igyekezni fogok röviden vonni felszólalásomat. (Halljuk! Halljuk!) Éppen ezért a tekintetes közgyülés szives elnézését kérem, ha nem reflektálok beszédem folyamán mindazokra, amiket t. tagtársam iménti elhangzott beszédében megérintett. Teszem ezt azért, mert nem kivánom a szőnyegen levő kardinális fontosságu kérdéstől a vármegye közönségének figyelmét elterelni. Csak egyetlenegy megjegyzést engedjen meg nekem a tekintetes közgyülés. (Halljuk! Halljuk!) Marjay t. tagtársam ismételten, beszéde egész folyamán azzal a ténynyel foglalkozott, hogy az inditványt indokoló Hegyessy t. barátom jegyzeteibe talán valamivel gyakrabban nézett bele, mint Marjay t. tagtársam. (Zaj. Elnök: Csendet kérek!)

Hát engedjék meg nekem, t. tagtársaim, lehet irni is okosan, beszélni is okosan, olvasni is okosan; lehet irni is bolondul, beszélni is bolondul, olvasni is bolondul. Igen mellékes kérdés, hogy olvasott vagy szabadon elmondott beszéd-e az; a kérdés az, hogy mit tartalmaz. (Ugy van!) és meglehetős szegénységi bizonyitványt állitanak ki t. tagtársaink az ügy mellett, amelyet védelmeznek, ha egyébbe belekötni nem tudnak, mint az előadás módjába. (Élénk helyeslés. Zaj. Elálll! az ellenzéken.)

Ezek után áttérek felszólalásom tulajdonképpeni tárgyára mindeneke ött annak előzményeire.

Tekintetes közgyülés! Én a katonai javaslatokat helyeseknek, az ország érdekében szükségeseknek és mentől előbb megvalósitandóknak tartom. (Ugy van! Helyeslés. Le vele! az ellenzékről.) Én azt hiszem, hogy Biharvármegye termelben hosszu évtizedek óta a szólásszabadság joga mindig respektáltatott; én azt hiszem, hogy mindenkinek joga van és mód-

jában áll, amennyire teheti, érvekkel cáfolni meg olyan előadásokat, amelyekkel nem ért egyet.

Rigó Ferenc: Ne ingereljen!

Gróf **Tisza** István: De legyenek róla meggyőződve, t. tagtársaim, hogy a lehurrogás a legolcsóbb és leggyöngébb fegyver, hogy azzal az igazságot soha elhallgattatni, elnémítani nem lehet.

Hát, ismétlem, a katonai javaslatokat helyeseknek tartom a magyar nemzet érdekében. (Helyes.és. Le vele!) Szerintem ebben a monárkiában két faktor van, amelynek, mint sok másban, ebben is teljesen kongruens, teljesen hasonló a helyzete. Az, hogy ez a monárkia erős és hatalmas legyen, hogy ennek olyan hadereje legyen, amely bármelyik más európai hatalom haderejével mérkőzhessék. (Zaj. *Elnök*: Csendet kérek!) az ebben a monárkiában két tényezőnek mindenekfelett eminens érdeke: a trónnak és a magyar nemzetnek. Minden más alkatelme a monárkiának kereshet magának vigasztalást nagy kalamitás, nagy vereség esetére (Ugy van!) csakis ez a két tényező az, amelynek minden körülmények között csakis saját erejében szabad bizni; és nem áll az, hogy a hadsereget mindig megverték; hadseregünknek vannak fényes és dicsőséges lapjai, de ha valaki azt mondja, hogy mindig megverték, az egy okkal több arra, hogy megerősítéséhez hozzájáruljon. (Tetszés.)

Rigó Ferenc: Ne védelmezzen bennünket a német!

Gróf **Tisza** István: Éppen azért mondom, hogy védelmezzük meg egymást. Méltóztassék visszagondolni azokra a mozgalmas időkre, amelyek a törökorosz háborut megelőzték és amelyek e háboru alatt és az azt közvetlen követő években lefolytak: volt-e akkor magyar ember, aki ne hallotta, ne hirdette volna, hogy ránk nézve elvi kérdés, ami ott folyik? Nekünk bele kell szólanunk azokba a kérdésekbe, a mi érdekeinket érvényesitenünk kell és nem szabad ott oly alakulást megtürnünk, amely a mi érdekeinkkel ellenkezik. (Ugy van!) Ugy-e, nem volt magyar ember, nem is lehetett!? De már most nem egyenes őrület volna-e, proklamálni ilyen ambiciózus külügyi politikát és megtagadni azokat a katonai erőforrásokat, amelyek nélkül minden ilyen külügyi politika a legvégzetesebb legnyomorúságosabb kalandokba vinne bele? (Egy hang: A magyar katonának adják!) Annak a katonának kell megadni, aki véd bennünket, akár tetszik a mai szervezet, akár nem; ami nemzeti államunk céljait az a hadsereg szolgálja ma a külellenség ellen, a mi fiaink annak a soraiban küzdenek, azt kell tehát oly erőssé tennünk, amily erősnek lennie kell. (Ugy van! Helyeslés!) De nagyon kérem azokat a t. tagtársaimat, akik nincsenek ebben a tekintetben meggyőződve, nyissák fel szemeiket (Zaj az ellenzéken) és nézzék (Egy hang: Hiába nyitják! Rövidlátók!) T. uraim, engem semmiféle ilyen gyerekes viccel meg nem fognak. Több tapasztalatom van ezen a téren, semhogy én azt, amit kötelességemnek tartok elmondani, el ne mondjam. (Hosszas, élénk tetszés és éljenzés.) Én tisztelem mindenkinek a szólásszabadságát és igyekszem is még esetleg más buzgóságával szemben is megvédeni olyanoknak szólásszabadságát, akiknek előadásában nem osztozom, akiknek szavait nem helyeslem; azt hiszem, joggal kérhetem, joggal várhatom tehát ugyanezt azoktól, akiknek nézetével az én előadásom nem egyezik. (Helyeslés.) Mondom nagyon kérem az én t. tagtársaimat, nyissák fel szemeiket (Zaj az ellenzéken.) és nézzék meg, hogy épp most, napjainkban, a mi érdekeinket legközelebbről érdeklő keleti országokban minő jelenségek vannak. (Felkiáltások az ellenzéken: Horvátországban csinálják!) Ezer szerencse az, hogy a mai pillanatban azok között a hatalmak között, amelyeknek politikája leginkább szokta a Balkán-félsziget viszonyait érdeklődéssel kisérni, oly viszonyok fejlődtek ki, hogy akut konfliktustól talán a mai pillanatban nem kell tartani. De gondolják meg, ha nem állott volna be ez a szerencsés fordulat, vagy ha megszűnik ez az állapot, amint megszünhetik bármely órában, ha ismét az elé az alternativa elé állittatunk, hogy nekünk kell saját szavunk sulyát, saját erőnket érvényesiteni ott, hogy megakadályozzuk más ellenséges áramlatoknak tulsulyra vergődését: gondolják meg, hogy minő felelősség háramlanék akkor reánk, ha a béke, a nyugalom esztendőjét erőnk fejlesztésére, szervezésére fel nem használnók. (Ugy van! (Igaz!). És t. közgyülés ezt a kérdést, hogy az a mérsékelt felemelése az ujonczjutaléknak, amely kontemplálva van, megadassék-e vagy sem (Felkiáltások az ellenzék részéről: Nem adjuk meg! Zaj.) Ezt a kérdést, nézetem szerint, a hadsereg szervezetének megbolygatásával összekötni nem lehet és a mai szituáció nehézségeiből való kibontakozásáról sem kereshetjük ezen a téren. Én nem mondtam azt soha, ma sem mondom, hogy a közöshadsereg helyzete és viszonyai minden tekintetben kielégitők. (Felkiáltások az ellenzéken: Dehogy! Dehogy!) Nem mondtam és nem mondhattam, de hiszen lehetetlenség is volna talán, hogy ma még az legyen, mert hisz midőn a közöshadsereg is beleilleszkedett 1867-ben az uj állapotba, ugy a nemzet kebelében, mint a hadsereg köreinek kebelében nagyon sok régi seb sajgott még, nagyon sok régi ellenséges érzés, régi keserüség élt még arra, hogy az érzelmeknek világában, a vonzalomban, a bizalomban, az együttérzés terén oly erős összhang fejlődhetett volna ki, mint a minő kivánatos volna ugy a magyar nemzet érdekében, mint a hadsereg érdekében. (Ugy van!) Mert a hadseregnek is érdekében van. Ausztriának is érdekében van, mindnyájunknak közös érdeke, hogy a magyar nemzet a maga katonai erényeit teljes jókedvvel, teljes megelégedéssel vihesse bele a hadseregbe. (Felkiáltások az ellenzéken: A magyar hadseregbe!) Ezt a célt elérni, ezt a célt biztositani csak az érzelmek összeforrása utján lehet. Erre pedig idő kell; mert az engedelmességet rá lehet parancsolni mindenkire; e hadsereg is sokkal jobban tudja kötelességét, semhogy a törvények iránti engedelmességet ne ismerje; de az érzelmeknek parancsolni nem lehet, azokat kölcsönösen ápolni kell, fejleszteni kell, a bizalomnak, ragaszkodásnek, vonzalomnak szálait nem szabad könnyelmü kézzel rángatni, hogy ismét és ismét szakittassanak el azok a szálak, amelyek már szövődtek. (Ugy van!)

Ez az a tér, tisztelt közgyülés, amelyen, szerintem, a hadseregben még meglevő kérdések orvoslását eszközölni lehet; ez az az ut, amelyen előre kell haladnunk, ha a magyar nemzet jogosult törekvéseit szolgálni akarjuk, de ezzel együtt a hadseregnek is azt az érdekét, hogy a magyar nemzet egész erejével rendelkezésére állhasson. (Tetszés.) És a legtisztább intencióból, a legjobb szándékból, de hátrább vetik a magyar nemzetet ennek a célnak elérésétől, gyöngitik a magyar nemzetet aspirációi elérésében azok, akik unosuntalan ellentéteket idéznek fel, akik unos-untalan a régi gyülölség magvát hintik el. (Igaz! Ugy van!) Ezért van az, tekintetes közgyülés, hogy én a mai pillanatban és a mai modorban a hadsereggel kapcsolatos kérdések megbolygatását az ország érdekében célszerünek és szükségesnek nem tartom. (Ugy van!) És ezért van az, hogy nem követhetem előttem szólott t. tagtársamat arra a térre sem, hogy a mai helyzetből való kibontakozást ezen az uton keressem.

Ma már — és itt térek rá az inditvány tulajdonképpeni tárgyára — tekintetes közgyülés, ma már nem egyik vagy másik törvényjavas ról van szó; ma arról a tényről van szó, hogy *a képviselőház kisebbsége megakasztotta a parlament egész alkotmányos működését az egész vonalon* (Ugy van!) és azt a jogot vindikálja ... (Zaj az ellenzéken. *Elnök*: Csendet kérek!) ... és azt a jogot vindikálja magának, hogy ezen helyzet megszüntetéséért cserébe bizonyos javaslatok tekintetében az ő saját nézeteit oktrojálhassa a többségre. (Ugy van! Zaj az ellenzéken.)

Felemlitette előttem szólott t. bizottsági tagtársam azon korábbi eseteket is, amelyekben obstrukció folyt ebben az országban. Emlitést tett az elsőről, amelyben része volt olyan valakinek, akit még ebben a teremben senki sem tisztelhet ugy, mint én, (Mély csend.), de éppen ez a tisztelet kényszerit rá, hogy megmondjam: az az obstrukció sem volt helyes. Én nem ugy akarom azoknak emlékét szolgálni, akik becsesek és drágák előttem, hogy szépitgetni törekedjem netaláni tévedéseiket, hiszen minden ember tévedhet az életben. (Élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps.)

Én azt hiszem, akkor vagyok hü az ő emlékéhez, ha igyekszem igaz birálatot gyakorolni tévedései és érdemei felett (Igaz! Ugy van!) és ha igyekszem azt, amit nagyot és tartósat alkotott, azt nem veszitени el szem elől. (Éljenzés.) Mondom, az az obstrukció sem volt helyes. De tessék meggondolni a különbséget. Az az obstrukció egyetlen egy javaslat ellen irányult. (Felkiáltások az ellenzéken: Ez is! Zaj. Felkiáltások: Hát az indemnitás? *Elnök*: Csendet kérek!) Azon obstrukció olyan javaslat ellen irányult, amely közvetlenül a választások előtt a választók széles rétegeit fosztotta volna meg a szavazati jogtól. Ezt obstruálta meg az akkori kisebbség, de az ország gépezetének a megállitása egyáltalán eszébe sem jutott (Zaj. Felkiáltások az ellenzéken: Nekünk sem jutott eszünkbe!) Ez már azután teljes lehetetlenség, hogy a t. képviselő urak — mert itt képviselő urak is vannak jelen — az országgyülésen azt csinálják nap-nap után, amit csinálnak, itt pedig a legnagyobb bonhomiával azt mondják, hogy ilyet sohasem csinaltak; nem tudom micsoda fokát az együgyiségnek tételezik fel e közönségről, ha igy tesznek. (Tetszés. Egy hang: Nem az a kérdés!) Igenis, ez a kérdés. A mai obstrukciónak az az álláspontja, hogy: „Mi meg akarunk akadályozni egy javaslatot, de azért, hogy azt megakadályozhassuk, hogy ebbeli akaratunkat érvényre emelhessük, megakasztunk az egész vonalon mindent“. (Élénk felkiáltások! Igaz! Ugy van!) Itt állunk az előtt a problema előtt, itt kell állást foglalni az egész nemzet közvéleményének az előtt a probléma előtt: meg lehet-e adni a kisebbségnek azt a jogot, hogy ily módon egyes javaslatokat illetőleg, az egész alkotmány felfogatásával a maga akaratát érvényesitse? (Felkiáltások az ellenzéken: Meg kell adni! Felkiáltások a többség részéről: Nem lehet! Zaj.)

Megvallom, tek. közgyülés, hogy a csodálkozásnak bizonyos érzése fog el, hogy ebben az országban, amelynek ezredéves alkotmányos multa van, amely oly büszkén vallotta magát az angol mellett a legalkotmányosabb érzelmünek (Ugy van!), hogy a magyar nemzetben vitássá válhatik ma az a kérdés, hogy ez a helyzet egyáltalán megengedhető-e, összeforr-e az alkotmány alapelveivel? (Ugy van!) Hiszen lehet-e a nemzeti akaratot érvényesiteni, ha a népakaratnak kifejezést adni másképp, mint a többség akaratával? Mindaz, ami 1848-ban alkottatott: a népképviselet, a felelős magyar kormányzat, mindazok a fontos, alkotmányos vivmányok, amelyeket akkor számukra kivivtak, mindazok rombadőlnek, mindazok alapjaiban ingattatnak meg, ha ez a felfogás érvényre jut. (Ugy van!) És bárhová nézünk, bármelyik ágát tekintjük a közügyeknek, ennek a felfogásnak a végzetes következményeivel találkozunk mindenütt. Ez alapjaiban ássa alá a miniszteri felelősséget. Hogy legyen politikailag felelős egy kormány, ha joga és módja és alkalma nincs akaratát keresztülvinni?

Marjay Péter: Tegye le a felelősséget! Jöjjön más! (Zaj.)

Gróf **Tisza** István: Ki lehet akkor a nemzet ügyei intézésének felelős gazdája, ha a hatalom és ezzel együtt a felelősség darabokra, foszlányokra szakad szét a különböző pártok és a különböző árnyalatok között? (Igaz! Ugy van! Tetszés.)

De továbbmegyek tek. közgyülés! Mi lesz a parlamentnek abból a magasztos hivatásából, hogy vezetője legyen a nemzet egész szellemi életének, hogy szentélye legyen a nemzet gondolkozásmódjának, ahol a nemzet élén álló legkiválóbb férfiak küzdik meg az elvi harcokat nagy kérdések körül, ahonnan világosság sugárzik ki a közvéleménybe minden függő nagy kérdésben, minden nagy érdekében a nemzetnek, ahol a tekintély, ragaszkodás, tisztelet forrása buzog a nemzetre nézve, miből meritsen az a fiatal nemzedék ragaszkodást és szeretetet az alkotmány intézménye iránt? (Élénk tetszés és helyeslés.) Ezt a nagy missziót kell a parlamentnek betölteni; de ezt csak akkor töltheti be, ha nemcsak az a kérdés, hogy hosszu-e vagy rövid az a beszéd, de tartalom is van benne. (Igaz! Ugy van!) Ezt csak akkor töltheti be, ha az idő nem apró-cseprő incidensekre fecséreltetik el abból a célból, hogy az idő eltöltessék, a munka megakadályoztassék, de ha a parlamentnek ideje marad, hogy figyelme koncentrálható legyen a nemzetnek mindazokra a nagy érdekeire, amelyek a jelenben és a közel jövőben megoldandók. (Élénk helyeslés.)

Mennyit panaszkodunk — én legalább sokat panaszkodom erről és okot látok arra hogy nagy gondokat meritsek belőle — mennyit panaszkodunk arra, hogy a mai fiatalság sivár lelkülettel lép ki az életbe, hogy nincs benne ragaszkodás a nemzeti intézményekhez, nincs igazi munkakedve, magasabb és nemesebb ambiciója. (Zaj. Halljuk!) Én uram Istenem, már nézzünk körül. Ha azokat a jeleneteket látja a magyar ifjuság, amelyek a parlamenti életet napról-napra betöltik, merithet-e azokból magasabb eszméket? (Zajos tetszés és helyeslés.) Csodálkozhatunk-e, ha egy bizonyos sivár, frivol felfogás kezd lábrakapni, amely nagy nemzeti orleumnak tekinti a parlamentet? (Tetszés.)

Marjay Péter: Nem tud megélni a nemzet!

Gróf **Tisza** István: És ezzel a szomoru igazsággal szemben vigasztalást keresnek némelyek abban a mondásban, hogy hát minden intézménynek vannak fénypontjai és gyengébb időszakai, a parlamentárizmus is talán egy mulé jelenség; látjuk Európaszerte, hogy kezdi lejárni magát. Teljes joggal mutatott rá Hegyessy t. barátom: ebben bizonyos kétes vigasztalást keresett mindenki, csak épp mi magyarok nem. (Igaz! Ugy van! Zaj.) Minden más nemzetnek a nemzeti élete nyilvánulhat egyéb formák, egyéb alkotmányos intézmény keretében is; de mi magyarok követhetünk-e magyar nemzeti politikát másképp, mint a parlament utján? (Igaz! Ugy van! Ugy van!) Mi magyarok a mi nemzeti életünknek kereshetünk-e más formákat, kereshetünk-e más kereteket, mint ezeket a kereteket, amiket apáink bölcsesége annyi vészen át őrzött meg számunkra? (Igaz! Ugy van! Tetszés.) És mi magyarok, akiket a gondviselés arra kényszeritett, hogy ezen nagy és nehéz feladatokkal birókozunk meg, mi magyarok nem öngyilkosságot követünk-e el akkor, ha magunk gyöngitjük meg alapjait azoknak az intézményeknek, amelyekbe a mi politikai erőnk kész, hogy lüktessen, amelyeknek fénye, tekintélye, méltósága a magyar nemzetnek erejét, erkölcsi tőkéjét képezi. (Hosszantartó, zajos tetszés. Zaj az ellenzéken.) Minden magyar emberben élnie kell annak a tudatnak, hogy ez a nemzet csak akkor állhat meg — nem ambició kérdese ez, ez lét és nem lét kérdése — csak akkor állhat meg, ha először Szent István birodalmának egész lakosságát egy közös, nagy politikai nemzetté tudja egyesiteni a maga cimere alatt (Ugy van!) és másodszor, ha ezzel az erővel képes azután a maga felfogását, a maga elveit, a maga törekvéseit annak a nagyhatalmasságnak a politikájába is belevinni és ott érvényesiteni, amelyik nagyhatalmasságnak egyik egyenrangu faktora vagyunk. De hát meg tudjuk-e ezt csinálni pusztán anyagi erővel? Az a 8—10 millió magyar rendelkezik-e azzal az anyagi erővel, hogy ezeket a nagy kérdéseket megoldjuk, mig erre fel nem tudja használni erkölcsi erejét, politikai tekintélyét, politikai jó hirnevét és azt a nehéz küzdelmek áliat kivivott hirnevet, erkölcsi tőkét, amely a mi szabadságszeretetünkbe, de egyuttal politikai belátásunkba, a mi vezetőink államférfiui képességébe itt az országban és a külföldön vetett hitben nyilvánul? Hosszu, nehéz századokon át ólomsulylyal nehezedett a magyar nemzetre és már-már lehetetlenné tette ránézve ... (Zaj az ellenzéken.)

Elnök: Csendet kérek!

Gróf **Tisza** István ... és már-már lehetetlenné tette a nemzetre nézve hivatásának betöltését, sőt fönnmaradását az a keserves tény, hogy nemzet és dinasztia nem tudták megérteni egymást és kibékithetelen ellentétben állottak. Végre oly uralkodó jutott Szent István trónjára, aki megértette a magyar nemzetet, megértette a dinasztiának valódi hivatását és aki szakitva saját dinasztiájának többszázados tradicióival, uj irányokat inaugurált, uj politikát kezdett, uj alapokra fektette ezt a monárkiát, ugy hogy abban a magyar nemzet intenciói, a magyar nemzet felfogása, a magyar nemzet jogos törekvései teljes mértékben érvényesülnek. (Hosszantartó, leikes éljenzés. Egy hang: Ne az osztrák parancsoljon nekünk!)

És ha az én t. tagtársam azt mondja, hogy ne az osztrák parancsoljon nekünk, hát, bocsánatot kérek, ez a nagy politikai fordulat magyar emberek munkája volt; magyar emberek tanácsára hallgatott az uralkodó, midőn ezt inaugurálta, magyar emberek kezdeményezték, magyar emberek valósitották meg és vitték azt keresztül. (Ugy van! Élénk éljenzés. Zaj az ellenzéken.)

Tekintsünk végig az 1867 óta lefolyt eseményeken. Történhetett sok minden, ami egyikünknek vagy másikunknak nem tetszik (Felkiáltások az ellenzéken: Nagyon sok!) de mint nagy történelmi tényt ma már konstatálni kell mindenkinek, hogy az alatt a 36 esztendő alatt a magyar nemzetnek ereje, politikai sulya, politikai befolyása és hirneve benn és künn nagy mértékben emelkedett. (Zajos tetszés és helyeslés; ellenmondás az ellenzéken.) konstatálhatjuk azt hogy ebbe az időszakba estek bele oly külügyi bonyodalmak, amelyek nagy megpróbáltatások elé vitték a nemzetet és ezek között a nagy külügyi bonyodalmak között sikerült a magyar nemzetnek oly politikai sulyra szert tenni, oly politikai befolyást szerezni magának, hogy mindezekben a kérdésekben a monárkiának külügyi politikája teljesen kongruens

volt és maradt a magyar nemzeti érdekkel; (Élénk helyeslés. Zaj az ellenzéken.) konstatálhatjuk azt — hiszen a mai szomoru időkben jól esik visszagondolni, visszaképzelni magunkat abba a hangba — jól esik konstatálnunk, hogy 1896-ban az ezredévi fennállás ünnepét minő lélekemelő hangulatban, az érzelmeknek minő összeforrásában ültük meg koronás királyunkkal együtt; és jól esik visszagondolnunk arra, hogy az 1848-iki törvények ötvenéves évfordulóját ez a magyar nemzet királyával együtt ülhette meg. (Élénk tetszés és éljenzés. Egy hang az ellenzékről: A Gotterhaltéval!)

Igy nézett ki Magyarország még csak rövid egy-két év előtt. És ma mit látunk, tekintetes közgyülés, ha körülnézünk? Roskadozni látjuk mindazt, amit 35 esztendő alatt gondos kezekkel felépítettünk; a visszaesésnek, a visszafejlődésnek, a züllésnek látjuk mindenben szomoru jelenségeit (Ugy van!), aminek alapoka, ugy látszik, ott rejlik, hogy a magyar parlament felmondja azt a szolgálatot, amelyet a nemzet megbizásából, a nemzet parancsára teljesitenie kell; a magyar nemzet parlamentje száll le a balkáni kis népek országgyülésének szinvonalára. (Ugy van! Zaj az ellenzéken.) És ma az a szégyenteljes az a keserves érzés kell hogy feltámadjon bennünk, hogy ma az az uralkodó, aki harmincöt éven keresztül ezt a nagy fordulatot eredményezte a magyar nemzet fejlődésében: az ma talán kétségek közt kell hogy megálljon és meggondolja: hova vezet az ut, amelyre ő a magyar nemzettel elindult.

És kárörömmel szemlélhetik azok az esküdt ellenségeink, akik a jó időket talán ma sem tudják felejteni, akik talán ma sem tudják felejteni, akik talán ma sem tudják magukat beleélni ezekbe az állapotokba, kárörömmel szemlélhetik tehetetlen vergődésünket és várhatják, hogy az érett gyümölcs ismét az ő ölükbe hulljon! (Igaz! Ugy van! Tetszés.)

Tekintetes közgyülés! Öngvilkosság az, amit el akarnak önök a nemzettel követtetni. (Nagy zaj az ellenzéken. Igaz! Ugy van!) Öngvilkosság az, amelynek végzetes voltán semmi sem enyhit az, hogy akaratlanul, tulajdonképpen hazafias indokból, hazafias momentumokból történik. (Zaj az ellenzéken.) Ez változtathat az erkölcsi beszámitásán egyesek megitélésének; de a politikában a hiba sokszor végzetesebb következésekkel jár, mint a bün, és ezen végzetes következmények felelőssége ráesik egyenlően azokra, akik rossz szándékból, és azokra, akik elvakultságból követték el ezt. (Tetszés.)

Lejtőre jutott a nemzet, amely lejtőnek alján nyilt szemekkel látom az örvényt, amely tátongva várja ezt a nemzetet, amelybe elvakultan tántorgunk, be a nemzeti kataszrófa felé és mind sötétebb fellegek tornyosulnak felettünk, én hallani vélem a hullók károgását . . . (Felkiáltások az ellenzéken: Önök azok! Zaj.)

Tek. közgyülés! Soha, de soha nem irigyeltem annyira azoknak a nagy szónokoknak az erejét, akik isteni adomány birtokosai, akik azt a meggyőződést, amely egész lelküket áthatja azt az erős elhatározást, amely tettre hajtja őket, nemzetükbe képesek átülteteni, nemzetükben képesek felébreszteni. Mert, higyjék meg nekem, egyesek hiában vannak ebben a meggyőződésben; egyesek is megtehetik azt, hogy utjába álljanak az örvény felé rohanó áradatnak, de ezzel egyebet nem érhetnek el, mint hogy becsülettel és nyugodt lelkiismerettel esnek el az egyenlőtlen küzdelemben; de a nemzetet csak a nemzet maga mentheti meg! (Élénk tetszés. Igaz! Ugy van! Felkiáltások az ellenzéken. Ezt akarjuk mi is.)

Elnök: Csendet kérek, t. közgyülés!

Gróf **Tisza** István: A nemzetnek magának kell a veszélyek tudatára ébrednie. (Igaz! Ugy van! Felkiáltások az ellenzéken: Ezt akarjuk felébreszteni mi is!) A nemzetnek magának kell „Állj!"-t kiáltania azok felé, akik romlásba vezetik. (Igaz! Ugy van!) A nemzeti akarat megnyilatkozása lesz az az erőforrás, amelyből elég erőt nyernek az ellenállásra azok, akik önöket e végzetes uton megállitani akarják. (Élénk tetszés. Zaj az ellenzéken.)

Mint a nemzeti közvélemény felébredésének egyik örvendetes jelét üdvözlöm a most tárgyalás alatt álló javaslatot (Élénk helyeslés. Élénk felkiáltások az ellenzéken: Le vele!) és kérve-kérem a tekintetes közgyülést, hogy azt elfogadni méltóztassék. (Percekig tartó zajos tetszés, helyeslés, éljenzés és taps. Nagy zaj az ellenzéken.)

Miután még **Szabó** József bizottsági tag és **Balogh** Mihály országgyülési képviselő a javaslat ellen beszéltek, **Hegyessy** Márton pedig megtartotta záróbeszédét, a közgyülés a beterjesztett határozati javaslatot *184 szavazattal 37 ellen, tehát 147 szótöbbséggel elfogadta.*

Komárom, május 20.

Komárom város törvényhatósága *Sárközy* Aurél főispán elnökletével tartott közgyülésén elhatározta, hogy a képviselőházhoz és a kormányhoz feliratot intéz, melyben az obstrukciót elitéli és a tanácskozás rendjét helyreállitani kivánja.

•

Eddig a következő vármegyék és városok hoztak határozatokat az obstrukció ellen s juttatták azokat az illetékes helyekre:

Vármegyék: Bács-Bodrog, Baranya, Bihar, Borsod, Esztergom, Maros-Torda, Nógrád, Pozsony, Somogy, Sopron, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna Trencsén, Sáros, Ugocsa, Vas, Krassó-Szörény, Zólyom, és Zemplén.

Városok: Zombor, Pozsony, Szolnok, Komárom.

KÜLFÖLD

A kiegyezés Ausztriában. Bécsből táviratozzák: A kiegyezési bizottságban *a vám- és kereskedelmi szövetség* 15. cikkének tárgyalást során több szónok a mellett kardoskodott, hogy a magyar házalókra nézve is ne csak a fennálló, hanem a jövőben elhatározandó korlátozások is alkalmaztassanak. *Baruther* ezért inditványozza a fennálló korlátozások szavak elé ennek a szónak „mindenkor" a beigtatását. Báró *Call* kereskedelmi miniszter azt mondja, hogy *a magyar házalók száma mindenesetre sokkal nagyobb, mint az osztrákoké.* De nem annyira a számról van szó, mint inkább a mindkét részről forgalomba hozott áruk neméről és itt tekintetbe kell venni, hogy a többnyire tót drótosokból álló magyar házalók áruinak *nincs meg az az értéke mint az osztrák házalók áruinak. Kaftan* pótlást inditványoz a 15. cikkhez, mely szerint még a kiegyezés perfektuálása előtt egyenlő alapelveken nyugvó törvények hozassanak mindkét államban a házalási jogok megadása ügyében. *Axmann* azt kivánja, hogy a magyar házalókat *teljesen kitiltsák Ausztriából.* A 15. cikket a bizottság változatlanul fogadta el. Azt a határozati javaslatot, hogy a házalókereskedés gyakorlása a házalóknak az államnak csak abban a részében engedtessék meg, ahová illetékesek, elfogadták. A 16. cikket (szabadalmi ügyek) szintén változatlanul fogadták el. Elfogadta továbbá a bizottság *Kaftan*nak határozati javaslatát a nemzetközi szabadalmi unióhoz való csatlakozásra vonatkozólag és *Menger* határozati javaslatát, a szabadalmi ügyekben való mindkét állambeli gyakorlat tárgyában. A 17. cikket (védjegy- és mintavédelem) hosszabb vita után szintén változatlanul elfogadták.

Bécs, május 20.

A *vámügyi-bizottság* változatlanul elfogadta a müszerek és órák tarifaosztályait és függőben hagyta a pontossági müszereket. Elfogadta továbbá a villamos gépjármüvek tarifaosztályát és függőben hagyta az automobilok tételét. A tárgyalást kedden folytatják.

Az uj bolgár kormány. A Petrov-kormány talán a tisztességes uralmat fogja jelenteni Bulgáriában. Csak az a csodálatos, hogy *Ferdinánd* fejedelem csak ily hosszu és keserves tapasztalat után szakitott a Cankov-féle orosz párttal, mely valóságggal Oroszország lakájjává tette Bulgáriát. A fejedelem elhatározásában alighanem döntő szerepet játszott az a körülmény is, hogy *Ferenc József* király megtagadta tőle a kihallgatást és igy nem maradt mást hátra, mint a Danev-kormányt, mely a fölkelést titkon támogatta, elcsapni. Az uj kormány ma föleskü dött a fejedelemnek, aztán pedig az egész kabinet az orosz diplomáciai ügyvivőségre ment, hogy a cár születésenapja alkalmából szerencsekivánatait kifejezze.

Petrov, az uj bolgár kabinet elnöke, egy német lap levelezőjével folytatott beszélgetésben kijelentette, hogy az uj kormány nem hivatalnok-minisztérium, de egyelőre nem is pártkormány. Az uj kormány külpolitikája arra fog irányulni, hogy az összes külállamokkal, különösen Oroszországgal jó viszonyt tartson fönn. Bulgária soha sem feledkezhetik meg arról a háláról, amelylyel Oroszországnak tartozik. Bulgária azon lesz, hogy a háborut kikerülje, de ha rákényszeritik a háborut, nyilt sisakkal fog azzal szembeszállni.

Szófia, május 20.

A hivatalos lap az uj kormánynak következő nyilatkozatát teszi közzé:

A Danev-kormány visszalépése után a fejedelem megkisérelte oly kormány alakitását, amely az összes pártok tagjaiból áll és a hazafias koncentráció kormánya volna. Szerencsétlenségre, a jó szándékokat, amelyek a miniszterválság uj megoldását sugalták, nem méltatták kellőleg az összes pártok és a cél nem volt elérhető. A fejedelem ezért azt a megoldást fogadta el, amely a mostani kormány megalakitására vezetett. A mostani kormány tagjai, akik a rájuk rótt terhet nem háritha tják el magukról ama sulyos körülmények között, amelyek közt az ország jelenleg van, szilárdan el vannak tökélve, hogy teljesen és egészen hazájuk szolgálatának szentelik magukat. A fejedelem bizalmát birva remélik, hogy fáradozásaikat a nemzet méltatni és őket támogatásában részesiteni fogja. A kormány kötelességének tartja kijelenteni, hogy külpolitikájában és az ország jól felfogott érdekeinek védelmében a hatalmakkal szemben a legkorrektebb magatartást fogja követni és őszinte és *szives viszonyt fog fenntartani Oroszországgal, a felszabaditóval*, hogy továbbá a belpolitikában tisztelni fogja az ország alkotmányát és törvényeit. Midőn a kormány a népre támaszkodik, főcéljának azt fogja tekinteni, hogy az államot kiszabaditsa a mostani helyzetből anélkül, hogy a nemzeti érdekek sérelmet szenvedjenek.

A szláv jótékonysági egyesület. A Pétervárott székelő szláv jótékonysági egyesület, melynek a legkiválóbb orosz államférfiak, kereskedők, iparosok, tudósok, irók és müvészek a tagjai, *oly pénzzavarokkal küzd*, hogy pártolás hiányában a fiatal szlávok gyámolitására évtizedek óta fönnállott menedékhelyet megszüntette. Ha meggondoljuk, hogy a szláv jótékonysági egyesület mekkora politikai szerepet játszott s III. Sándor cárra mily nagy befolyást gyakorolt, akkor a fentebbi közleményben az egykor hatalmas egyesület hanyatlását kell látnunk. Bizonyitéka annak, hogy az orosz társadalom hidegen kezd viseltetni a panszláv ideák iránt. A rokonszenv fogyásával fog majd az anyagi hozzájárulás mérve is. Ezt azok a szegény szerbek, montenegróiak és bolgárok keserülik meg, kik a menedékhelyben anyagi és erkölcsi támogatásra leltek. Ugy látszik, hogy az egyesület ideái tulélték magukat s ezekkel együtt maga az egyesület is.

Török-görög barátkozás. A konstantinápolyi *Idkam* jelenti, hogy néhány görög tiszt, több mint ezer görög, köztük 150 tiszt nevében, az athéni török követséghez avval a kéréssel fordult, hogy vegyék fel őket török szolgálatba a bolgár bandák üldözésére. A követség kijelentette, hogy ezt az üldözést a csapatok és a csendőrség végzik és hogy a bandák üzelmeit mielőbb el fogják nyomni. A lap továbbá jelenti, hogy az athéni egyetemnek a király nevenapja alkalmából tartott lakomáján a *Hamidie*-indulót álva és a szultán éltetése közt hallgatták meg és azután küldöttség fejezte ki a követségnél a jelenvoltak jókivánságait a szultán és Törökország iránt. A szultán e tüntetések által meghatva kifejtette a tiszteknek és diákoknak megelégedését és köszönetét.

A balkáni forrongás. Ugy látszik, hogy az albánok mégis csak beadják derekukat az albán vidékeken összpontositott török haderő behatása alatt. *Omer Rusdi* basa marsall hivatalos jelentései, valamint Sakir basa üszkübi váli és ideiglenes vezérkari főnök jelentése szerint a *reka* és *hasi törzsek meghódoltak* és elfogadták a reform végrehajtását, sőt még keresztény csendőrök alkalmazását is. A helyzet kedvező és az akció teljes befejezése mielőbb várható. E két törzs meghódolása tényleg jelentékeny eredmény. Hir szerint azoknak az albánoknak a veszteségei, akik a debabadi táborra tüzeltek, jelentékenyek voltak. A porta azt táviratozza Omer Rusdi basának, hogy ne törődjék a nagy albán veszteségekkel és a sikereket továbbra is erélyesen használja ki. Figyelemreméltó, hogy a szultán, amint látszik, az albánok elleni mostani akcióra teljes hatalmat adott a nagyvezérnek, aki a legutóbbi fontos rendeleteket önállóan adta ki. Az ellenzéki albánok további visszavonulása Rugován és Mokra Planinán át valószinütlen, mert nem sikerült megegyezésre jutniok a montenegrói határszéli törzsekkel. A hátralevő ellenzék alávetése legjobban az által volt elérhető, ha főnökeik megerődített lakóhelyeit fokozatosan elpusztitják, amiáltal ezek elvesztik pozicióikat és tekintélyüket és hontalanokká válnak. Az *ipeki* albán vezetők hódoló feliratban *kegyelmet kérnek a szultántól* és kijelentik, hogy elfogadják a reformokat. Ipekben megkezdődött a csendőrség, az igazságszolgáltatás és az adóbehajtás reformja. Mindez *Hilmi* basa és a katonai akció sikere. A koszovói kerületben most kilencven zászlóalj gyalogság, négy tüzér- és négy lovasezred van.

A francia kulturharc.

Budapest, május 20.

A francia kamarában ma folytatták a kongregacionális vitát. A klerikálisok fölvonultattak majd minden pártfogójukat a kamarában, de nem sokat értek el vele. *Combes* miniszterelnök a baloldal viharos tetszése közt felelt a kormány ellen szórt támadásokra s bár nem használt erős hangot, de félre nem érthető módon célzott az egyház és állam szétválasztására, ha az egyházi férfiak tovább is folytatják üzelmeiket s az állam törvényei ellen való izgatásaikat.

A mai vita *Engerand* beszédével indult meg. Utalt arra, hogy a zavargók benyomultak az auberviliersi templomba. Azt kivánja, hogy az asszonyok és gyermekek a templomba járhassanak a nélkül, hogy kitennék magukat annak a veszélynek, hogy agyonütik őket, és felszólitja a kormányt, hogy nyujtson biztositékot a vallásos gyakorlatok szabadságára nézve. (Tetszés jobbról.) A szónok konstatálja, hogy Franciaország éppen akkor üzi el misszionárusait, mikor Vilmos császár azon fáradozik, hogy a Vatikántól megkapja a keresztények védnökségét a Keleten és azt hiszi, hogy a német szocialisták adnak e téren példát a francia szocialistáknak a hazaszeretetre. Engerand szemére veti Combes miniszterelnöknek, hogy a szocialisták vakmerőségét még szitotta. (Tetszés jobbról.)

Grandmaison kijelenti, hogy a kápolnák bezárása a választási érdekektől függ, aminek példája Lourdes.

Grousseau ellenzi az állam és egyház szétválasztását. Azt óhajtja, hogy a miniszterelnök a püspökök kinevezése tárgyában a Vatikánnal folytatott tárgyalásoknál előzékenységet tanusitson. Rosszalja a püspökök és plébánosok javadalmainak fellüggesztését, mert azoknak a járandóságai a nemzeti adósságot alkotnak. Panaszkodik, hogy hivatalnokoknak nem szabad misére járniok és azt mondja, hogy a kormány, midőn vallásellenes politikát folytat, a szociális rombolás ügynöke. (Tetszés jobbról. Mozgás.)

Dejeante azzal vádolja a bellevillei plébánost, hogy a szocialistákat agyon akarta veretni. (Ellentmondás jobbról. Tartós mozgás.)

Baudry D'Asson szemére veti Combes miniszterelnöknek, hogy felidézte a polgárháborut (Közbekiáltások.) és rosszalja a miniszterelnök deszpotizmusát. (Nevetés.)

Montebello herceg szemére veti a kormánynak, hogy az aubervilliersi rendzavarokat nem büntette meg, ami másutt is, nevezetesen egy rheimsi templomban, rendzavarásokra vezetett. (Tetszés a centrumban és a jobboldalon.)

Mirman tagadja, hogy Rheimsban behatoltak a templomba. Csak a kapu előtt volt tüntetés.

Combes miniszterelnök kijelenti hogy az ő egyházpolitikája a konkordátum-törvények összességének lojális megtartásán alapul. A konkordátumot tiszteletben kell tartania az egyháznak, éppugy, mint az államnak. *Ha az egyház ezt nem teszi, a szakitás csak magára az egyházra fog visszaháruini.* (Tetszés.) A miniszterelnök igazolja az a körlevelét, amelylyel a kápolnák bezárását elrendelte és a kongregációnisták hitszónoklatait eltiltotta. Összhangzásban járt el a kamara határozatával, amely eltörölte a hitszónokló kongregációkat. A kongregációnisták világiasithatják magukat és elérhetik ugyanazokat a jogokat, mint a többi papok, de éppen ezért szükséges, hogy a világiasitás valóságos és szabályos legyen. A mi ellenfeleink, mondja a miniszterelnök, a bíróságok gyengeségére számitanak. (Tetszés a baloldalon. Élénk közbekiáltások jobbról.) A miniszterelnök sajnálja a vallás szabad gyakorlatának utjába gördített akadályokat és azt mondja, hogy rendeleteket adott ki, hogy megakadályozza a templomokban való rendzavarásokat, de *a hitszónokok maguk adtak példát a törvények ellen tiszteletlenségre.* (Viharos közbekiáltások jobbról.) A miniszterelnök hozzáteszi, hogy a kápolnák bezárására vonatkozó politikája nem különbözik Waldeck-Rousseau politikájától és kifejti, hogy a *püspökök politikája ellenkezik a konkordátummal. Az államnak nincs elég fegyvere a papság ellen*, mely dacol a javadalmak felfüggesztésével. Az állam nem akar szigoruan eljárni és inkább a közvéleményre appellál e tekintetben. Az azonban ingerült a főpapok törvénysértései felett és *az állam és egyház szétválasztását vagy szigorubb rendőri intézkedéseket fog követelni* a vallás gyakorlata következtében. A szónok a püspökök kinevezése kérdésében nem fog engedményeket tenni. A mai többséggel egyetlen miniszterelnök sem dezavuálhatná az ez idő szerint követett egyházpolitikát. *A két kamara többsége nem fog kapitulálni a papság igényei előtt.* (Tetszés a baloldalon. A miniszterelnököt élénken üdvözlik.)

Azt az indítványt, hogy a vitát péntekre napolják el, elvetették.

Allard sajnálja, hogy a kormány nem nyilatkozott határozottabban az egyetlen lehető megoldásról az állam és egyház elválasztásáról. Szemére veti a miniszterelnöknek, hogy nem zárja be azokat a templomokat, amelyeknek plébánosa köztársaságellenes propagandát csinálnak. Kötelessége a miniszterelnöknek, hogy a vatikáni nagykövetet visszahivja. Ha nem hajlandó az állam és egyház szétválasztását keresztülvinni, akkor a köztársaságiak egy részét el fogja magától idegeniteni.

Milvoye szemére veti a miniszterelnöknek, hogy ő provokálta az utcai rendzavarásokat.

Clovis Hugues követeli a polgárok számára azt a jogot, hogy a törvényt megvédjék, ha azt megsértik, mint ez az aubervilliersi templomban történt. Azzal vádolja a katholikusokat, hogy ott banditák módjára viselkedtek. (Viharos közbekiáltások jobbról.)

Dénis Cochin azt mondja, hogy a kormány politikája háboru minden ellen, ami keresztény. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

A vitát erre berekeszteték. Nyolc napirendet nyujtottak be. Hubbard szocialista radikális képviselőnek napirendjét, amely szerint az állam és az egyház szétválasztására vonatkozó összes indítványokat a kongregációkkal foglalkozó bizottsághoz utasitják, 247 szavazattal 178 ellenében elvetették. *Dubief* és *Sarrien* radikális képviselők napirendjét, melyhez a miniszterelnök hozzájárul és amelyben a kamara a kormány nyilatkozatait helyesli, bizván a minisztérium eltökéltségén, hogy a klerikálizmus túlkapásait elnyomja, *313 szavazattal 237 ellenében elfogadták.*

HIREK

A Duna felel...

Hol van szerette gyermekünk, hol van hüséges barátunk, hol szorgalmas, jó tanitványunk: Ormai Jenő? Napok óta szünetlen hangzik a kérdés és immáron megjött rá a felelet. Szomoru, lesujtó felelet. Olyan, mint aminőt csak a vén Duna szokott olykor adni, mikor megtöri méltóságos hallgatását és feltárja mélységes titkait. Rémült tekintetek merednek ilyenkor feléje és megkönnyebbülten sóhajtanak fel, akiknek kérdésére most sem adta meg a feleletet, mert addig ott dereng lelkünkben a reménynek egy sugara, halovány, de mégis melengető sugara...

Siralom és jajszó hangzik fel, mikor ez a sugár kialszik. Kialszik, mint most, mikor Ormai Jenő holttestének partravetésével adta meg a kétségbeesett szülők és a szomorkodó társak kérdésére a feleletet...

Az iskola rémének, az érettséginek ezerfelé szétnyiló karmai halálra marcangoltak egy fiatal és érzékeny szivet, megölték, mielőtt végigküzdhette volna a nagy, félelmes küzdelmet. Mert rém, félelmes rém az érettségi, nem a maga mivoltánál fogva, hanem annál a misztikus hirnél fogva, amelylyel körülveszik. Már az elsősosztályos tanuló is elsápad, ha az érettségit emlegetik előtte. Az érettségit, amely nem ismeri a tréfát, nem ismeri a kegyelmet, amely hidegen mereszti élettelen tekintetét a delikvensre és csak akkor vonaglik vértelen ajkán valami torzmosoly végig, ha ragadozó madárként csaphat le valamelyik áldozatára.

Mért költik ezt a félelmes hirét? Részint serkentésül, részint autoszuggesztióból. Félelmesnek hallottuk mi is, félelmesnek apáink is és félelmesnek fogják hirdetni unokáink is. Igy hát félelmes is. Ostor, amelynek suhogásától megborzadnak gyermekeink... És mert ostor, a gyöngédlelkűek, az érzékenyek számára szinte elviselhetlen.

Amit megkezd a hiresztelés, a fenyegetés, bevégzi azután a felizgatott fantázia, mely a torzig növeszti és ferditi a lelki szemek elé varázsolt vonásokat...

A fantáziának ez a végsőig fokozott izgatottsága, tulcsapongása üzhette tova a megrémült Ormai Jenőt is, mikor az irásbelieken felügyelő tanár felfüggesztette vizsgálatát... Amit a szerencsétlen fiu eddig hallott a rettenetes rémről, az most mint borzasztó valóság állott előtte. Mint arányaiban megnövekedett, élő, de lelketlen iszonyatosság, mely im kinyujtotta feléje karmait... És futott, futott előle, lihegve, magából kikelve, feldult lélekkel, összekuszálódó gondolatokkal, kétségbeesve, reménytelenül.

A remény: szivárvány, mely a sötét felhők elvonulása, a vihar lecsendesülése után jelenik meg. Ám a megnyugváshoz, a lecsillapodáshoz nem volt már ideje a szerencsétlen gyereknek. A rém kergette és a Duna olyan közel van, belerohant, vakon, félig öntudatlanul: meghalt...

Szegény Ormai Jenő iskolájában pedig tovább folynak a vizsgálatok. Tovább, csöndesen, komoran, mint ha gyászházban zsolozsmákat mormolnak az összegyült gyászolók. Sötét árnyék borul a teremre és tanárok, tanulók minduntalan megborzonganak, mintha megholtnak szelleme suhanna köztük végig hidegen, láthatlanul. Tompán hangzanak a kérdések és feleletek el és a szavak, mint sötét, nehéz szárnyu, fáradt madarak, szállanak a vizsga termén végig...

És a tanárok százaiban, kik megillettődve hallják szegény Ormai Jenő tragédiájának hirét, a felelősség sulyos voltának érzése mellett még erősebben gyökeret ver a hit, hogy a tanító-mester erényei között elsőnek, legelsőnek a szeretetnek kell lennie. A szeretetnek, mely nem ostorral, hanem simogatással biztat. A szeretetnek, mely nem rémképeket fest a gyermek elé, hanem bizalmat önt szivébe. A szeretetnek, mely a legridegebb kötelességteljesités mellett is derüt áraszt. Mely számot vet a tanuló lelkiállapotával és nem csap le reá, mint a kánya, hanem szépen, szeliden vezeti ki a tévedés ösvényéről. A szeretet, amely előkészit, nehogy a kitörő vihar holtra ijesszze a megrémült gyereket. A szeretet, mely édes pirulában adja be a keserü orvosságot. A szeretet, mely mindenható, a szeretet, mely a fejlődő léleknek a napsugára és harmatja...

Ha szegény Ormai Jenő nem irgalmatlan rémet látott volna az érettségiben, ha szegény Ormai nem a felizgatott fantázia torzitó üvegén keresztül nézte volna a rázudult és valójában jelentéktelen szerencsétlenséget, ha szegény Ormai lecsillapodhatott volna, ha ideje lett volna a higgadtabb gondolkozásra, ha nem rögtön éri a felfüggesztés, hanem utólag, kellő előkészités után, összehivott tanári értekezlet döntéseképpen értesül vizsgálata érvénytelenségéről...

Akkor, akkor nem zokogna most kétségbeesetten egy emberpár, akkor nem siratnák szomoru pajtások egyik derék, jó és szorgalmas társukat, akkor több volna e földön egy fényt és napsugarat szomjazó, boldogságért epedő élettel, egy értékében meg nem becsülhető emberi élettel!

— Mindörökre vége...

A Duna megfelelt... és ne akaszsza meg senki a gyásznak könnyeit. A könny az egyetlen varázsforrás a siralomnak ebben a völgyében, tiszta hullámai magukkal sodorják a fájdalmat és a szeretet virágait fakasztják a szivekben.

Fakaszszák most is... fakaszszák minden tanitómester szivében, növeljék olyan erőssé és hatalmassá, hogy semmi más érzés le ne győzhesse, hogy enyhitő és mérséklő fluidumként járják át lelkének minden gerjedelmét, szivének minden indulatát, agyának minden gondolatát és kezének minden cselekvését!

Az iskola szobája sohase lehessen a félelemnek és rettegésnek helye, hanem legyen mindég a türelemnek, az elnézésnek, a gyöngédségnek és irgalomnak otthona.

r. a.

Budapest, május 20.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-ikén uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **József főherceg a mentőknél.** *József* főherceg, a mentőegyesület *fővédnöke* ma délelőtt *Klotild* főhercegasszony, *József Ágost* főherceg és *Auguszta* főhercegnő társaságában meglátogatta az egyesület palotáját. A főhercegi vendégek fogadására előkelő társaság jelent meg a mentők palotájában. Ott voltak: Gr. *Karácsonyi* Jenő elnök, *Rohonczy* Gida alelnök, az igazgatóság részéről dr. *Kovács* Aladár főorvos, *Ludvigh* Gyula máv. elnökigazgató, lovag *Falk* Zsigmond, *Fenyvessy* Adolf, *Hubay* Jenő, továbbá *Márkus* József főpolgármester, *Virosztek* Győző, dr. *Aczél* Károly főorvosok, dr. *Frankl* Oszkár, dr. *Iványi* Ernő orvosok, dr. *Rottenbiller* Ödön, a hölgyválasztmány titkára, a hölgyek közül *Karátsonyi* Jenőné, *Korányi* Frigyesné, *Hubay* Jenőné, gróf *Almássy* Györgyné, *Lánczy* Gyuláné, *Papp* Dávidné, stb. stb. A vendégek fél tizenegy órakor érkeztek meg a már ott várakozó társaság zajos éljenzése között. Gróf *Karátsonyi* Jenő elnök röviden üdvözölte őket, amire *József Ágost* főherceg felelt, örömét fejezve ki afölött, hogy az egyesületet meglátogathatja. A vendégek azután az emeleti diszterembe bevonultak, ahol a főhercegasszony elnöklésével a hölgyválasztmány rövid ülést tartott. Ezután a vendégek megtekintették a palotát *Kovács* főorvos kalauzolása mellett. A mütőterem után az emeleti iskolatermet s a muzeumot tekintették meg, ahol a főhercegnek bemutatták dr. *Aczél* főorvost. Ezután a társaság lement az udvarra, ahol a kocsiszinek megtekintése után végig nézte a próbakivonulást. Öt kocsi s egy automobi robogott ki pár pillanat alatt az udvarból. A kivonulás nagyon tetszett a jelenlévőknek. Erre az udvar-

ból *József* főherceg és *Klotild* főhercegnő elbucsuzván a fiatal főhercegi pártól s a jelenlévő notabilitásoktól, teljes megelégedésüket kifejezve, a közönség lelkes éljenzése között elhajtattak. A hölgyek s az urak erre ismét felmentek a diszterembe s folytatták a választmányi ülést, amely pár percig tartott. A látogatás ezzel egy óra multán véget ért. Gróf *Károlyi* Jenő megköszönve a látogatást, a jelenlévők teljes megelégedésük kifejezése után lelkes éljenzés közben távoztak. Ezután az elnök, majd dr. *Kovács* igazgató mondott köszönetet a mentőknek, akik mindkettőjüket megéljenezték, s ezzel a vendégek elszéledtek.

— **A trónörökös neje Budapesten.** Többféle magyarázatra szolgáltatott okot a lapokban az a tény, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg, aki e hónap 14-én, csütörtökön délben Budapestre érkezett az udvari bálra, már másnap reggel elutazott a fővárosból. Egy laptársunk a trónörökös gyors elutazását arra magyarázza, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg a nejével együtt jött a magyar fővárosba, aki kint a pályaudvaron, a vasuti szalonkocsiban várta be az udvari bál végét, helyesebben férjét. E képtelen hirrel szemben a tény az, hogy *Hohenberg* Zsófia hercegasszony pénteken reggel, vagyis az udvari bált követő napon a rendes bécsi—marcheggi vonalon érkezett Budapestre a keleti pályaudvaron s ugyanonnan tovább utazott a Zimony felé menő vonattal. *Ferenc Ferdinánd* főherceg teljes inkognitóban ugyanerre a vonatra szállott föl.

— **Lujza hercegnő beteg.** *Lindau*ból táviratozzák *Drezdá*ba, hogy Lujza toszkánai hercegnő nagyon beteg. A hercegasszony baját sulyosbitja a buskomorság, mert folyton attól retteg, hogy gyermekét elviszik tőle Drezdába. A szász udvar egy meghitt embere folyvást szemmeltartja a hercegnőt.

— **Arany János-szobor Nagyszalontán.** *Nagyszalontá*ról irják, hogy az ottani polgárok nagyarányu mozgalmat szándékoznak inditani a nagyszalontai Arany János-szobor javára. Tervbe van véve, hogy országos gyüjtést inditanak és a szobor javára szinielőadást tartanak.

— **Királyi kitüntetések.** A király *Vajkay* Károlynak, az állami vasgyárak központi igazgatójának, kitünő és hasznos szolgálatai elismeréséül a miniszteri tanácsosi cimet díjmentesen adományozta. — *Allenler* Henrik bányatanácsosnak és a zólyombrezói vasgyári hivatal főnökének, va amint *Dérer* Mihály bányatanácsosnak kiváló és hasznos szolgálataik elismeréséül a főbányatanácsosi cimet adományozta a király. — Idősb *Lengyel* Imre nyugalmazott törvényszéki birónak a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi cimet adományozta díjmentesen.

— **Steindl professzor szobra az országházban.** Az országházában melliszoborban örökitik meg a monumentális palota tervezőjének, Steindl Imre müépitőnek emlékét. A szobrot, amelyet *Strobl* Alajos készit, a kupolacsarnokba vivő lőlépcsőházban állitják föl. A helyet gróf Csáky Albin a főrendiház és gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke együtt határozták meg Strobl Alajossal és az országház épitésének müvezetőségével.

— **A püspök.** A német császár metzi tartózkodása idején megnézte a római amfiteatrum romjait is. A romok előtt nagy társaság várta a császárt, aki mosolyogva fordult Benzler püspökhöz:

— Nos? — kérdezte. — Hisz a püspökök nem járnak szinházba?

A püspök egy pillanatig habozott, aztán finom meghajlással felelt:

— *Római* szinház volt, felség!

— **Mudrony Soma siremléke.** Az uj köztemetőben ma délelőtt avatták föl az ipar és kereskedelem előkelő képviselőinek jelenlétében *Mudrony* Somának, az *Országos Iparegyesület* volt igazgatójának siremlékét. Az iparegyesület készittette *a magyar ipar érdemes utörőjének* barna kőből a két méter magas oszlopot, amely *Mudrony* Soma végső nyugvóhelyét jelöli meg. Délelőtt fél 11 órára gyült össze a kegyeletes közönség a temetőben. Gróf *Zichy* Jenő, az iparegyesület elnöke üdvözölte őket és megköszönte, hogy olyan sokan jelentek meg a kegyeletes ünnepen. Utána *Gelléri* Mór, az iparegyesület igazgatója mondott emlékbeszédet. A hatásos beszéd után *Thék* Endre tette le néhány kegyeletes szó kiséretében az iparegyesület koszorúját, *Borszéky* Soma pedig a székely iparosság nevében adózott hálával az elhunytnak. Ezzel véget ért az ünnep. Pompás virágdiszben, a rárakott szines, illatos koszorukkal ődve állott a siremlék. Ott volt a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a magyar kereskedelmi csarnok, a magyar gyáriparosok országos szövetsége, a fővárosi iparosok köre, az iparmüvészeti társulat, az országos molnár-egyesület, a mészáros-ipartestület, a fővárosi kereskedők társulata a budapesti épitőmesterek ipartársulata, az ipartestületek középponti bizottsága, az asztalosok ipartársulata a hentes-ipartestület, a magyar fővárosi malom-egyesület, a budapesti arany- és ezüstmüvesek ipartársulata és számos vidéki kamara koszoruja.

— **A szultán és a khedive.** *Konstantinápoly*ból táviratozzák, hogy a szultán bizalmas irádét adott ki, amelyben megtiltotta, hogy az egyiptomi khedive családának bármely tagjára is átirhassanak valamelyes vagyont, még kevésbé ingatlant. Ennek a rendeletnek az a magyarázata, hogy a szultán és a khedive között nagyon feszült a viszony. A *khedive* anyja már egy hónap óta Konstantinápolyban tartózkodik, de a *szultán* még nem fogadta. A szultán környezete ugyanis megvádolta a khedivét, hogy Izmael Kemal béget, a volt államtanácsost, aki Olaszországba menekült és Damad Mahmud basának küllöldre szökött fiait támogatja s a szultán hitelt adott ennek a besugásnak.

— **Reclus, a válásról.** Reclus, a nagy Reclus, nagyon érdekesen nyilatkozik a házasfelek elválásáról abból az ötletből, hogy Naquet, az elválások nagy harcosa cikket ir a *Petite Republique*ben. Reclus nem hive az elválás megkönnyitésének, egyszerüen azért nem, mert az a véleménye, hogy evvel a házasságokat erősitik. A nagy geográtus a legnagyobb hive a szabad szerelemnek s nem áll meg elveinél, hanem a gyakorlatban is követi. Ő maga igy beszéli el családi dolgait: Leányaimat nem adtam férjhez. Egyszerüen tudomásul vettem két leányom abbeli elhatározását, hogy szabadon akarnak élettársai lenni annak a férfinak, akihez vonzódnak. Az egyik lányom élettársa meghalt. Lányom ujból élettársat akart választani magának. Akkor elegendőnek tartotta, hogy megnevezze azt a férfit, akit kiválasztott, de engedélyemet nem kérte. Helyesen tette. Ugy sem lett volna jogom, hogy beleszóljak a dologba. Ön állom azt az elvet, hogy minden emberi lény saját akarata szerint, egyéni felelősségének terhe alatt intézze a maga dolgait.

— **Alapitvány Beksics Gusztávné nevére.** Az *Aurora* irodalmi és müvészeti kör már kibocsátotta felhivását az elhunyt elnöknője: *Beksics* Gusztávné emlékére létesitendő alapitvány iránt, amelynek kamatait évenkint kezdő irók és müvészek számára fogják pályadijul kitüzni. A felhivásban kérik a társadalom minden tagját, hogy az alapitvány létesitéséhez hozzájáruljanak. Az adományokat hirlapilag nyugtázzák. Gyüjtőivek a kör pénztárosánál kaphatók. Az adományok a kör pénztárosa cimére (*Kármán* Aladár, V. Szemere-utca 6.) julius hó végéig küldendők. A felhivás szövege a következő:

A nemes törekvés, az érdem elismerést érdemel. Mivel róhatná le az „Aurora" irodalmi és müvészeti kör méltóbban háláját volt elnöknője: Beksics Gusztávné emléke iránt, mint hogyha az ő nevére, az ő szellemének megfelelőleg alapitványt létesit, amelynek kamataiból évenként fiatal, kezdő irók számára pályadijakat tüz ki. Hiszen legszentebb kötelességének mindig a fiatal irók gyámolitását tartotta ő!... Alapitványt létesitünk, amely meg fogja az ő nevét őrizni időtlen időkig. *Beksics Gusztávné-alapitvány* lesz a neve. Kérjük azért a társadalom minden tagját — azokat, akik a megboldoguithoz közelebb állottak, hiszen alig van szív, mely az ő szivének melegét ne érezte volna; azokat, akik hazánk és nemzetünk érdekeit szivükön viselik, hiszen az ő müködése odairányult, hogy törekvésével, az általa alapitott egyletek, körök munkálkodásával azok érdekeit mozditsa elő; mindazokat kérjük, akikben az érdemekben gazdag lelkek emléke iránt tisztelet, kegyelet és hálaérzet van, hogy a Beksics Gusztávné nevét és emlékét megörökitni hivatott alapitvány létesitéséhez bármi összeggel hozzájárulni kegyeskedjenek. Egyben kérjük, hogy a gyüjtőivet ismerőseik körében körözteti s azt legkésőbb ez évi julius hó végéig a kör pénztárosa (Kármán Aladár, V., Szemere-utca 6.) cimére jutlatni sziveskedjék. Az adományokat hirlapilag nyugtázzuk. *Az „Aurora" elnöksége.*

— **Az Irgalom Háza.** *Auguszta* főhercegnő elfogadta a *San Marco* hercegnő által, gyógyithatlan betegek számára, alapitott óbudai *Irgalom Háza* fővédnökségét. E jótékony intézmény javára, melyben a szerencsétlen betegek valláskülönbség nélkül nyernek elhelyezést, ujabban a következő alapitványok s adományok érkeztek: gróf *Andrássy* Dénes elhunyt hitvese emlékére 20.000 koronával két ágyalapitványt, dr. *Császka* György kalocsai érsek káptalanával együtt egy egyházmegyei beteg ápolására egy ágyalapitványt, *Fejérváry* Celesztin, *Dvornikovics* Celesztin emlékére egy ágyalapitványt tett. *Vaszary* Kolos hercegprimás 1000 koronát, az alapitó hercegnő ez évben 2700 koronát, báró *Lipthay* Béláné 400 koronát adományozott. Az alapitók közt van a király is.

— **Házasság.** *Bécs*ből jelentik, hogy ma délelőtt volt az Istvan-templomban *Montenuovo* Julia hercegnő, második főudvarmester leányának esküvője gróf *Draskovics* Dénessel, a főrendiház örökös tagjával. Az esküvőn jelen volt *Mária Jozefa* főhercegnő, *Lajos Viktor* főherceg, *Ernő Agost* cumberlandi herceg nejével, *Tyra* hercegnővel és leányaival, valamint a főnemességnek Bécsben időző tagjai, a legfőbb udvari méltóságok és *Koerber* miniszterelnök. Az esketést gróf *Széchenyi* Miklós győri püspök végezte.

Weinberger Bertalan Saló-Várkonyon eljegyezte *Freiman* Janka kisasszonyt Tiszolczról.

— **Steyn elnök Reichenhallban.** A két dél-afrikai köztársaság elnökei Európában élnek — és pedig betegen. *Krügern*él már az öregség is nagy betegség, *Steyn*, Oranje volt elnöke azonban még vigasztalanabb állapotban van, mint a szivós öreg Krüger apó. Steyn Reichenhallban fekszik egy villában. A napokban meglátogatta egy bécsi ujságiró s kérdezősködött felőle. Odáig tudniillik nem jutott, hogy magával az elnökkel beszélhetett oolna. Látogatása mindazonáltal érdekes, mert Stein legközvetlenebb környezetéből kapott adatokat az exelnök életmódjára nézve. Látogatásáról ezekben számol be:

Az előszobában egy bajor asszony fogadott és az elnök dolgozószobájába vezetett, ahol nemsokára megjelent az elnök magántitkára.

Előadtam kérésemet, hogy szeretnék az elnöktől egy rövid kihallgatást kapni.

— Ez, sajnos, nem lehetséges, — felelte a titkár — mert az elnök orvosi rendelet következtében még családtagjaival sem érintkezhetik, ami miatt ő maga is szenved, mert betegsége dacára is teljesen jól van szellemileg.

— Meddig szándékszik az elnök Reichenhallban maradni?

— Talán egy hónapig.

— Ki tanácsolta az elnöknek Reichenhallt?

— Hollandiai orvosa.

— Milyen életet él itt a kegyelmes ur?

— A lehető legegyszerübbet. A nap legnagyobb részét egy hordszékben tölti. Ha szép az idő, székestől együtt kiviszszük a balkonra, ahol órákig elüldögél. És ez az élet igen jót tesz neki. Alig negyedik napja vagyunk itt, de máris észlelhető a javulás.

— Hogy gondolkozik az elnök ma a békekötésről?

A kérdésre a titkár hirtelen angolul felelt, mig a társalgás addig francia nyelven folyt.

— Az elnök ur ma már maga is óhajtja a békét és egyedüli vágya az, hogy egészsége annyira javuljon, hogy visszatérhessen hazájába a békét elősegiteni. A boerok jövője áldott országuk békés fejlődésében van.

— Milyen utitervük van a jövőre nézve?

— Innen valószinüleg a Genfi-tóhoz megyünk Clarensbe.

— El fognak látogatni Bécsbe?

— Ez még nem bizonyos, tekintettel az elnök állapotára, ebben a kérdésben az orvosok fognak határozni.

Ezzel ért véget a beszélgetés.

— **A snajdig boltos.** Egy uriasszony ma bement egy kerepesi-uti cipőkereskedésbe, hogy topánkát vásároljon egy négyesztendős kis lány számára. A boltos hozott egy fajtát. Az asszony megnézte s visszaadta.

— Ez nehéz.

A boltos levett egy másik skatulát, benne néhány pár cipőt. Az uriasszony megnézte a cipőket s azt mondta.

— Szögeltet nem kérek. Varrott talput adjon.

A boltos nem ment másik fajtáju cipő után, hanem ökleit a pudlinak támasztva, az asztalon áthajolva, impertinens mosolygással azt mondta a hölgynek.

— Nagysád azt hiszi, hogy ha egy pár cipőt vesz nálam, boldoggá tesz.

Az asszony nagyot nézett.

— Annyira nem hiszem ezt, hogy ime itt is hagyom.

... Hol tanulhatják ki a mesterségüket az ilyen boltosok?

— **A Barta—Visontai affér.** A *Barta* Ödön és *Visontai* Soma képviselők közöt lőmerült lovagias ügy többheti halasztás után végre e héten befejeződik. Barta Ödön segédei ugyanis tudatták Visontai segédeivel, hogy felük még a héten Budapestre érkezik s akkor Visontainak rendelkezésére áll. Az afiért harcképtelenségig való kardpárbajjal intézik el.

— **Tragikus véletlen.** *Szárazajtán*, Háromszékmegyében *Simon* József tanitó meglátogatta *Bereck* István tanitótársát, aki a pamlagon aludt. *Simon* a szegen függő fegyvert levéve, azt vizsgálgatta, miközben a fegyvert elsült és a golyó Berecket oly szerencsétlenül találta, hogy rögtön meghalt. Simon rémületében elszaladt, eltünt. Azt hiszik, hogy bánatában öngyilkos lett. A részvét a szerencsétlenek iránt rendkivül nagy, mert elválaszthatlan jóbarátok voltak.

— **Arcképleleplezés.** A Zion Jótékonysági Egyesület tiszteletbeli elnökének, *Tenczer* Pálnak elkészittette az arcképét, amelyet e hó 23-ikán este ½7 órakor fognak ünnepiesen leleplezni az egyesület üléstermében.

— **A seprősi bíróválasztás.** *Kis-Jenő*ről táviratozzák: A seprősi véres zendülést tudvalevőleg az okozta, hogy *Fér* Flóriánt választották meg bírónak. A megválasztott bíró az állásról lemondott. A központi főszolgabiró az uj választást május 30-ikára tüzte ki és egyben elrendelte, hogy nagyobb számu csendőrség összpontositassék a választás napjára.

— **Mi történt Cirkvenicában?** Egy onnan lentről tegnap hazaérkezett ember beszélte el nekünk, hogy mi minden történt Cirkvenicában. Most tudniillik, amikor nagy a háborúság a horvát vidékeken. Hát bizony Cirkvenicában volt egy kis affér a magyar és a horvát elem között. Illetőleg a horvát kezdte.

A parkba jött egy horvát diák s egy kicsit sétált, megnézegette a hölgyeket, dicséretére legyen mondva: tekintet nélkül arra, hogy melyiknek merre a hazája, bősz pillantása azonközben ráesett egy léc tetejébe szögezett kis táblára, amin magyarul, horvátul és németül ez a szöveg állott.

— Az ültetvények a közönség szives jóindulatába ajánltatnak.

Elővette a ceruzáját s a magyar sort kitörülte a többi közül. Azzal, mint aki jól végezte a dolgát, továbbállott.

Egy magyar uriasszony, aki a kis lányával egy padról nézte, hogy mit csinál a diák, megbotránkozott a gorombaságon. S miután egy kicsit csóválta a fejét, hogy hogyan is lehet ilyet tenni, elkérte a kis lányától a ceruzát, amivel az éppen őskori állatokat rajzolt egy nagy könyvbe — s ő is kitörülte a horvát szöveget a felirásból. Amikor pedig látta, hogy most már csak a német nyelv maradt ur a táblán, a német föirás alá odairta a morált is.

— Ha kettő veszekedik, örül a harmadik.

Bizony igaz. Ebből a cirkvenicai affélből sokat lehetne tanulni.

— **A bécsi sakkverseny.** Ma játszotta végig *Sviderski Marshall*al a függőben maradt partit. A lipcsei mesternek sikerült tizennégy óráig tartó erős küzdelem után eldönthetlenné tenni a játszmát. Marshall most 8 pointtel a *második* helyre küzdötte fel magát. Ez a másfél egységnyi előnye Mieses és *Fillsbury*val szemben mindenesetre csekély és a hátralevő öt versenyfordulóban még nevezetes meglepetések állhatnak be a második helyért vivott küzdelemben. Annyi bizonyos, hogy *Csigorin* 3½ egység előnyével Marshall előtt már leverhetetlen s az első díjat már aligha fogja valaki tőle elragadhatni..

— **Meggyilkolt kormányzó.** *Ufa*ból táviratozzák, hogy *Bogdanovics* kormányzót a városi parkban sétája közben gyilkolták meg. Éppen akkor sok ember volt a parkban. Mikor a kormányzó befordult egy oldal-fasorba, egy ismeretlen ember egy lepecsételt csomagot adott át neki. Ezzel egyidejüleg egy másik ember két revolverlövést tett a kormányzóra, amelyek közül az egyik a hátát, a másik pedig a mellét találta. A kormányzó azonnal meghalt. Egy őr látta a merényletet és el akarta fogni a gonosztévőket, ezek azonban revolverrel fenyegették az őrt és elmenekültek.

— **Tea-est a Margitszigeten.** Előkelő társaság gyült össze tegnap este a Magyar Atlétikai Klub alsó-margitszigeti klubházában. A M. A. K. elnöksége tea-estére hivta meg a fővárosi társaság előkelőségeit abból az alkalomból, hogy ujonnan berendezett mintasporttelepe elkészült.

Az estén, melynek programmjában sportmutatványok is szerepeltek, a háziasszonyi tisztséget gróf *Andrássy* Géza elnök nejének távollétében gróf *Károsonyi* Jenőné töltötte be. Félkilenc órakor megjelentek a klub tagjain kivül Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula nejével, báró Dániel Ernő nejével, Lobkowitz Rudolf hadtestparancsnok nejével, Rohonczy György lovassági tábornok családjával, Mechwálszky alttábornagy, Libits Adolf udvari tanácsos, gróf Scheer-Thoss bécsi nagykövetségi titkár, Karácsonyi Jenő és Aladár grófok, Rákosi Jenő főrendházi tag, báró Szentkereszty Béla, gróf Pejacsevich Tódorné, Rudnay Béla főkapitány családjaikkal, Dárday Sándor, Szentiványi Zoltán, Radisics Jenő, Kossuth Ferenc, Pekár Gyula, Rákosi Viktor képviselők és még sokan a közélet kitünőségei közül. Kevéssel kilenc óra előtt megjelent József Ágost főherceg nejével, Auguszta főhercegnővel, kiket gróf Andrássy Géza elnök, gróf Széchenyi Imre alelnök és Krepelka titkár fogadtak s a nyilt terraszra vezettek. Ezután a sportmutatványok következtek. Volt 100 yardos sikfutás, diszkoszdobás és labdarugás, amely leginkább tetszett a fenségeknek a gyönyörü, magnéziummal világított telepen. Az egyes versenyek nyertesei dr. *Mérő* Béla, *Porteleky* László, *Silberleiter* Jenő és *Wetzel* Ernő voltak, akik gróf Andrássy tiszteletdijait nyerték. Ezután a nagy elsőemeleti terembe vonult a társaság. A terem bal sarkában helyezkedtek el a fenséget, akiket Radics Béla bandája magyar nótával fogadott. A vendégek számára tea és hideg buffet volt készitve. Féltizenegy óráig marad ott *József Ágost* főherceg feleségével; bucsuzáskor a Rákóczi-induló hangjai kisérték őket. Az alléták aztán táncmulatságot rögtönöztek.

— **Bombamerénylet Triesztben.** *Trieszt*ből táviratozzák, hogy tegnap este a via Sanitán levő német állami reáliskola előtt éppen abban a pillanatban, mikor az épület előtt egy zsufolt lóvonat elhaladt, borzasztó dörrenéssel egy bomba robbant föl. A sineken egy bádogszelencét találtak, mely valószinüleg dinamitott tartalmazott. Csodálatosképpen senki sem sérült meg. A merénylet oka valószinüleg politikai bosszu.

— **Országos honvédgyülés.** Az 1848—49-es honvédegyletek ma délelőtt tartották meg az ujvárosháza közgyülési termében országos gyülésüket. Az öreg honvédek nagy számban jelentek meg, hogy öreg napjaikban még lássák egymást és örvendjenek egymásnak.

Zajos éljenzéssel fogadta a közgyülés báró *Podmaniczky* Frigyes megnyitóját, amelyben örömét fejezte ki, hogy a nagy idők bajnokai oly nagy számban jelentek meg, amiből következteti, hogy az 1848—49-iki események iránti érdeklődés nemhogy csappan, hanem mindinkább fokozódik. *Mikár Zsigmond* tőjegyző terjesztette elő ezután az országos egyesület évi jelentését, amely fájdalommal emlékszik meg a mult évben elhunyt sok bajtársról. A jelentés beszámol az iroda forgalmáról és az elmult év fontosabb eseményeiről. Az országos egyesület által a miniszterelnöktől Beregvármegye honvédegylete inditványára kért honvédnyugdij-felemelése iránti kérvényre mindeddig válasz nem érkezett, amiről a jelentés azzal számol be, hogy azt megsürgetni kötelességének tartja az elnökség. A jelentést tudomásul vették s *Balladh* Imre inditványára ki fogják nyomatni. Abaujvármegye inditványt nyujtott be, hogy keressések meg a székesfőváros tanácsa, hogy Kossuth Lajos szobra minél előbb felállittassék. A közgyülés ez irányban előterjesztést fog tenni. Kassa városa, Aradvármegye és Komárommegye honvédegyesületei inyitványozzák, hogy a nyugdij iránti eljárás megkönnyittessék, azon özvegyek is részesittessenek nyugdijban, akik 1849 után lettek honvédek feleségei és az 1848—49-es közemberek és altisztek nyugdija felemeltessék. A közgyülés többek hozzászólása után az inditványok értelmében *Szell* Kálmán miniszterelnökhöz pártolólag terjeszti fel az inditványokat. Majd *Gregus* Lajos pénztáros előterjesztette a zárszámadásokat és *Balogh* Sándor alelnök a számvizsgáló-bizottság jelentését, amelyek tudomásul vétele után megejtették a kisorsolt 10 rendes és 5 pótválasztmányi tag helyét betöltendő választásokat. A közgyülés azonban egyhangulag ujra választotta közfelkiáltással ugyanazokat. Végül *Simay* János szép szavakban mondott köszönetet az elnökségnek amelynek nevében báró Podmaniczky Frigyes elnök köszönte meg a bizalmat, amivel a közgyülés véget ért. Délben lakoma volt.

Az öreg honvédek délután három órakor kivonultak a Budavár 1849. május 21-én történt bevételénél elesett honvédek sirjához a krisztinavárosi temetőbe. A sir körül az öreg honvédek menházának tagjai *Szentimrey* parancsnokuk vezetése alatt álltak sorfalat. A budai pedagógium énekkarának éneke után *Balladh* Imre mondotta az emlékbeszédet, szép szavakban emlékezve meg az elesett hősökről, buzditó például állitván őket a mai nemzedék elé. Utána *Ilyés* Bálint szavalta el magasan szárnyaló ódáját a budavári hősökről. Majd *Zsögön* Zoltán tanár, jelölt szavalta el költeményét, mire *Csatáry* Lajos elhelyezte az országos honvédegyesület szép koszoruját a sirra és egyuttal megköszönte az egyesület nevében a résztvevőknek a megjelenést. A pedagógium daloskörének éneke zárta be a kegyeletes ünnepet.

— **A tejcsarnok üvegjei.** A Központi Tejcsarnok Szövetkezet üvegjei között talált szabálytalanes jelzések dolgában téves és tulzott részletek kerültek a nyilvánosság elé. Nem felel meg a valóságnak igy többek között, hogy hétszáz olyan üveget foglalt le a rendőrség, amelynek szabálytalanes a mértékjelzése; mindössze annyi igaz, hogy ötszáz üveget átadott a rendőrség vizsgálat végett a mértékhitelesitő hivatalnak. Az üveggyár hibás mértékjelzése egyébként a közönséget nem érinti már, mert a Központi Tejcsarnok a szabálytalanes jelzésü üvegeket kivonta már a forgalomból s helyettük uj, teljesen pontos jelzésü üvegeket rendelt. A vizsgálat tulozott adatait valóság szerint a rendőri sajtóirodának e mai kommünikéje világitja meg:

A tegnap esti s ma reggeli lapokban magán rendőri értesülés alapján egy közlemény jelent meg, melyben csupán a kihágási birságra vonatkozó itélet helyes, melyet azért róttak az igazgatókra, mivel az üvegek nem voltak szabályszerü jelzéssel ellátva, jóllehet teljes ürtartalmakkal birtak. Az, hogy szövetkezettől 700 üveget elkoboztak, nem való. A rendőrség csupán 500 üveget foglaltatott le, melyeket ürtartalmuk konstatálása végett a mértékhitelesitő-hivatalhoz fognak beküldeni. A lefoglalt üvegeket a helyszinén nem vizsgálták meg s igy az sem való, hogy azok ürtartalmánál hiányt észleltek volna.

— **A szerencsejáték.** Ez a cime a konstantinápolyi *Servet* egy cikkének, amelyben hosszasan foglalkozik azokkal a nagy kártyaveszteségekkel, amelyek nemrég a budapesti Nemzeti Kaszinóban és tavaly a bécsi Jockey-klubban előfordultak. A török ujság ezzel kapcsolatosan megemlékezik egy nagy kártyaveszteségről, amely a napokban kinos feltünést keltett a levantei társaságokban. Ennek a kártya-affénnek a hőse *Sartali*, egy konstantinápolyi gavallér, aki a Smyrnai Sporting Clubban egy este 40.000 koronát vesztett egy téten.

— **A lakásberendezési kiállitás.** A Magyar Iparművészeti Társaság lakásberendezési kiállitását az Iparművészeti Muzeumban, a közönségnek arra a részére való tekintettel, amely rappal el van foglalva, *e hónap 23-ikán, szombaton este* fényes kivilágitás mellett tartja nyitva. E napon a kiállitás reggel kilenc órától este kilenc óráig hatvan fillérnyi rendes belépő dij mellett megtekinthető.

— **Ne bántsd a frakkot.** Egy római városatya, a keresztény-szocialista *Perazzi* szintén részt óhajtott volna venni azon az ünnepen, amelyet Vilmos császár tiszteletére a Kapitóliumban rendezett Róma városa. Ára azonban nem volt hajlandó, hogy frakkot huzzon és a hófehér ingplasztronra fehér nyakkendőt kössön. Tisztességes fekete kabátban ment el a Kapitóliumba, de nem is bocsátották be. Most aztán meginterpellálta a polgármestert azért az injuriáért, ami rajta esett. Ő a népet képviseli, azt, amely munkászubbonyban jár, tehát nem huzott frakkot, de városi képviselő s ezen a jusson be kellett volna őt bocsátani az ünnepre. — A polgármester azt válaszolta, hogy vannak bizonyos általánosan elfogadott formák, amelyeket negligálni nem lehet, tehát helyénvaló volt az, hogy a szolgák Perazzi utjába állottak a Kapitólium ajtajában. S a többség a — frakknak adott igazat.

— **A furfangos „mentő."** Nemrég történt, hogy Traunenau közelében valaki merényletet követett el a személyvonat ellen és a katasztrófát egy kisegitő őr háritotta el azzal, hogy idejekorán vészjelt adott és igy a személyvonat még a felszaggatott sinvonal előtt megállott. Nagy volt az öröm a személyvonat utasai között, akik hálából egymás között hamarosan 80 koronát gyüjtöttek a bátor életmentőnek. Azóta vasutigazgatóság és a rendőrség szorgosan kutatott a merénylő után, mig végre ma a nyomozás sikerre vezetett. Letartóztatták a merénylőt, aki a sinpárt felszaggatta: *Tuma* kisegitő őrt, aki a katasztrófát akkoriban elháritotta. Tuma bevallotta, hogy fegyvergyakorlatra kellett bevonulnia s nem volt pénze. Kieszelte hát a pénzszerzésnek ezt a módját, amely kitünően bevált. A derék „életmentőt" átadták a prágai ügyészségnek.

— **A horvát zavargások.** *Zágráb*ból táviratozza tudósitónk: *Jellasics* bán halálának évfordulója alkalmából ma tüntetések voltak. Fél 10 órakor nagyszámu diákság vonult a Jellasics-szobor elé, azt megkoszorúzta és azután testületileg a Márkus-templomba vonult a rekviemhez. A rekviem után egy részük ismét visszatért az emlékszoborhoz, ott hazafias dalokat énekelt és slava-kiáltásokkal ünnepelte Jellasicsot. A szobortól a tömeg a Mária Valéria-utcán át vonult el. Utközben csőcselék csatlakozott a menethez. A csőcselék abcug-kiáltásokat hallatott, mire a rendőrség közbelépett. A rendőrségre ezután közpáort zuditottak s három rendőr megsebesült. De a rendőrségnek és az időközben rekvirált katonaságnak sikerült a tömeget szétoszlatni. Most ismét teljes nyugalom uralkodik. A Jellasics-szobrot már kora reggel tömérdek virág és koszoru boritotta. Az egyik koszoru szalagjának ez volt a felirása: *Ébredj bán, Horvátország kiv!*

Este a Jellasics-szobornál kisebb tüntetés volt. A tüntetők abcug-kiáltásokba törtek ki, mire a rendőrség szétoszlatta őket és 14 embert ellenszegülés miatt letartóztatott. Egyébként mindenütt nyugalom uralkodik.

*Eszék*ről táviratozzák: Dr. *Gottschalk* városi kerületi orvos, az Obzor-párt hive lemondott a horvát részvénynyomda igazgatói állásáról, amely nyomdában az ellenzéki napilapot nyomják. *Strossmayer* püspök állitólag támogatja azt a vállalatot. Gottschalk lemondása arra a feltevésre nyujt alapot, hogy az itteni ellenzék kebelében nézeteltérések merültek fel. Dr. Lorkovicot, a *Narodne Obrana* letartóztatott szerkesztőjét és *Wildert*, e lap munkatársát a legközelebbi napokban beszolgáltatják a zágrábi törvényszéknek.

*Fiumé*ből táviratozzák: Tegnapelőtt a szomszédos mejai lakosság tüntetett, de a kirendelt katonaság idejekorán szétoszlatta őket. Egy embert letartóztattak. A lakosság tegnap délután ismét meg akarta ostromolni a bukkarii községházát, hogy kiszabaditsa a Nejában letartóztatott tüntetőket. A tüntetők a magyarokat és a bánt gyalázó gunydalokat énekeltek és a községháza elé vonultak. A kirendelt katonaság szétoszlatta a tüntetőket és helyreállitotta a rendet. Két férfit és egy asszonyt elfogtak. A rend biztositása végett egy század katonaságot *Hreljin*be, egy félszázadot *Plaszca*ba rendeltek, mely utóbbi helyen most egy század katonaság van őrszolgálaton. *Bukkari*ba az ott lévő félszázadhoz egy egész századot rendeltek ki. Miután ilymódon Bukkaritól Plaszeig terjedő területen egy egész zászlóalj van szétosztva, a zászlóaljparancsnokságot ideiglenesen Fiuméből Bukkariba tették át, hol előreláthatólag tiz napig marad. A második fiumei zászlóaljból egy század tudvalevőleg *Szuszak*on van. Miután a még fennmaradt három század a helyőrségi szolgálatra és a további erősbitésekre nem elégséges, ma reggel *Károlyváros*ból ideérkezett az ottani 96. gyalogezred negyedik zászlóalja.

— **Halálozás.** Szentmiklósi és óvári *Pongrácz* Lázár nyugalmazott törvényszéki biró s a szabadságharc egyik hős katonája e hó 17-én Rimaszombatban elhunyt 74 éves korában. Halálát családján kivül kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Özvegy *Jekelfalussy* Sándorné, született *Festetich* Camilla grófnő 78 éves korában *Kendén* elhunyt. *Jekelfalussy* Lajos altábornagy és *Jekelfalussy* Zoltán miniszteri titkár édesanyjukat gyászolják az elhunytban.

— **A Nemzeti Tanács.** Párisban már jó ideje egy ugynevezett Nemzeti Tanács alakult. Jómódu és sok fölösleges idővel rendelkező uri dámák alapitották, olyanok, akiknek az ambicióit már nem elégiti ki a nőegylet, gyermek- és állatvédelem és efféle régimódi jótékonykodás. A tanácsnak az lett volna a föladata, hogy üldözött nőket fogadjon a védelmébe, azonban hát ilyen hölgy nem igen akadt. Ha lett volna is, hát elkaparitották az ügyét a Nemzeti Tanács orra elől az erre sokkal hivatottabb hatóságok, meg maga a szentséges törvény, ami sokkal hatalmasabb, mint akármiféle tanácscsá alakult hölgybizottság. — Munka hiján már az a veszedelem fenyegette a hölgyeket, hogy egy szép napon föl kell oszlaniok. Ugy látszott azonban, hogy segit rajtuk a jó Isten. Szép esetet juttatott nekik osztályrészül a gondviselés. Tegnapra hivta össze ebben az ügyben a tanácsot az elnöklő dáma. Hire jött tudniillik Spanyolországból annak, hogy Fezből. a szultán háreméből megszökött egy odaliszk. Ezer veszélylyel küzdve jutott el Spanyolországba s már azt hitte a szegény naiv kis üldözött hölgyecske, hogy biztonságban van, amikor rajtaütöttek férje urának, vagy mondjuk csak igy: — urának emberei s elfogták. Egyszersmind megindították az eljárást is abban az irányban, hogy a szép odaliszk kiadassék hazai elbánásra, ami tudvalevőleg még a spanyol energiánál is krudélisebb. *Severins* asszony, a Nemzeti Tanács elnöke iszonyu szinekkel festette meg a szerencsétlen leány sorsát. Otthon már többrendbeli hóhér vár reá, akik habtestét tüzes vasakkal fogják szétépni. Ez bizony borzasztó s a tanács akcióba lépett. Elhatározták, hogy kérelmet irnak a spanyol királynéhoz, asszonyhoz a többi asszony közül, leirják benne a megszökött odaliszk lelki állapotát, a kényszert, ami az ilyen szerencsétlen teremtést behelyezi egy ember ágyasházába, s végül megkérik, hogy ne adja ki a leányt. Egy még ügybuzgóbb tagtárs inditványára elhatározták, hogy küldöttség vigye az irást Madridba. S megalakult a deputáció is, amire megérkezett Madridból a lesujtó telegramm. Se többet, se kevesebbet nem jelent ez, mint hogy a Nemzeti Tanácsnak már megint nincs semmi dolga. A telegramm ugyanis némi apró tévedéseket igazit helyre az odaliszk dolgában. Először is nem odaliszk a kisasszony, hanem bakfis s nem a szultán kéri a kiadatását, hanem az apja. Akitől kitelik, hogy otthon egy-két barátságos poffal fogadja a kisasszonyt, hanem ahhoz igazán semmi köze sincs a Nemzeti Tanácsnak.

— **Rákóczi ünnep Kolozsvárott.** Nagyarányu Rákóczi-ünnepséget rendez a kolozsvári egyetem polgársága e hó 24-ikén. A hazafias ünnepet a kassai Rákóczi-szobor javára rendezik. Az ifjuság hazafias érzületére való kezdeményezésére Kolozsvár város törvényhatósága az ünnep dolgában ezt határozta áprilisi közgyülésén:

Kolozsvár város törvényhatósága május 24-én diszközgyülést tart. erre a diszközgyülésre az erdélyi összes törvényhatóságokat meghivja, a május 24-én reggel tartandó istentiszteleten s az ünnep minden részén testületileg résztvesz, az ünnepet az egész Kolozsvár város ünnepének kivánja tekinteni s amenyiben az ünnephez az összes erdélyi illetékes tényezők hozzájárulnak, ezt nagy örömmel veszi, hogy a magyar országgyüléshez feliratot intéz Rákóczi namvainak nemzeti költségen való hazaszállitása iránt. — A diszközgyülést gróf *Béldi* Akos főispán, az Emke elnöke nyitja meg s az ünnepi beszédet dr. *Márki* Sándor városi bizottsági tag. egyetemi tanár tartja. Kolozsvármegye a diszközgyülésen 30 tagu diszmagyaros küldöttséggel képviseltetni magát.

Az egyetemi polgárság elhatározta, hogy egyéb notabilitásokon kivül felkéri védnököknek az összes erdélyrészi törvényhatóságok főispánjait. alispánjait, az erdélyi városok polgármestereit, felkéri védnököknek az összes erdélyi országgyülési képviselőket, továbbá meghivja a magyar országgyülést, az erdélyi törvényhatóságokat, városokat, községeket, iskolákat, a *Budapesti Ujságirók Egyesületét*, az *Otthon irók és hirlapirók körét*, a *Vidéki Hirlapirók Országos Szövetségét*, az Emkét. az Erdélyi Kárpát Egyesületet, az Erdélyi Irodalmi Társaságot. az Erdélyi Muzeum Egyletet, az Erdélyi Gazdasági Egyletet a Magyar Történelmi Társulatot, a főiskolákat. az Országos Rákóczi-szobor bizottságot és Kassa, Eperjes, Sárospatak városokat, valamint Borsi községet. Az ünnep védnökségét már elfogadták: Az országos szobor-bizottság részéről: Gróf Apponyi Albert, dr. Takács Menyhért jászói prépost, dr. Tóth Kálmán, gróf Zichy Jenő; Kolozsvárról: Gróf Béldi Akos főispán, Schilling Lajos egyetemi rektor, dr. Bartók György ev. ref. püspök, Ferencz József unit. püspök, Hegedüs Sándor v. b. t. t., orsz. képviselő, báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő, Szvacsina Géza kir. tan., polgármester, Dósa Endre alispán, Gál Kelemen dr. Török István főgimn. igazgatók, báró Wesselényi Miklós. báró Wesselényi Béla, Stuckheil Gyula kir. pénzügyigazgató Fekete Gábor kir. táblaelnök. Schandl Mihály államvasuti üzletvezető, Vuchetich Sándor posta- és távirdaigazgató, Erdélyi Károly főgimn. igazgató stb.

A Rákóczi-ünnep programmja a következő: 23-án este körzene a városban, kivilágitás. Megyeri Dezső szinigazgató alkalomszerü darabot adat elő. 24-én: Reggel ½9 órakor istentiszteletek ½10 órakor ünnepély a Mátyás szobor előtt, ¾11 órakor Kolozsvár sz. kir. város diszközgyülése, ½12 órakor Rákóczi-matiné. d. u. ½4 órakor az egyetemi polgárság diszközgyülése az Aulában, 7 órakor Rákóczi-estély a Nemzeti Szinházban. Utána társas összejövetel a New-Yorkban. Közreműködésüket részint megigérték, részint pedig arra remélnek kéretni: Márkus Emilia. Szoyer Ilonka, Tövölgyi Margit, Vasquez grófné, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Somló Sándor Ábrányi Emil, Harsányi Kálmán stb. a Budapesti Ujságirók Egyesülete, a Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége. a kolozsvári dalárdák. Az egyetemi polgárság diszközgyülésén Hegedüs Sándor és Thaly Kálmán országgyülési képviselők fognak beszélni. A megnyitó beszédet dr. Schilling Lajos, az egyetem rektora mondja. Az egyetemi polgárság nevében Benke Antal, az Egyetemi Kör elnöke beszél és átnyujtja Thaly Kálmánnak a disztagságról szóló okmányt. A Mátyás-szobor előtt Sándor József országgyülési képviselő és Kun Béla a kolozsvári Rákóczi-bizottság elnöke beszélnek.

— **A magyar jakobinusok emlékezete.** A központi demokrata kör ma este ünnepelte meg *Martinovics* és társai kivégeztetésének évfordulóját. Ez alkalomra a kör helyisége zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, ott voltak *Benedek* János és *Olay* Lajos képviselők is. A budai dalárda élénekelte a Szózatot s ezután a kör elnöke, *Vázsonyi* Vilmos orsz. képviselő tartotta meg nagyszabásu, kétórás emlékbeszédét.

Ma az a szokás — ugymond — hogy az emberek őseiket keresik ki, hogy a maguk javára értékesitsék. Mi is keressük ki őseinket, azokat, akiket a középkori szellem megalázott, azokat, akik a középkori szellem leküzdésére életüket, mindenüket feláldozták. Martinovics és társai nem akkor szenvedtek vértanu-halált, mikor kivégezték, hanem akkor midőn elteledték őket. Ők nem voltak forradalmárok, nem is lehettek, mert hiszen latin és francia nyelven irták müveiket. E nyelveken pedig nem lehetett Magyarországon forradalmat csinálni. De belátták hogy a nemzet teljesen megsemmisül, teljesen elveszti nemzeti jellegét. mert a királyi hatalomtól nem lehetett várni segitséget, de nem lehetett várni a rendi országgyüléstől sem, amely féltette hatalmát, s nem akart tudni semmit a felvilágosodásról, a városi polgárság jogairól, a jobbágyság felszabadításáról. Összeálltak néhányan, hogy hirdessék a demokrácia igéjét, de alig tartott néhány hónapig szabadkőmivesszerü társaságuk, a zsarnokság rajtuk ütött, s a törvény ellenére, vizsgálat, védelem, nyilvánosság nélkül vérpadra hurcoltattak. Kifejtvén, hogy miféle cél vezérelte e két titkos társaság tagjait, s hogy miért voltak ezek rojalisták s hogy nem voltak államletiprók, áttért a két titkos társaság vezetőinek és megalapitóinak ismertetésére. Elmondja Martinovics és társainak életfolyását s azokat a körülményeket, amelyek ezeket a nemesen, ideálisan gondolkodó vértanukat e titkos társaság tagjaivá tették. ismerteti munkáikat. amelyekben a demokrácia magvait hintették el s beszédét azzal az óhajjal végzi, hogy jövőre a vértanuk emléke állni fog már azok bőkezüségéből, akik ápolni akarják az ugynevezett magyar jakobinusok kultuszát.

Vázsonyi beszédét percekig tartó éljenzéssel fogadták. Ezután *Benedek* János képviselő szavalta el nagy hatással „Felejtsetek“ cimü remek költeményét. A szép ünnepély az Isten áldd meg a magyart énekléssével ért véget.

— **Havazás.** *Volócz*ról jelenti levelezőnk, hogy tegnap reggel ott nagy hóvihar volt. Mintegy hatcentiméternyi hó boritja a környéket.

— **Német városok kiállitása.** *Drezdá*ból táviratozzák: Ma délben itt ünnepiesen megnyitották a *német városok kiállitását*. Jelen volt a *király* mint a kiállitás védője és a királyi ház hercegnői. A beiratnál a királyt gróf *Posadowski* államtitkár, tiszteletbeli elnök mint a birodalmi kancellár képviselője és *Metzsch* szász államminiszter, valamint *Beutler* főpolgármester mint az elnökség tagjai fogadták és a kupolacsarnokba kisérték, ahol a német szövetségi kormány, a szövetségtanács, a birodalomgyülés és a szász országgyülés képviselői, a követek, a német és külföldi városok küldöttei, köztük *Bécs, Pozsony, Pétervár* és *Páris* képviselői, a hatóságok fejei stb. voltak egybegyülve. *Beutler* főpolgármester ünnepi beszédet mondott, amelyet a király éltetésével fejezett be. A kiállitás megnyitása után a király és a királyi ház hercegei megnézték a kiállitást és két órakor hagyták el azt. A kiállitáson 128 város és 300 iparos van képviselve.

— **Pünkösdi kirándulás Herkulesfürdőre és az Alsdunára.** Elvezetes kirándulás készül pünkösdkor az Alduna regényes tájaira, melyet az államvasutak vigadóteri menetjegyirodája rendez. A társasutazás három napig tart, amely idő alatt külön hajón tekintik meg Orsovát, Ada Kalét (Senki-szigetét) és a regényes Kazán-szoroson át a Vaskaput. Két éjjelt a világfürdő nivóján álló Herkulesfürdőn tölt a társaság, ahol bált adnak a kirándulók tiszteletére. Részvételi-dij a budapestiek részére, akik május 30-án délután indulnak a gyorsvonattal. teljes ellátással és a különlé e szórakozással együtt 67 korona. E kiránduláshoz kezdi meg az Idegenforgalmi vállalat a magyar vidékekre tervezett társasutazásainak sorozatát.

— **A kisenevi mészárlások.** A berlini *National Zeitung* jó forrásból vett értesülések alapján közli, hogy a kisenevi mészárlások napjaiban nemcsak a zsidók ellen fordult a feldühödött nép vérszomja. A garázdálkodók beverték a kormányzó palotájának ablakait. *Kupensk* marsall házát pedig teljesen lerombolták. Egy keresztény templomot egészen kifosztottak. A halottak és a sulyos sebesültek közt sok a keresztény. Négy pétervári ügyvéd Kisenevben járt és a kárvallottak megbizásából harmadfél millió rubel kártérítést követel a kormánytól. Kisenevi ügyvédek is sok száz kártérítési keresetet adtak be.

— **Családi dráma Ó-Budán.** Tegnap a késő éjszakai órákban rémes családi dráma történt Ó-Budán. Egy csunya bünnel vádolt munkás akarta kiirtani a családját és önmagát. Rettenetes szándéka nagy részben sikerült. A családirtó *Blumme* Hermann 36 éves mázoló, aki a Dunagőzhajózási Társaságnál raktárnok volt. Feleségével, *Spitzer* Katalinnal és két kis leányával, a 7 éves Herminával és a másféléves Margittal Ó-Budán, a Calvin-utca 7. számu házban lakott. E hó 16-án feljelentést tettek ellene a III. kerületi kapitányságon, hogy erkölcstelen merényletet követett el egy kis leány ellen. A vizsgálat rábizonyitotta a vádat az állatias emberre és *Sajó* Sándor rendőrkapitány határidőt tüzött ki neki e hónap 21-ig, hogy bizonyitsa be, hol töltötte a kritikus éjszakákat, amelyen a vád szerint bünét elkövette. Blumme a tárgyalás óta nem állott munkába s később el is bocsátották a szolgálatból. Blumme tegnap délután elment hazulról és csak este vetődött haza. Megvacsorázott a családjával, aztán pedig lefeküdtek. A 7 éves Hermina külön ágyban aludt, Blumme és felesége két egymás mellett lévő ágyban, közöttük pedig a kis másféléves Margit. *Blummené* éjfél tájban észrevette, hogy a férje felkel és az asztalnál levelet ir. Megkérdezte:

— Mit csinálsz?

— Végrende etet irok. Meguntam már ezt az életet.

Az asszony nem vette komolyan ezt a kijelentést, mert férje már régóta emlegette, hogy öngyilkossá lesz. Hagyta tehát irni és tovább aludt. Egyszerre metsző fájdalomra ébredt. A fejében érezte a fájdalmat, majd észrevette, hogy az arcát elboritja a vér. Riadtan ugrott ki az ágyból és ekkor látta, hogy a férje a másféléves kis *Margitra* szegzi revolverét. Az ablakhoz rohant, azt felszakitotta és volt még annyi ereje, hogy kiálthasson:

— Segitség! Megöl a férjem!

Ezután gyors egymásutánban három lövés dördült el. Az őrjöngő ember az egyik golyót a kis Margit, a másikat a 7 éves Hermina fejébe lőtte, a harmadikat pedig a saját jobb halántékába. Blummené az ablaktól visszarohant *Hermina* leánya ágyához és a jobb halántékán tátongó sebét a kezével fogta be. Az asszony rémes kiáltásaira és a lövések zajára a házbeliek betörtek a lakásba. Amikor látták a rémes esetet, nyomban a mentőket hivták. A mentők a kis Herminát már holtan találták. A másféléves *Margitot* sulyosan sebezte meg a golyó. A családirtó eszméletlenül hevert a földön, mig az asszony meghalt leánykája ágyán jajgatott. A három sulyosan sebesültet a mentők a Margit-kórházba vitték. A rendőrség és dr. *Barta* László vizsgálóbiró éjszaka fél három órakor mentek ki a rémes eset színhelyére. Az asztalon két levelet találtak, amelyben a családirtó elbucsuzik a rokonaitól és panaszkodik, hogy olyan váddal illették, amely a családja és az emberek előtt tönkretették. Levele végén nemetül, szóról szóra ezt irta:

— Hibáztam ugyan, de nem ugy, ahogyan az emberek mondják!

Blumme és *Blummené* még a Margit-kórházban fekeznek. Mindakettőnek a halántékán van sulyos seb. Maga a családirtó sebe oly veszedelmes, hogy aligha marad életben. A kis másféléves *Margit* ma délelőtt 10 órakor *meghalt*, kis holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Egy fővárosi lapban az óbudai családi drámával kapcsolatban az a hir jelent meg, hogy *Blumme* Hermann azért akarta kiirtani családját, mert a szolgálatából elbocsátották. A Dunagőzhajózási Társaság igazgatósága közli velünk, hogy *Blummet* tényleg elbocsátotta a szolgálatból, de kénytelen volt vele, mert *Blumme* fajtalanságot követett el.

— **Budapesti Utmutató.** Ilyen cimen jelenik meg a Magyarországi Bérkocsissegédek Szakegyesületének hivatalos lapja *J. Virág* Béla szerkesztésében. Az ujság minden bérkocsiban rendelkezésére áll a közönségnek.

— **Ingyenes szabászati tanfolyam.** A férfiszabó iparosok körében (Rombach-utca 16.) *Fekete* Ede szabásztanitó junius 3-ikán ujra megkezdi ingyenes szabászati előadásait. A tanórákat hetenként kétszer, kedden és csütörtökön este 7½—9½ óráig tartják. Jelentkezni lehet minden hétfőn este a kör helyiségében.

— **Rendőri hirek.** A rendőrség ma letartóztatta *Schwarcz* Gyula bécsi bizományost, aki *Poór* Alfréd branói terménykereskedőtől 15 ezer koronát érő árut sikkasztott. Schwarczot a bécsi rendőrség megkeresésére tartóztatták le. — Ma reggel a *Beitser-uszoda* mellett egy 35—40 évesnek látszó nőt fogtak ki a *Dunából*. A holttest 8—10 nap óta lehet a vizben. Középmagas, kövéres, a haja barna. Cselédnek látszik. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

(x) *Stomalin a legjobb száj- és fogápoló szer.*

A cár Budapesten.

Egy vidéki lap irja: Budapestről kisziváro g, hogy az eskütéri híd felavatására a cár is eljön.

Mi lesz megint Budapesten?
Talán egy szép őszi esten
Ujra Dunaünnep lészen,
Amit épp oly szerencsésen
Rendez majdan, mint az elsőt
A kis gróf Szapáry Pál? —
Mert hát, kérem, jön a cár!

Ugy van, kérem, —
Hogy a kies Eskü-téren
Hidat épitenek, — szépet,
Melyre eddig ki sem lépett,
S csak ha elmult majd a nyár
S ujra rakéták szökellnek
És a tribünjegyek kelnek,
Majd csak akkor lép reája
Elsőnek az orosz cár.

Ujjongani fog a nép,
Ha a cár a hidra lép,
És majd átalmegy Budára,
Átalmegy a cárok cára.
Ó mi szép lesz, ó mi bájos
Ha majd nézi a vizet.
És ha visszajön Budáról, —
Akkor hidpénzt nem fizet.

És a hid is örömében,
Hogy a nagy úr rajta jár,
Remegni fog, reszketni fog.
S himbálózni fog a cár.
És a hidnak megárt majdan,
Hogy a cár járt rajta hajdan,
Ideges lesz, gyönyörbeteg,
És reszketeg.

Ő be kedves lesz, be bájos!
Ujjongani fog a nép,
Ha a cár a hidra lép,
S látni fogja, milyen szép
Ez a hid az Eskü-téren
S még elérem:
Könycsepp ragyog mindkét szemén
És azt mondja:
Jobb alkotmány, mint az enyém. —

— Igy irta meg ezt a minap
Vidéken egy vidéki lap
És lassanként kisziváro g:
Jönnek, jönnek a császárok
Az egyik jön, a másik megy
Aztán ujra megint jön egy.
Lesz itt király egész halom;
Ez az idegen-forgalom.

xi.

FŐVÁROS

(*) **Tanitó-választás.** A tanács mai ülésén választotta mek a tanitókat, tanitónőket és óvónőket, A választás eredménye a következő:

Tanitók: Keleti Adolf, Vámos Samu, Embő Gyula, Slegel Ferenc, Mócsy László, Szőllősy Lajos, Sandl Ferenc, Bozó József, Iiju Sebestyén, Ember Sándor, Halász Adolf, Bakonyi Ödön Agoston, Tasch József, Papuschek Rezső, Székács Lázár, Tőke Gyula, Malsky Mihály, Bartalus András, Töttösy Béla, Erődi Kálmán, Sárosi János, Lányi Ákos, Stolmár Károly, Varju Tivadar, Beke Mózes, Elszász István, Vitál Ödön, Sattinger Viktor, Stevola Péter, Peltzmann Endre, Lenkei Elemér.

Tanitónők: Zsedényi Aladárné, Pollacsek Klotild, Fischer Sarolta, Kőváry Sarolta, Literáty Gyuláné, Angyal Malvin, Lindner Margit, Berényi Mária, Bély Gizella, Krén Margit, Hegedüs Leona, Voratsek Irén, Vajda Karolin, Lucsivjánszky Paula, Wajdics Mária, Stephens Sarolta, özvegy Hegyi Gyuláné, Baris Margit, Gogola Gizella, Csernicky Ilona, Glück Paula, Belházy Károlyné, Kampis Lajosné, Tompa Alice, Bodányi Aranka, Rotter Mária, Takács Ilona, Peoher Irén, Sretvizer Margit, Kordos Albna.

Óvónők: Bácskai Jánosné, özvegy Tomkow Gyuláné, Trebitzky Ilona, Darányi Ignácné, Tauber Róza, özvegy Wolirám Gergelyné, Benedek Erzsébet, Seres Jenőné.

(*) **Az állóhelyek megszüntetése.** Az állóhelyek megszüntetése következtében több kocsira lesz szükség a villamos vasutaknál. A közlekedésügyi bizottság ma elfogadta a két vasut-társaság előterjesztését a 60 darab pótkocsi, illetőleg 20 darab uj motor-kocsi beszerzésének a módozatára s a kocsik alakjára vonatkozólag.

SZINHÁZ, ZENE

** **A Nemzeti Szinház bemutatója.** A *Nemzeti Szinház*ban pénteken mutatják be *Tardos* Viktor: *Neró anyja* cimü tragédiáját. Az ujdonságból, mely a szinház egész müvészi személyzetét foglalkoztatja, ma teljes diszletezéssel és jelmezekkel tartották meg a házi főpróbát. A szombati és vasárnap esti előadáson az ujdonság teljesen a bemutató-előadás szereposztásával kerül szinre, s mind a három előadás 7 órakor kezdődik.

** **Kitüntetett zeneművelők.** A Filharmóniai Társaság ötvenéves fennállásának ünnepélye alkalmából a hivatalos lap mai száma a következő kitüntetéseket közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán a zenei kultura fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréséül: *Mészáros* Imre, a Filharmóniai Társaság elnökének és *Kerner* István, ezen társaság karnagyának, Ferencz József-rendem lovagkeresztjét, továbbá *Faludy* Károly, a társaság alelnökének és *Grünfeld* Vilmos első verseny-mesterének a koronás arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Budapesten, 1903. évi május hó 14-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf *Széchenyi Gyula* s. k.

** **Hirek a Népszinházból.** *A kisértet*, Géczy István uj népszinmüve lesz a Népszinház legközelebbi, ebben a szezonban a kilencedik premièreje. A népszerü szerző e darabja a mezőkövesdi nagy hadgyakorlatok alatt játszik, amelyeken ő felsége is jelen volt és a jó falusi nép éppen várja ő felségét. Egyik alakja az uj népszinmünek, az öreg Keselykeői Mihály élő alak volt, a hires Keselykeői Majthényi Mihály s épp ilyen élő alak a dölyfös falusi biró, ki uj gazdája lesz az ősi dzsentri-kuriának. A népszinmü zenéjét részben *B. Fehér* Jenő, részben *Barna* Izsó szerzette. A főszereplők: *Ledofszky* Gizella, *Kápolnay* Irén, *Szentmiklóssy* Irén, *Batiszfalvy* Elza, *Krecsányi* Sarolta, *Láng* Etel, *Dóry* Margit, *Siposné*, *Szirmai*, *Raskó*, *Kovács* Mihály, *Ujvári*, *Nyárai*, *Horváth* Vince és *Szabó* Antal. — *Weinberger* Károly vidám operettjet, a *Hektor kisasszony*, amelynek főszerepét *Hegyi* Aranka játszsza, e héten még csak egyszer és pedig holnap, csütörtökön kerül szinre. — *Planquette* Róbert hires operettje, a *Rip van Winklet* tudvalevőleg a mult évben Párisban egy uj felvonással megtoldva feleleventették; a Népszinház igazgatósága megszerezte a kibővitett darab előadási jogát s a jövő héten teljesen uj szereposztásban kerül szinre a *Rip*. — *Zilahi* Gyuláné Singhoffer Vilma, az aradi szinház kiváló tehetségü primadonnája, ki a Népszinházban már több szerepben nagy sikerrel vendégszerepelt a jövő heten ismét fel fog lépni vendégképp a Népszinházban. Első szerepe Planquette *Ripjében* Lisbeth lesz.

** **Városligeti Szinkör.** A Városligeti Szinkörben ma *Rip van Winkle* kerül szinre. Liszbet szerepét *Feld* Olga igen szépen, nagy hatással játszotta. Ripp szerepében *Pintér* Imrének volt megérdemelt sikere.

** **Ibsen állapota.** Adtunk hirt róla, hogy *Ibsen* Henrik, a nagy norvég drámairó állapota a legmagasabb aggódásra ad okot. *Krisztániá*ból irják, hogy az aggodalmas hireknek annál komolyabk alapjuk van mert *Ibsen*t, aki egy hónappal ezelőtt még naponként kikocsizott orvosával, ágyba döntötte a betegség. Minthogy az utóbbi napokban erőinek fogytát konstatálták az orvosok, félni lehet, hogy mostani betegsége válságosra fordul. Egyelőre azonban katasztrófától nem tartanak, ami már abból is kitünik, hogy Ibsen egyetlen fia hazautazott Stockholmba.

** **Scomparini Mária szerződtetése.** Már adtunk hirt róla, hogy a *M. Kir. Opera* igazgatósága *Scomparini* Mária alt-énekesnőt, aki legutóbb jelentős sikerrel vendégszerepelt az Operában, tagjai sorába szerződtette. A *bécsi Neue Freie Presse* irja, hogy *Scomparini* kisasszony négyéves szerződést irt alá Operánknál.

** **Maeterlinck vigjátéka.** *Maeterlinck*, a *Monna Vanna* hirneves szerzője *Szent Antal kisértése* cimmel — vigjátékot irt. A darab a *párisi Antoine*-szinházban kerül bemutatásra a jövő évadban.

** **Lengyel operett-társulat az Uj Szinházban.** A Keleti Bibliai Operette Társaság csütörtökön, május 21-én kezdi meg vendégjátékait az *Uj Szinház*ban. Első előadásul *Goldfaden* remek zenéjü zsidó dalmüvét, *Szulamith*ot adják. A darab abban az eredeti alakban fog szinre kerülni, melyben azt *Goldfaden* megirta. A Keleti Operette Társaság előadását *Miért nem házasodik a ségor?* cimü egyfelvonásos vigjáték előzi meg.

** **Pályázat egyfelvonásos darabokra.** A *Fővárosi Orfeum*ban müködő *Tarka Szinpad* igazgatósága egyfelvonásos, legfeljebb 45 percnyi játéktartamu, a varieté-közönség kivánalmainak megfelelő tárgyu eredeti magyar vigjátékra és énekes vagy éneknélküli bohózatra pályázatot hirdet. A pályázat határideje 1903. augusztus hó elseje. Az első dij 200 korona, a második 100 korona, a harmadik 50 korona. A pályázó müvek jeligés levéllel az igazgatósághoz küldendők. A pályadijat nyerő darabok kizárólagos előadási joga Budapestre nézve a *Tarka Szinpad*é lesz és az 1903—1904-ik évadban okvetlen szinre kerülnek.

** **Tolsztoj Gorkij Éjjeli menedékhelyéről.** *Beljajev*, a *Novoje Vremja* szinházi kritikusa tőlkereste Jasznaja-Poljanában Tolsztoj grófot, hogy kikérje véleményét *Gorkij Éjjeli menedékhely*éről és azokról a szerencsétlen emberekről, akiknek sorsával a fiatal orosz költő oly szivesen foglalkozik. *Tolsztoj*, aki az ujságirót dolgozószobájában fogadta, kék bluzt és bőrövet viselt, — a beszélgetés folyamán élénk érdeklődést mutatott. Élénken ellentmondott Beljajevnek, aki a moszkvai éjjeli csavargókat, a Chitrow-tér lakosait a nápolyi lazaronikhoz képest gonosz és rosszakaratu embereknek vázolta.

— Egy népszámlálás alkalmából én is foglalkoztam a Chitow-tér csavargóival, — felelt Tolsztoj, — sőt össze is barátkoztam velük és mondhatom önnek, hogy igazságtalanságot követ el, ha „a mezitlábasokat" gonoszaknak tartja. *Gorkij*nak sincs igaza, aki szintén ezen az állásponton van. Természetesen, közöttük is találhatni elkeseredett, kaján embereket, de ez a tulajdonság nem az ő alapjellemvonásuk. Lássa, a legtöbb mezitlábosnál lelki egyensulyt és jólelküséget találtam. Mikor *Gorkij* vendégem volt, tanácsoltam neki, hogy drámájában emelje ki ezt a sajátságot, Meg kell mutatni, hogy az éjjeli csavargók nem ismernek hamis lélelmet, hogy nem buktak véglegesen és minden különös erőlködés nélkül ismét felemelkedhetnek, ha igazán biztos talajra akarnak lépni.

Az ujságirónak arra a kérdésére, hogy vajjon jehet-e jótékonysági intézményekkel az éjjeli csavargókon segiteni, igy felelt Tolsztoj:

— Nem hinném. Saját tapasztalataim alapján merem ezt állitani.

Ezután Gorkij: Éjjeli menedékhely cimü darabjáról nyilatkozott.

— A darab nem tetszik nekem. Meg is mondtam őszintén Gorkijnak, hogy drámának drámai cselekvényre van szüksége, ami az ő szinmüvéből hiányzik. Gorkij az ő szokott szerénységével azt felelte, hogy ilyesmi nem sikerül neki. Egyáltalában nem értem a modern szinházat. Nem értem Csehovot se, akit különben, mint novellistát, nagyra becsülök. Minek kell a szinpadon olyasmit ábrázolni, hogy miként unatkozik három leány? És ábrázolt-e egyebet ennél az unatkozásnál? Lássa, itt van *Mirbeau* uj darabja, akinek tehetsége Maupassantra emlékeztet! Ude, igazi, erős tehetség, tele francia szellemmel.

Tolsztoj egyébiránt emlékiratain dolgozik és hat fejezettel már el is készült.

** **Hipnózis az Urániában.** A nagyközönségnek, mióta a hipnotizálás nyilvános gyakorlását betiltották, nem nyilik alkalma arra, hogy a hipnotizmus rendkivül érdekes tüneteit szinről-szinre láthassa. Ez az oka annak, hogy az Uránia uj darabjának: *Az orvos régen és most* összes látványosságai közül egy sem köti le annyira a nézők figyelmét, mint a hipnotizálás, mely egy nőnek hipnózis utján való kezelését mutatja a legérdekesebb mozzanatokban. Ez a fiatal nő, kit a főváros egyik gyógyintézetében kezelnek, engedelmes hive az orvos akaratának, ellentmondás nélkül követi minden parancsát, egészen addig, mig megmeredt testét vizszintesen helyezi el két egymásnak háttal fordított széken. A közönség mindannyiszor lélekzetét visszafojtva nézi ezt a jelenetet s lázas érdeklődéssel várja a beteg fölébredését. — Holnap délután *Hock* János nagyérdekü darabját, a *Megváltást* adják adják az Urániában, s a darab iránt, melyet maga a szerző fog felolvasni, most is nagy az érdeklődés.

** **A berliniek a Magyar Szinházban.** *Gorkij* szenzációs drámája, az *Éjjeli menedékhely* nálunk is oly nagy érdeklődésre talált a közönségben, hogy minden eddigi előadását az utolsó helyig zsufolt ház nézte végig. Erre a nagy érdeklődésre való tekintettel és több helyről történt fölkérésre a két igazgatóság az *Éjjeli menedékhely*et szombatra is kitüzte s ilyenformán az *Ackermann* cimü szinmü bemutatója elmarad. Az *Éjjeli menedékhely* ehhez képest még pénteken, szombaton és a jövő héten kerül előadásra. Holnap, csütörtökön délután a *Magyar Szinház* személyzete huszonhetedszer játszsza el a nagysikerü *Drótostót*ot, este pedig, ugyszintén vasárnap este is a népszerü *Szeremissimus-jelenetek* és *egyfelvonásosok* vannak a berliniek müsorán. Jegy ez előadásokra már váltható.

** **A Budai Nyári Szinház.** A *Budai Nyári Szinház*ban holnap, áldozócsütörtök ünnepén két előadás lesz. Délután 3 órakor félhelyarakkal, Budavár bevételének 54-ik évfordulójának emlékére *Vachot* Imre *Budavár bevétele* cimü történeti szinmüve kerül szinre énekkel, tánccal és festői hazafias csoportozatokkal. Este félnyolc órakor *Lecocq* bájos operettjét, a *Nap és hold*-at adják; a főszerepeket *Perényi* Margit, F. *Kállai* Lujza, *Jámbor* Ilona, *Mihályi*, *Környei*, *Ujvári* és *Izsó* Miklós játszszák.

** **A Városligeti Nyári Szinházban** csütörtökön két előadás lesz. Délután fél 4 órakor felére leszállitott helyárak mellett Jókai regényes szinmüve *Az arany ember*, este fél 8 órakor rendes helyárakkal a *Siófoki kalandok* énekes bohózat kerül előadásra. A

főbb szerepeket *Margó* Zelma, *Pintérné, Pichler, Latabárné-Nagy* Mariska, *Gyöngyi* Izsó, *Szentes* és *Gömöri* játszszák. Pénteken Sudermann *Otthon*át adják s legközelebb hozzák szinre Ziehrer bájos operettjét, a *Három kívánságot*.

** **A külföldi szintársulatok és a főkapitány** A rendőri sajtóiroda ma a következő kommünikét juttatta hozzánk:

Az Ós-Budavárában sziniengedély nélkül előadott szindarab rendőri betiltása miatt megjelent hirlapi közlemények helyreigazitása végett a főkapitányság közli hogy a rendőrség szigoruan a fennálló szabályok szerint azért tiltotta be a kérdéses előadást, mert az előadott darab befejezett cselekményü szindarab, mely az előirtnál sokkal hosszabb és a szereplők száma is abban legalább ötször akkora, mint amennyi szereplővel kisebb, be nem fejezett cselekményü darabokat a daltársulatok előadhatnak. A főkapitány által a fővároshoz intézett a lapokban emlitett átirat inditó oka és tartalma az, hogy ujabb időben Budapesten *felette sok külföldi* (tehát nemcsak német) szintársulat lép fel a különböző szinházakban és a nyomorgó hazai szinészek megélhetését ez még inkább nehezíti. A külföldi társulatok minden külön engedély és dijfizetés nélkül az illető hazai szintársulatoknak adott engedély alapján lépnek fel. E hazai szintársulatok a rendőri és a fővárosi dijak alól fel vannak mentve, de e kedvezmény csak a hazai, nem pedig a külföldi társulatokra is vonatkozhatik. A főkapitány tehát átirt a fővároshoz, hogy e részben egyetértőleg járjanak el és a szegény-alapot illető dijak éppen ugy, mint a rendőrségi dijak a jövőben a külföldi társulatokra, akár franciák, akár németek azok, kivettessenek.

A lengyel operett-társulat különben, melynek előadásait *Ós-Budavárában* betiltották, a legnagyobb nyomorba jutott s fühöz-lához fordultak segitségért, de egy szinház sem volt hajlandó szinpadát átengedni. Ma egy küldöttségük járt *Uray* Dezsőnél és *Brody* Istvánnál, az *Uj Szinházban* müsoron lévő *Bob király* szerzőinél, hogy legalább három estére akaszszák meg nagysikerü darabjuk előadását. A szerzők megszánták a nyomorba jutott szinészeket és beleegyeztek abba, hogy az *Uj Szinház* szinpadán három estén át játszhassanak. A vendégszereplés után a *Bob király*, mely nap-nap után zsufolt házat vonzott, ujra betölti a müsort.

** **Vidéki szinházak.** *Kolozsvár*ról irják: A *Sevillai borbély* legutóbbi előadásán, melyben *Szoyer* Ilonka énekelte nagy sikerrel Rosinát, *Figaro* szerepében szintén mint vendég *B. Szabó* József, az *aradi* szinház jeles baritonistája lépett fel. Ritka szép és nagy sikere volt amit méltán megérdemelt, mert alig van a vidéknek szerencsésebb tulajdonokkal megáldott énekese. Igazi szinészvér, játéka élénk, temperamentumos, kifejező és értelmes. Érces, térfias hangja tiszta és kellemes. A közönség sokszor tüntette ki zajos tapsokkal és teljes érdeklődéssel nézünk második fellépte elé. Ugyanilyen jelentős sikere volt a teles müvésznek második fellépése alkalmával, melyen *Faust* Valentinjét énekelte.

MÜVÉSZET

□ **Egy uj Erzsébet-szobor.** *Erzsébet* királyné legujabb emlékszobrának leleplezése május 24-én, vasárnap lesz a fejérmegyei *Czeczén*. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter képviseletében dr. *Kadocsa-Lippich* Elek kulusminiszteri osztálytanácsos jelenik meg a leleplezési ünnepségen.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Magyar Történelmi Társulat** junius hó 4-én, délután 5 órakor az Akadémia heti ülésteremében felolvasó- és választmányi ülést tart. Az ülésen vendégeket szivesen látnak.

○ **A Magyar Néprajzi Társaság** ma délután *Munkácsi* Bernát elnöklésével ülést tartott az Akadémia termében. Az első felolvasó *Szinte* Gábor volt, aki a *Székely kapukról* tartott érdekes előadást. Részletesen ismertette a székely kapu motivumait, amelyekben szerinte tulnyomó hatása nyilvánul a gót stilusnak. Azután dr. *Sebestyén* Gyula főtitkár egy régi kéziratgyüjteményt mutatott be, melyet *Papp* József ev. ref. lelkész fedezett fel. E gyüjteményt néprajzi szempontból az teszi szerfölött becsessé, hogy gömöri másolója benne 10 darab olyan régi Gergelynapi játék szövegét is megmentette, amelyek az 1844-iki Életképek borsodvármegyei közlője is csak pár sorát tudta már följegyezni. Dr. *Sebestyén* szerint a most napfényre került gazdag anyagból megállapitható, hogy a népszokás a középkori szláv ujesztendő megmagyarosodott ünnepi játékainak emlékét őrizte meg. Az utolsó felolvasó dr *Hermann* Antal volt, aki nehány adalékkal szolgált a Kőmives Kelemenné irodalmához.

SPORT

*** **Football.** A tavaszi forduló egyik legérdekesebb mérkőzése kerül e vasárnapon döntésre, amennyiben az Uszók és Postások mérik össze erejüket. Az első csapatok bajnoki mérkőzését megelőzi a második csapatok matche a szövetségi dijért. Mindkét mérkőzés színhelye a csömöri-uti millenáris pálya.

*** **A debreczeni ifjusági tornaünnepély.** *Debreczen*ből táviratozzák: A csütörtökön kezdődő kerületi tornaversenyre megérkeztek a lugosi, miskolczi, erzsébetfalvai, dévai, deési, hódmezővásárhelyi, kisujszállási, mezőturi, sárospataki, békési, nagyváradi, békéscsabai, szarvasi, nagykárolyi, nagyszebeni, belényesi, nyiregyházai, sepsiszentgyörgyi, szentesi, kolozsvári és aradi középiskolák növendékei. Az öt debreczeni tanintézettel együtt 1350-en 95 tanárral vesznek részt a kerületi tornaversenyen. A fogadtatás és bevonulás impozáns látványt nyujtott.

*** **Lovaglóverseny.** Az *Urlovasok Szövetkezete* ma délután tartotta meg lovaglóversenyét a Tattersallban nagy közönség jelenlétében. Az udvar részéről *József* és *József Agost* főhercegek, *Klotild*, *Auguszta*, *Erzsébet* és *Henriette* főhercegnők voltak künn, a kormány tagjai közül gróf *Széchenyi* és *Darányi* miniszterek jelentek meg.

Az első szám a díjlovaglás A) csoportja lett, amelyben 23 résztvevő közül ő felsége díját *Rieder* Rudolf főhadnagy nyerte meg *Elye* lován. A második díj lov. *Wiedmann* Pál, a harmadik *Hojsass* Emil, a negyedik gróf *Lubiensky*, az ötödik gróf *Wurmbrand*, a hatodik *Pust* Jenő, a hetedik *Wanka* Ferenc lovának jutott. A díjlovaglás B) csoportjában, amelyben olyanok lovagolhattak akik már első díjat nyertek, három versenyző közül *Hofmann* Lipót honvéd-huszár alezredes kapta meg Ferenc Ferdinánd főherceg díját, második *Wiesaner* alezredes lett. A *díjugratásban* 13 versenyző közül gróf Auersperg H. drag. hdgy. *Paganini* lován nyerte el József főherceg díját. Második *Hofmann* alezredes, harmadik *Forster* százados, negyedik *Kordik* főhadnagy, ötödik *Fanta* főhadnagy, hatodik a német *Behrens* (lov. Hasperg), hetedik *Klak* főhadnagy lova lett. A *lovasjátékban* (Jeu de barre) *Ottó* főherceg első díját a hamburgi *Fraun O.* vitte el *Ropson* nevü lován. A második díj a szintén hamburgi *Behrens* (lov. Hasperg), a harmadik díj *Rónay* főhadnagy, a negyedik nemeskéri *Kiss* Pál (lov. *Forster* százados) lovának jutott.

*** **Bécs—Budapest.** A holnapi nemzetközi football-matchre a bécsiek kitünő csapata ellen a magyarok a következő játékosokat állitják ki: Weinber, Reiner, Manglitz, Nierowee, Gorszky, Friedrich, Niessner, Weisz, Pokorny, Gedó, Fischer. A magyarok támadásának kiváló előnye lesz lenni a gyors csatársor; a J. T. C és M. F. C. legjobb sprinterei vannak itt együtt, kik reménlhetőleg izgalmas támadás alá fogják venni a bécsiek kapuját. A match a lóversenyre való tekintettel 5 órakor kezdődik.

*** **Tavaszi versenyek.** Holnap véget ér az eseményekben oly bővelkedő tavaszi meeting s ha a telivérek nem is, de a közönség mindenesetre pihenőre térhet, hogy majd augusztusban uj pénzzel s uj reménynyel álljon csatasorba a totalizatőr bódéja elé. Az utolsó nap első futama a *Nákó-dij*, amelyben urlovasok szállnak nyeregbe. Mr. *Brook* lovaglása a legjobb tip, mert hiába, a magyar urlovasok között az angol urlovas a legjobb. *Toldi* és *Cavatina* különben a benevezettek közül a legjobbak. Szép lesz az 1100 méteres *Ivadék-verseny* is, amelyben több sötét kétéves is indulhat. *Rendetlen*, vagy a *Mravik*-istálló küldöttje nyerheti meg. Az *Eladó kétévesek versenyében* *Likőr* és *Vergissmeinnicht* a legjobbak. Jelöltjeink:

I. *Toldi — Cavatina.*
II. *Fráter — Olive.*
III. *Szokond — Detre.*
IV. *Rendetlen — Mravik-istálló.*
V. *Wermuth — Pondro.*
VI. *Likőr — Vergissmeinnicht.*
VII. *Marcheuse — Babatündér.*

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A győri tábla uj tanácselnöke.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király dr *Rhorer* Miklós budapesti itélőtáblai birót a győri itélőtáblához tanácselnökké nevezte ki.

§§ **Vád alá helyezett volt képviselő.** A magyar parlamentárizmus történetében páratlanul áll a csongrádi eset, dr. *Baross* Jánost, a *Hegyi* Antallal szemben megválasztott képviselőt nemcsak mandátumától fosztotta meg a Kuria, hanem a kerület választói jogát is föltüggesztette erre a ciklusra. Ismeretes az a kortesfogás, amelyet mindkét részről alkalmaztak. Hogy a dáridóknak ártatlan szinezete legyen, az egyik főkortes megtartotta aranylakodalmát, pedig agglegény volt. A másik kortes annak örömére, hogy megszabadult a népliget bérletétől, nagyszabásu dinom-dánomot csapott a jelölt egészségére és kontójára. Egy másik kortes hasonlóképpen cselekedett azon való örömében, hogy a bérletet elnyerte. A szegedi büntetőtörvényszék most a büntetőtörvénykönyv 186, szakasza alapján a polgárok képviselő-vá asztói joga ellen elkövetett cselekmény miatt dr. Baross Jánost *vád alá helyezte*.

§§ **Bartha Miklós ügye.** *Bartha* Miklós tudvalevőleg tegnap kijelentette a *Magyarország*ban, hogy a királyi tábla megsemmisitő itélete folytán visszavonja *Zsoldos* László ellen inditott pörét. Ma *Zsoldos* László azzal a kijelentéssel válaszol Barthának, aki őt tegnapi cikkében rágalmazónak nevezi, hogy ezért ő indit Bartha ellen sajtópert és be fogja bizonyitani a visszavont sajtóper bizonyitékaival, hogy ő nem rágalmazta meg Bartha Miklóst.

§§ **Házkutatás a Népszavánál.** A budapesti királyi ügyészség utasitására a rendőrség tegnap délután lefoglalta a *Népszava* cimü lap összes példányait a lap szerkesztőségében és kiadóhivatalában. A lefoglalásra az szolgált okul, hogy a *Népszava* élesen megtámadta a büntetőtörvényszék elnökét, *Zsitvay* Leót s dr. *Doleschall* Alfréd és dr. *Kramaszta* Imre törvényszéki birákat azon alkalomból, hogy a mult szombaton az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a papi osztály elleni izgatás vétségeért *Pelczéder* Ágoston vádlottat 4 havi államfogházra, a *Népszavát* pedig 1000 korona pénzbüntetésre itélték a *Csuhások* cimü cikk miatt. Az ügyészség a *Népszava* most lefoglalt számában lévő *Munkára hóhérok!* cimü cikk szerzőjét *a birói függetlenség mint az alkotmány egyik biztositéka elleni lázitás vétségéért* vonja pörbe. A vizsgálat megejtése végett a lefoglalt példányok már dr. *Kállay* sajtóügyi vizsgálóbirónál vannak.

§§ **A Somossy-mulató bukása.** Három napi főtárgyalás után ma este mondott itéletet a budapesti büntetőtörvényszék *Somossy* Károly volt orfeumtulajdonos két leányának, *Hulin* Henriknének és özv. *Frommer* Zsigmondnénak sikkasztási és csalási bünügyeiben. Dr. *Gesztl* Andor kir. ügyész védbeszédében csupán három kauciósikkasztást miatt tartotta fenn vádját. A többi vádpontokat elejtette. Dr. *Vaisz* Sándor védőbeszéde után a törvényszék a megvádolt esetekben *felmentette* a vádlottnőket, azokban az esetekben pedig, melyekben vádelejtés volt, megszüntette ellenük az eljárást. A terjedelmes indokolás lényege az, hogy a biróság semmiféle bizonyitékot nem talált a bünösség megállapitására. Az itélet ellen az ügyész felebbezett.

§§ **Tőzsdetanácsosok panasza.** *Kramer* H. Mór márványkereskedő még 1901-ben fegyelmi panaszt emelt a budapesti tőzsdebiróság öt tagja ellen, azzal vádolván őket, hogy egy belgrádi márványbányatulajdonos ellen folyt tőzsdeperében minden törvényes és szabályos tanácskozás nélkül, a tőzsdei jogügyi titkár javaslata szerint az alperesi ügyvéd irásbeli információja alapján itéltek. E feljelentésre a királyi tábla fegyelmi birósága a vizsgálatot elrendelte ugyan, de később ugy a tábla, mint a Kuria fegyelmi tanácsa megszüntették a fegyelmi eljárást a tőzsdebirák ellen. A megszüntető határozat után *Székely* Ferenc, *Sándor* Ármin és *Schöffer* Bódog tőzsdetanácsosok hatóság előtti rágalmazás vétsége miatt fogták perbe Kramer H. Mórt s feljelentésükben azt hangsulyozták, hogy Kramernek vádjai alaptalan voltát már a feljelentés megtétele idejében tudnia kellett. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőjárásbiróságnál dr. *Kürti* albiró. A tárgyaláson a vádlott Kramer H. Mórt dr. *Schaeffer* József ügyvéd védte a panaszos tőzsdetanácsosokat dr. *Bleuer* Samu ügyvéd képviselte. Mint ügyészi megbizott dr. *Murányi* Elemér vett részt a tárgyaláson. — *Kramer* H. Mór kihallgatása folyamán előadta, hogy a feljelentést ügyvédje, dr. *Schaeffer* József tette meg. — Dr. *Schaeffer* József védő szólalt fel ezután, kijelentve, hogy ő ügyfele Kramer H. Mór érdekében cselekedett s ennek megbizásából járt el. A felelősséget a saját személyében is elvállalja és a feljelentésben előadott vádak igaz voltát bizonyitani kivánja. Dr. *Murányi* Elemér a vádhatóság képviseletében a valódiság bizonyitását csak a királyi tábla fegyelmi irataiból beszerzése által tartja lehetségesnek. Dr. *Bleuer* Samu, a panaszosok képviselője, kijelentette, hogy a valódiság bizonyitása kérdésében a védő inditványát pártolja s a tőzsdetanácsosok nevében arra kéri a bíróságot, hogy a valódiság bizonyitása tekintetében korlátlan szabadságot engedjen a vádlottnak. Dr. *Kürti* albiró ezután elrendelte a tábla fegyelmi iratainak beszerzését s addig a tárgyalást elnapolta.

§§ **Vádinditvány Humberték ellen.** *Párisból* táviratozzák, hogy a vizsgálóbiró végre vádinditványt tett Humberték ellen. A vádlottak, *Humbert* Teréz és Frigyes, valamint *Daurignac* Román és Emil. A többiek ellen a vádat elejtették. A vádirat hamisitásról és csalásról szól, a hamis bukás miatt való vádat elejtették, mert a megkárositott hitelezők nem jelentkeztek. A bíróságnak még el kell döntenie azt a kérdést, vajjon nem létező emberek nevének aláirása csalás-e.

EGYESÜLETEK

(A Budapesti Leányegyesület) holnap, e hó 21-ikén 11 órakor tartja meg ez évi rendes közgyülését a m. kir. állami felsőbb leányiskola nagy termében. A közgyülés tárgya az év jelentéseken kivül egy társelnök, pénztáros, ellenőr s három felügyelő-bizottsági tag választása, valamint a választmány megujitása. A közgyülésre az egyesület minden tagja hivatalos.

(Évzáró-gyülés.) A Magyar Zsidó Ifjak Egyesülete (Wesselényi-utca 40. I.) 23-án, szombaton este 8 órakor tartja évzáró közgyülését. A tisztviselők jelentése után a szünidei bizottságot választják meg.

Nyilttér.

VÉRGYÓGYITÁS HEMOPATIA.

Ezen uj, eredeti gyógymód rendkivüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmak, sulyos ideg-, vér- és bőrbajokban** Biztos védelem **szélhüdés** és **elmezavar** ellen. 15 év óta kilett próbálva és most évente száz meg száz **teljes** gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapitójának **és egyedüli** képviselőjének, egyetemi tanárnak (Hemopata) rendelő-intézete van:

Dr. Kovács J.

Budapest, V., Váci-körut 18. szám a.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig.

Dijazott levélre válaszol. — Betegeket intézeten kivül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymód.

Budapesti mechanikai

ZANDER-gyógyintézet

Muzeum-körut 2. — Gyógy-gymnastika, orvosi massage. Forróleg-, szénsav- és fényfürdők. Néhány javalat: Elgörbülések, izületi és idegbántalmak, neurasthenia, álmatlanság, gyomor-, bélbajok, szivbetegségek, elhizás stb. ellen. Bővebb felvilágositást nyujt a prospektus.

Mig eddig a régi **bőrbetegségek**, a legkülönbözőbb sulyos **idegbajok (neurasthénia, vitustánc)**, a **sápkór**, a **női arcot elektelenitő pattanások** s a **női nemi szervek folyásokkal combinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél** csekély értékü idegen vizekre voltunk utalva, addig ujabban

a PARÁDI ARSEN vizben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsen-vasas viznél (Roncegno, Levico) hatásosabb, **könnyebben emészthető** s manapság már, minthogy legelőbbkelő orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállit a

Főraktár: ***ÉDESKUTY L.*** **Budapesten.** cs. és kir. udvari szállító

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban és megbizható füszerkereskedésben.

Osztálysorsjegyek

MERCURBANKNÁL

Budapest, IV., Váci-utca 37.

A ki gyomrát szereti

jól teszi, ha reggel, éhgyomorra egy pohár

„Rohitsi"-t

(Styria) iszik. Rendesen Rohitsi használata fejleszti az étvágyat és elősegiti az emésztést.

Hólyag- és húgyszervi bántalmak

kifolyás, húgycső-égés, vizeletinger, hólyaghurut stb. munkamegszakitás nélkül, gyorsan és fájdalom nélkül gyógyulnak **„LOCHER-féle ANTINEON"** által.

Első szer! Nem sanda! Nem ártalmas! Orvosok melegen ajánlják!

Üvegje *kor. 4.80.* Postán *5.70 kor.* előzetes beküldése mellett *bérmentve.* — Kapható az összes gyógyszertárakban.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára *Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-út 26.*

THE MUTUAL

new-yorki életbiztositó-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztositó-társasága.

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483·42 frank.

Biztositási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587·09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Károly-körut 26.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték

Huzás már május 22. és 23-án.

Elsőosztályu eredeti sorsjegyek árai:
Egész ... 12.—
Fél ... ... 6.—
Negyed ... 3.—
Nyolcad 1.50
Korona.

Távirati cim: Nemzeti Pénzváltó Budapest.

A legtöbb fényereményt eddig nálunk vásárolt sorsjegyeken nyerték.

Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság

Budapesten, Gizella-tér 1. (Haas-palota).

MEDICO-MECHANIKAI INTÉZETEMBEN

(mód. Zander) **Buziásfürdőn.**

Szivbetegeknek **nauheimi** (Schott-féle) gyógymóddal való kezelését és **nőgyógyászati** gyakorlatomat május hó 15-én ujból megkezdtem.

Dr. Mahler.

Mülábakat,

mükezeket amputáltak részére, **müfüzőket** ferdenövésüek részére, **járó-** és **támgépeket,** kezesség mellett legolcsóbban készit

KELETI J. orthopaediai müintézete **Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.**

(Alapittatott 1878.)

Legujabb képes árjegyzék (1903.) ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Bécs május 20. *Luitpold* regensherceg és *Teréz* bajor hercegnő ma délután félórai látogatást tettek a cumberlandi hercegi párnál.

Fiume, május 20. *Dugnay Trouin* francia hadiiskolahajó ma délelőtt ideérkezett. Az iskolahajó sorra látogatja a Földközi-tenger kikötőit. Most Pólából jött és a kikötő bejárata előtt vetett horgonyt. Innen három nap mulva Raguzába megy.

Krüger Párisban.

Páris, május 20. *Krüger* elnök ma reggel Mentoneból ideérkezett és nagyszámu közönség a legtiszteletteljesebben üdvözölte őt. Az itteni hollandi gyarmat tagjai. Herbette államtanácsos és Pauliac szenátorok beszélgettek az elnökkel, aki köszönetet mondott az üdvözlésért és kilátásba helyezte, hogy a jövő évben megint eljön.

A Vatikán érdekében.

Róma, május 20. (Kamara.) *Caitorno* és *Succi* képviselőknek arra a kérdésére, vajjon igaz-e, hogy gróf *Bülow* lépéseket tett *Zanardelli* miniszterelnöknél az iránt, hogy modus vivendi teremtessék a Vatikánnal, *Ronchetti* belügyi államtitkár azt válaszolta a miniszterelnök nevében, hogy ez az abszurd híresztelés teljesen alaptalan. (Tetszés.)

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 20. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) *Buza* tiszavidéki 8.55—8.70, bánáti 7.80—8.85, *Rozs* szlavoniai 7.15—7.30, pestvidéki 7.20—7.35, délivasuti 7.——7.20. *Tengeri* 6.80—7.—. *Zab* (magyar) 6.15—6.65, válogatott 6.65—7.— korona.

Bécs, május 20. *A Beer-féle bécsi első- és napernyőgyáros*-cég moratóriumot igyekszik kapni. A passzivák 800.000 koronára rugnak, amely összegből 300.000 korona áru tartozás, 500.000 korona pedig a giro-kötelezettségek és készpénzkölcsönök összege.

New-York, május 20. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 12.15 (11.85), májusra 11.94 11.64). Augusztusra 10.98 (10.95). New-Orleansban helyben 11.5/8 (11.11/16). — *Petróleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphiában 8.50 (8.50). Raffined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir:* Western steam 9.35 (9.35). Rone és Brothers 9.60 (9.60). — *Tengeri* irányzata állandó. — Májusra 56.1/2 (—.—). — Juliusra 52.1/8 (56.1/2). — Szept.-re 50.7/8 (52.—). — *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 83 — (82.1/2). — Májusra 83.7/8 (83.5/8). — Jul.-ra 79.1/2 79 1/4) — Szept.-re 76.1/2 (76 1/2). — Dec.-re —.— (—.—). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1 1/2). — *Kávé:* lair Rio 7. sz. 5.1/8 (5.1/8). — Májusra 3.75 (3.75). Aug.-ra 3.95 (3.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor:* 3.9/16 (3.9/16). *Ón:* 30.45—30.65 (30.40—30.60). *Réz:* 14.75— —.— (14.75). (A zárójelben levő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 20. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. — Máj.-ra 80.1/8 (80.—). — Juliusra 74.3/8 (74.1/4). — *Tengeri* irányzata állandó. — Máj.-ra 45.1/8 (44.1/2). — *Zsir:* Máj.-ra 9.05 (9.07.) Jul.-ra 9.05 (9.07). — *Szalonna* short clear 9.56 (9.56). — *Sertéshus:* Juliusra 17.70 (17.72). — (A zárójelben levő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Falun.

Ó mennyi, mennyi szüzi hófehérség!
Mily sok virág és milyen sok virágszál!?
Tündérleányokról mond mesét a szellő,
Piciny lábnyomokról susog dalt a nádszál;
Ó mennyi, mennyi szüzi hófehérség!...

Ti porban játszó, piroskepü kölykek,
Te rozzant viskó, ott a faluvégen,
Istenem az alkony a kék Duna partján:::
Tietek a szivem, tietek a vérem!...
Rózsaszinü alkony a kék Duna partján!...:

Mégis, ha az éjfél betakarja ágyam.
Ezer emlék éget, ezer tüzes láva.
Vörösháju lányok hivó szavát hallom,
S besírok egy nevet a vak éjszakába;
Amikor az éjfél betakarja ágyam.

Nádas Sándor.

+ **Az angol Gorkij Maxim.** A kitünő orosz iró, *Gorkij* Maxim sorsához hasonló multja van a legujabban nagy hirnévre kapott angol regényirónak, Bart Kennedynek. Negyvenkét év előtt született. Gyermekkorának legnagyobb részét Manchesterben töltötte, mint gyári munkás. Mikor tizennyolcéves lett, megszökött hazulról és egy filadelfiai hajóra került inasnak. Erős, vállas fiu volt, de nem szeretett dolgozni. Megszökött. A fiatal Kennedy tiz esztendőt töltött azután Amerikában. Volt vadász, asztalos, aranykereső, sőt kuplékat is énekelt egy piszkos és füstös kávéházban. Sokszor napokig koplalt és egy alkalommal hatvan órán keresztül gyalogolt egy falat eledel nélkül. Többször nézett szembe a halállal. Egy alkalommal, mikor az országuton járt, Galveston előtt hét tagból álló rablóbanda támadta meg, Kennedy egy percig sem habozott és elmesélte nekik, hogy két napja nem evett. A rablók elálgyultak és pénzt adtak neki sőt hajlandók voltak elszerződtetni őt a bandához. Kennedy azonban megköszönte a kiváló megtiszteltetést és nem fogadta el az *állást.* Többször jöttem arra a tapasztalásra, — meséli Kennedy — hogy jobban tudom irásban kifejezni gondolataimat, mint szóval; ez indított arra, hogy iró legyek. Mindenesetre érdekes az angol regényiró különös élettörténete, csak nagyon valószinütlen és sok benne a reklám is.

*

+ **Hogy utazik a khinai udvar?** Másodszor utazott nemrégiben a khinai udvar az *idegen ördögök* által épitett vasuton Pekingtől Paotingfuig. Először 1901-ben, a még mindig emlékezetében lévő gyászos futás alkalmával szánták rá magukat, hogy a „tüzkocsira" felüljenek s ez utazásukon annyira megtetszett nekik a vasut kényelmessége és gyorsasága, hogy most ujra a vasutat választották a fölöttébb lassu hordszékek helyett. Délelőtt kilenc órakor indult el a több mint százötven kocsiból álló vonat a Yong-ting-kaputól. Igen érdekes, hogy miként helyezkedett el az udvar az egyes kocsikon. Az első kocsiban a vasutigazgató és a főfelügyelők ültek; a második és harmadik kocsi a kézikocsikat, hordszékeket és más ilynemü eszközöket szállitotta; a negyediken a császári testőrség foglalt helyet; az ötödiken a miniszterek, a hatodikon a tanácsosok, a hetediken a császár, a nyolcadikon Yuan-shi-kai tiencsini alkirály, a kilencediken az özvegy császárné, a tizediken az ifju császárné kiséretével, a tizenegyediken a hercegnők és udvari hölgyek, a tizenkettedik és tizenharmadikban az eunuchok, a tizennegyediken és tizenötödiken a több udvari hivatalnokok, a tizenhatodikon lovak stb. stb. 11 óra 10 perckor Kuopeitiben másfél óráig vesztegelt a császári vonat, hogy az udvar kényelmesen megebédelhessen. Azután tovább folytatták utjukat egész Hsilingig, ahol az egész udvar kiszállott, hogy az őrségi császársiroka megtekintse.

*

+ **A világ legnagyobb hadihajója.** A fairfieldi hajógyár a napokban bocsátotta vizre *Commonwealth* nevü legujabb hadihajóját. A hajó hossza 425 láb, tehát felülmulja az eddig épitett összes vizijárművek hosszaságát. Szé essége 78 láb, a hajóteknő mélysége pedig 26 láb és 9 hüvelyk. A 16 859 tonna tartalmu hadihajó legénysége 750 emberből fog állani. Tizenhat kazán szolgáltatja az összesen 18 000 lóerejü hajógépek számára a gőzt. Átlagos menetsebessége 18½ mértföld óránkint.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A hivatalos ázsió. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél, vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1903. évi junius hóra 19½ százalékban állapittatott meg.

A Budapesti Hitelezői Védegylet ma tartotta elnöke *Tschögl* Henrik vezetése alatt ez idei rendes évi közgyülését. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után előterjesztettek az igazgatóság működésére, valamint az irodai tevékenységre vonatkozó jelentések, melyeket a közgyülés elfogadott. Ezekután az alapszabályok 7. §-át aképpen módositották, hogy az igazgatóság tagjai hároméves turnusokban választatnak és az elnök és alelnökök működési ideje ugyancsak 3 évben lett megállapitva. *Vidor* Jenő inditványára az elnöknek, valamint Breitner L. Zsigmond és maróthi Fürst Bertalan alelnököknek a közgyülés elismerést és köszönetet szavazott és az elnökség tagjait közfelkiáltás utján ujból megválasztották. Meleg szavakban emlékezett meg az elnök tevékenységéről *Popper* Károly egyesületi tag is. Az elnökség nevében *Tschögl* Henrik elnök köszönetet mondott az elismerésért. *Brust* Dávid inditványozta, hogy nemtagoknak a csoportokhoz való csatlakozása többé el ne fogadtassék. Kammer Benő a Magyar Tudakozódó-Egylettel való összeköttetés utján intézkedést javasol az iránt, hogy azon adósoknak a viszonyai, kik hitelezőikkel ki nem egyezkedtek évről-évre figyelemmel kisértessenek. A közgyülés mindkét inditványt intézkedés végett az igazgatóságnak adta ki.

Iparkiállitás Szombathelyen. *Szombathelyen*, Vasvármegye székhelyén augusztus hó második felében megyei iparkiállitás lesz, amelynek védnökéül *Széll* Kálmán miniszterelnököt választotta meg a nagybizottság. *Ehen* Gyula nagybizottsági elnök, *Károlyi* Antal és *Maróthy* László országgyülési képviselők ma felkeresték a miniszterelnököt s közölve a védnökké való megválasztását, megkérték a védnökség elvállalására s a kiállitás megnyitására. *Széll* Kálmán miniszterelnök elfogadta a védnökséget s megigérte, hogy, ha lehetséges, személyesen fogja megnyitni a kiállitást, mindenesetre azonban módját fogja ejteni annak, hogy a megyei iparkiállitást megtekintse.

A magyar vasmüvek és gépgyárak országos egyesülete e hó 8-án és 15-én *Förster* Nándor miniszteri tanácsos elnöklése mellett tartott ülésén a közszállitások ügyével foglalkozott, mert két sérelmes esetről szerzett tudomást. Szeged városa városi vizmüvének felépitésére hirdetett pályázatban 8 csoportra osztotta az elvégzendő munkálatokat és csak négy csoportra nézve kötötte ki, hogy a pályázónak magyar állampolgárnak kell lennie, a többi csoportban tehát idegenek is pályázhatnak, ámbár azokat a munkálatokat is el tudják látni a hazai vállalatok. Az egyesület rámutat arra, hogy e megszoritás még akkor sem volna elégséges, ha mind a nyolc csoportra kiterjesztenék is, mert többször előfordult, hogy küllöldi vállalkozók magyar közvetitők cégére alatt adják be ajánlataikat és igy vonják el a munkát a magyar iparosoktól. *Győr város* pedig a vágóhidjára kiirt pályázatban egyátalán semmiféle korlátozást nem vett fel ebben a tekintetben. Az egyesület elhatározta, hogy mindkét ügyben felir a kereskedelemi miniszterhez, hogy a pályázatok megfelelő módositása céljából járjon közbe a belügyminiszternél.

A Magyar Jelzálog Hitelbank korona értékü 4%-os záloglevelének tervszerü évi sorsolása a f. é. junius hó 1-re eső ünnep miatt már május 31-én, szombaton d. e. 10 órakor fog a bank helyiségeiben megtartatni.

Margitszigeti hajóközlekedés a tüzijátékok napjain. *A Dunagőzhajózási társaság* közli, hogy a Margitszigeten f. hó 21-én 27-én és 30-án, József főherceg ur ő cs. és kir. fenségének védnöksége alatt a főhercegi jószágigazgatóság által jótékony céira rendezendő tüzijátékos ünnepélyek alkalmával *déli 12 órától fogva csakis külön belépőjegyekkel lehet a szigetre jutni.* Ennek folytán e napok délutánjain *a helyihajókon* a kombinált belépő- és menetterti-jegyek — a rendes hajóviteldij beszámitásával — 1 K. 20 fillérbe kerülnek. A jegyek a Dunagőzhajózási társulat összes budapesti helyihajó-pénztárainál árusitatnak. A fentjelölt napokon déli 12 órától fogva a rendes áru sziget-jegyek, évi és egyes szabadjegyek igazolványok stb, — *a szövetkezeti jegyek egyedüli kivételével* — nem érvényesek. E 3 napon az utolsó hajó a Margitszigetről felső állomásáról éjjeli 11 órakor indul s az összes közbeeső állomások érintésével az Eskütérig megy. A hidon át a szigetre menő közönség a hajón való visszatérésre érvényes jegyet a sziget hajóállomásain válthat, még pedig f. hó 21-ikén, csütörtökön, 30 fillérért a másik két napon, f. hó 27-ikén és 30-ikán, 20 fillérért.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár-részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1272 darab, magyar tehén 402 darab, szerbiai ökör 614 darab, szerbiai tehén 18 darab, növendékmarha 19 drb, bivaly 34 drb, bika 96 darab, összesen 2515 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén 127 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig; vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 64.— K.-tól 68.— K-ig, kivételesen 72.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 56.— K-tól 62.— K-ig, silányabb minőség 50.— K-tól 54.— K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségü 54 K-tól 62.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Silányabb minőségü 48 K-tól 52 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 66.— K-tól 72.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 56 K-tól 64.— K-ig, silányabb minőség 50 K-tól 54 K.-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőség 54 K-tól 68.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 46.— K-tól 52.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 54 K-tól 68.— K-ig, kivételesen 72.— K-ig, silányabb minőségü 48.— K-tól 52.— K-ig. Bivaly 34 K-tól 46 K-ig, kivételesen 54.— K-ig. Magyar tehén 42.— K-tól 60.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Tarka tehén 46.— K-tól 68.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen —.— koronától —.— K-ig páronkint, középminőségü —.— K-tól —.— K-ig 100 kilónként —— K-t — K-ig páronkint, silányabb minőség —— K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól —— K-ig páronkint. Hizlalni való ökör, fehér — kg.-kint —.— K-tól —.— K-ig. Fejőstehén, keresztezett, szines 200 K-tól 260 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 240 K-tól 340 K-ig darabonkint, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly —.— K-tól —.— K-ig páronkint.

Vágómarhából a felhajtás 100 darabbal kisebb volt a multheti; idegen vevők részéről a kereslet meglehetősen jó volt s a helybeli mészárosoknak is 8 napi szükséglet fedezéséről kellett gondoskodni, ezért az árak mm.-kint 1 K.-val emelkedtek. Fejős tehenek iránt a kereslet élénk, mert vidékről sok fejős tehenet szállitanak Csehországba.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Május 20-ikán. Felhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül ——— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 753 darab. Előző napi maradvány 73 darab, — darab süldő, összesen 826 darab, — darab süldő. Eladatott 736 db. Maradvány 90 db, — darab süldő. A vásár irányzata élénk. — Az árak szilardak. — Következő arak jegyeztetnek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 90—96 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 90—94 fillérig, selejtezett 88—92 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 88—100 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 76—88 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként élősulyban.

Bécsi szurómarhavásár. Május 20-ikán. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3932 darab borjut, 2193 darab élő juhot, 1505 darab levágott sertést, 179 darab levágott juhot, 1505 darab bárányt.

Eladási árak: Élő borju ——— fill., elsőrendü ——— fillér, lev. borju 96—110 fillér, legjobb 122—128 fillér, elsőrendü 112—120 fillér, zsirsertés ——— fillér, fiatal sertés ——— fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 93—116 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt ——— fillér, zsirra hizlalt sertés ——— f., könnyü sertés 120—— fillér, elsőrendü süldő ——— f., élő juh 44—56 f., levágott juh 78—100 fillér, bosnyák silányabb sertések ——— fillér, kilogrammonként. Bárány 12—28 korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, május 20

Mérsékelt kinálat és gyönge kereslet mellett készbuza csöndes irányzatu volt és a forgalomba került 10.000 mm. változatlan árakon kelt el. Rozsban csekély a forgalom, árpa változatlan, zab inkább gyöngülő, tengeri lefelé törekvő.

Eladatott: . . . . .

Buza. Tiszavidéki: 150 mm 81·5 k. 8 K. 22½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 22½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 22½ f., 300 mm. 80 k. 8 K. 22½ f. 100 mm. 80 k. 8

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irta: GIOVANNI VERGA

(24)

Nemsokára ujra csatlakozott a kanonok Motta mesterhez, most már egészen más ábrázattal.

— Ördöngős ember ez a márki! Olyan szegény, mint Jób, de szavazata van a tanácsban! Segitenek ezek kölcsönösen mind egymásnak, néha egy jó szó . . . maguk közt nem mondhatnak nemet . . . Ehen engednék halni, de egy kérését nem utasitják vissza. . .

Margarone ur még otthon volt és a fia számára vonalozta a papirt . . .

— Mely jó szél hozta erre? Mely jó szél... — Aztán amikor észrevette Motta mestert is, amint a kanonok mögött belép, megint az orra fölé tolta pápaszemét.

— Annyi dolgom van! . . . Oh, igen! . . . A kaució? . . . Maga azt szeretné, ha a község segitene kihalászni? . . . Majd meglátom . . . majd meghallom . . . Ha már egyszer tévedett ezzel a szerencsétlen hiddal . . . Komoly ügy . . . nem tudom, miről van szó . . . Nem vagyok informálva . . . már rég nem foglalkozom vele . . . Annyi a dolgom! Még lélekzeni sem érek rá! . . . Majd meglátjuk . . . Majd meglátjuk . . .

Ebben a pillanatban belépett Canali, hogy Margaronet elvigye magával, mert csodálkozott, hogy a szokott órában nem jelent meg. Ő is értesült a hidról és ugy látszott, rendkivül mulattatja a részvétnyilatkozat.

— Hm, hm, Motta ur! . . . nagy fába vágta a fejszéjét . . . egy lökés mindent mozgásba hozott . . . Margarone ur, akinek most segitsége volt, szintén megfordult:

— A lábak hossza szerint kell mérni a lépéseket, édesem! Maga az ökleivel akarja lehozni az eget. . . . Mindenki maradjon a helyén, kedves barátom! . . . Nem szabad fejébe venni, hogy az egész helységet egy lábra állitja!

Motta most türelmét vesztette. Olyan vörös lett, mint a kakas és kinyitotta a száját, hogy szabad folyást engedjen haragjának. De a kanonok befogta a száját.

— Maradjon csendesen. Hagyjon engem beszélnem! Hallja, kedves Margarone!

Azzal a kabátjánál fogva magával vonszolta az előszobába. Onnan aztán karonfogva tértek vissza. Margarone most már olyan édes lett Mottával szemben, mint a cukor és ugy ránézett nagy ökörszemeivel, miotha most látná először.

— Majd meglátjuk . . . ami engem illet, ami tőlem telik . . . A mi érdekünkben beszéltem, kedves Motta ur . . .

Mialatt lementek a lépcsőn, Gesnaldo maga elé morogta:

— Miért fordul mindenki ellenem? Hiszen én nem bántottam senkit, csak az üzleteim . . .

— De, kedves Motta ur — tört ki végre a kanonok — a maga üzletei keresztezik a többiek számitásait! Eppen azért kell, hogy maga mellé álljanak . . . Egymás közt kezet nyujtogatnak . . . csupa rokon . . . Maga idegen . . . ellenség!

A kanonok hirtelen megállt a tér közepén, a magas fekete és rozzant Trao-palota előtt és ugy nézett Mottára éles egérszemeivel, mintha keresztül akarná őt velük szurni, mig borotvaéles arca jobbra-balra forgott.

— Lássa? Ha majd maga is belépett ebbe a táborba . . . ez a hozomány, amit Bianca kisasszony hoz magával! Ez készpénzt jelent maga számára, mert maga sok üzlet után szaladgál!

Motta mester megsimogattta az állát, igy szokta, ha nála ravaszabb emberrel kötött üzletet, előbb a palotát nézegetie, majd a kanonokra tekintett és válaszolt:

Előbb foglalót, kanonok ur? Előbb látni akarom, hogyan fogadják a leany rokonai a dolgot.

— Tárt karokkal fogják fogadni, én mondom ezt magának! Gondolja meg, hogy a folyó mielőbb visszaadja a hidat és menjen aludni.

A szük mellékutcán, házának közelében Diodatával találkozott Motta, fejére vetve köpönyegét, egy kapuban gubbasztva várakozott reá, mert otthon senki sem szivelte, a legkevésbbé Speranza és csakis kint a földeken türték, a legdurvább munkát bizva reá. Alig pillantotta meg a leány gazdáját, elkezdett sirni és panaszkodni, mintha reácsett volna a hid.

— Édes uram, micsoda szerencsétlenség! Bár én pusztultam volna el inkább! Bejöttem, hogy lássam a tekintetes urat . . . hogy fájhatott magának ez a szerencsétlenség!

— Most még ez is! Miért jöttél be? Hiszen egészen vizes vagy! . . . Nézz ide, mint vacogsz . . . és gyalog a majorságból . . . hogy nekem nyavalyogj . . . mintha nem volna elég a magam bajából! Hová mégysz az este?

Az istállóban adott a leánynak helyet. Amikor a leány elment a faltól, nagy vizes folt maradt az ajtón, ahol a leány várakozott reá. Motta is agyonverve érezte magát. Tetejébe a nővére ugy fogadta, mint egy kutyát.

— Visszajöttél az ünnepélyről? Megnézted szép hasznot?

Aztán mérgesen megint az urához fordult, feketén, szurósan, mint egy szeg, szénfekete szemekkel és akkora szájjal, mintha fel akarná falni az embereket:

— És te nem szólsz semmit? Hát benned nem forr a vér?

A békésebb természetü Burgio iparkodott félreállani, vonogatta széles vállait és lehorgasztotta ökörfejét.

— Ugy! . . . Hát senki se törődik azzal a szerencsétlenséggel, amely reánk szakadt! Csak az én májamat emészti!

A testvére keserüen kérlelte:

K. 22½ f., 300 mm. 80 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 10 f.

Fejérmegyei: 200 mm. 78·5 k. 7 K. 90 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 82 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 81·5 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 02½ f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 80 f.

Becskereki: 4700 mm. 75·5 k. 8 K. — f.

Ó-Becsei: 4000 mm. 75·5 k. 8 K. — f.

Mind három hónapra.

Köles (romániai): 100 mm. 6 K. 25 f.

Arpa: 250 mm. 5 K. 85 f., 230 mm. 5 K. 85 f.

Tengeri: 100 mm. 6 K. 55 f., 100 mm. 6 K. 42½ f.

Zab: 100 mm. 6 K. 25 f., 100 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 15 f., 150 mm. 6 K. 07½ f., 100 mm. 6 K. 05 f., 300 mm. 6 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 Kilogramm ára		Kilós	50 Kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.70	7.80	79	7.95	8.05
„	„	77	7.85	7.90	80	8.—	8.10
„	„	78	7.90	7.95	81	8.10	8.20
„	„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	„	76	7.55	7.70	79	7.80	7.90
„	„	77	7.65	7.75	80	7.85	8.—
„	„	78	7.75	7.85	81	7.95	8.10
„	„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	„	76	7.55	7.70	79	7.85	7.95
„	„	77	7.65	7.75	80	7.95	8.05
„	„	78	7.75	7.85	81	8.05	8.15
„	„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bánsági	„	76	7.60	7.65	79	7.80	8.—
„	„	77	7.68	7.75	80	—.—	—.—
„	„	78	7.70	7.85	81	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—
Bácskai	„	76	7.55	7.86	79	—.—	—.—
„	„	77	8.76	8.05	80	—.—	—.—
„	„	78	7.90	8.15	81	—.—	—.—
„	„	—	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 Kilogramm ára	
				K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.82	6.90
„	„	másodrendü	—	6.70	6.75
Árpa	„	takarmány	60—67	5.90	6.10
„	„	égetni való	68—64	5.70	5.80
„	„	sörfőzésre való	64—66	6.30	6.40
Zab	„	—	30—66	6.15	6.25
Tengeri	ó	bánsági	—	6.55	6.60
„	„	másmelü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	10.70	11.10
„	„	bánsági	—	0.—	0.—
Köles	„	—	—	6.75	0.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Májusi buza 1903. . 7.69—7.66
Októberi buza 1903. . 7.41—7.39—7.40
Októberi rozs 1903. . 6.44—6.46—6.44—6.45
Októberi zab 1903 . 0.—
Májusi tengeri 1903. . 6.42—6.43—6.40
Juliusi tengeri 1903. . 6.42—6.44—6.40
Augusztusi repce 1903. —.—.—

Délután egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1903. . . . . 7.68—7.70
Októberi buza 1903. . . . . 7.40—7.41
Októberi rozs 1903. . . . . 6.46—6.47
Októberi zab 1903. . . . . 5.47—5.49
Májusi tengeri 1903. . . . . 6.41—6.42

— Hallgass, Speranza! Hallgass, ugy is elég van rajtam, a te prédikációd nélkül is.

— Még prédikációt se akarsz hallani? Azt se akarod, hogy panaszkodhassam! Annyi pénzt elveszíteni!

Hogy a furiától szabaduljon, kiment a konyhába Motta, hogy ily keserves nap után egyék valamit. Átkutatta a szekrényt, kenyeret kerosett benne. Speranza mindig a nyomába, mint isten ostora.

— Ha ez igy megy tovább, nemsokára kenyeretek se lesz az almáriomban. És az almáriom se lesz itt! Nem bizony!... Az egész ház az ördögé lesz.

Santo, aki most tért haza éhesen, miután egész nap a piacon ácsorgott, olyan dühös lett, mint egy vadállat, amikor nem látott tüzet a konyhában. A gyerekek rikácsoltak, a szomszédok mind az ablaknál általk, hogy gyönyörködjenek az épületes jelenetben, ugy hogy Gesnaldo végre türelmét veszté:

— Tudjátok-e, mit mondok nektek? Kényszeritetek rá, hogy kijátszszalak benneteket! Sokszor megjövendöltem nektek. Most komolyan megteszem, olyan igaz, mint hogy egy isten van az égben! A szamár is lefekszik, ha nem birja tovább. Jó éjszakát;

És bement az istállóba, a nővére utánakiabálta:

— Hát te is elszaladsz? Hogy fölkeresd Diodatát? Hát azt hiszed, nem láttam. Félnapig várt reád, a szemérmetlen!

Motta becsapta az ajtót. Eleinte nem akart semmit sem enni, pedig huszonnégy órája koplalt, mert a düh megfeküdte a gyomrát. Diodata, aki szintén bőrig át volt ázva, kenyérért és kolbászért szaladt. Motta végre az istálló padján szénatüz mellett kissé kipihenhette magát.

(Folytatása következik.)

Juliusi tengeri 1903. . . . . 6.41— 6.42
Augusztusi repce 1903. . . . . —.—.—.—

Délután fél 5 órakor záról:

Májusi buza 1903. . . . . 7.66— 7.67
Októberi buza 1903. . . . . 7.40— 7.41
Októberi rozs 1903. . . . . 6.45— 6.46
Októberi zab 1903. . . . . 5.47— 5.48
Májusi tengeri 1903. . . . . 6.41— 6.42
Juliusi tengeri 1903. . . . . 6.41— 6.42
Repce augusztusra 1903. . . . . —.—.—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde üzlete enül folyt le. Kötések csupán a két közlekedési vállalat részvényeiben voltak.

Előtőzsde. Osztrák Hitelrészvény 668·75—669.50. Magyar Hitelrészvény 730.75—731.—. Városi Villamos Vasut részvény 310.50—311.50. Déli vasut részvény 51.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Magyar Hitelbank részvény 730.——731.50. Osztrák Hitelrészvény 669.50—.670.—. Kereskedelmi bankrészvény 2715.—. Magyar Ásphalt részvény 119.——123.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 533.——535.—. Rimamurányi Vasmü részvény 478.——748.50. Adria hajózási részvény 452.——454.—. Közuti Vaspálya részvény 611.50—614.50. Városi Villamos Vasut részvény 311.50—314.50. Déli Vasut részvény 51.—— 51.50. Államvasuti részvény 682.—. Kőszénbánya és Gőzléglagyár részvény 455.——458.— korona.

4 órakor záról: Osztrák Hitelrészvény 669.75. Magyar hitelrészvény 730.75. Leszámitolóbank részvény —.—. Rimamurányi vasmü részvény —.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 682.50. Közuti vasut részvény 618.—. Városi villamos vasut részvény 316.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménytőzsdei árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—52.— korona, vörös aprószemü 48.—52.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona. középszemü 53.——57.— korona, nagyszemü 59.——63.—. korona. Disznózsir: budapesti 69 ——69.50 korona. vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 57.——57.50. korona, 3 darabos 60.——60.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.——14.— korona. 120 darabos —.———.— korona. 100 darabos 14.50—15.— korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona. azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona. 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilvaiz: slavóniai 17.50—18.— korona, szerbiai 15.50—16.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

A bulgáriai helyzet kedvezőbb fellogására támaszkodva a mai *előtőzsde* meglehetősen szilárd irányzatot tanusitott, ez azonban csak az árfolyamokban jutott kifejezésre, mig a forgalom nagyon jelentéktelen volt.

A *déli tőzsde* szilárd irányzattal nyilt meg; a forgalom mindvégig csöndes volt és a vezető kulisszaértékek alig változtak.

Zárlat tartott.

Bécs, május 20. *(Magyar értékek zárlata.)* 4% os aranyjáradék 121.25. Hazai és szegedi kölcsön-sorsjegy 157.— Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 479.—. Magyar koronajáradék 95.40. 4% os Magyar földtehérm. kötvény 98.95. Magyar hitelbank részvény 730.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 199.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 389.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1525.

Bécs május 20. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·20% os papirjáradék 100.65. 4% os osztr. aranyjáradék 121.30. 1860-os sorsjegy 152.35. Osztrák hitelsorsjegy 438.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 485.—. Osztrák-magyar bank 1632. Déli vasut 50.—. Dunagőzhajózási részvény 856.—. Dohányrészvény 346.—. Császári és királyi arany 11.31. Német bankváltók 117.10. 4·2% os ezüst járadék 100.65. Osztrák koronajáradék 101.05. 1864-iki sorsjegy 249.—. Osztrák hitelintézeti részvény 669.50. Unionbank 529.—. Osztrák Länderbank 411.—. Osztrák-magyar államvasut 681.50. Elbavölgyi vasut 431.—. Alpesi bányarészvény 387.—. 20 frank arany 19.05. Londoni váltóár 239.65 Bécsi Iramway Litt B. —.—. Bécsi Iramway Litt A. —.—. Lipót kohó 312.—. Az irányzat igen csendes.

Bécs, május 20. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) *A délutáni magánforgalomban* a záralok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 669.75. Magyar hitelrészvény 731.—. Angol-Osztrák bank 276.50. Bécsi bankegyesület 485.50. Union bank 530.—. Länderbank 411.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 682.—. Déli vasut 50.50 Elbavölgyi vasut 431.50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 346.50. Rimamurányi vasmü 478.—. Alpesi bányarészvény 388.—. Május járadék 100.65. Magyar korona járadék 99.40. Török sorsjegyek 118.75. Német birodalmi márka 117.20—117.18. Napoleond'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 20. *(Tőzsdei tudósitás.)* A belföldi tőzsdék részéről való impulzus és az itteni piacot mozgató hatások hiánya, valamint a kontinentális tőzsdék holnapi szünetelése következtében a megnyitásnál itt igen tartózkodók voltak. Bankok a tegnapi állás mellett maradtak. Bányaértékek szabálytalanok. Hibernia tovább engedő a zárlatot tőkeemelésre. Consolidation 2%-al alacsonyabb. Harpenek és Gelsenkircheniek ártartók. Bochumiak szilárdak, Dortmund nyomott spekulációkra. Hazai állampapirok kissé javultak. Spanyolok és khinaiak jól tartva, ugyszintén törökök a kölcsöngyütésre vonatkozó iráde bejelentésére. Vasutak jóformán forgalom nélkül. Transvaali vasutak tovább nyomottak. Később minden igen csendes, árak változatlanok. Ultimopénz circa 4%. Magánleszámitolási kamatláb 3½%.

Berlin, május 20. *(Zárlat.)* 4·20%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.30 Elbavölgyi vasut —.—; Magyar koronajáradék 100.25. Osztrák-magyar államvasut 146.75. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 187.60. Általános villamossági Edison 182.40. Gelsenkircheni 179.70. Laura-kohó 219.25. 4·20%-os ezüstjáradék 100.75 4%-os magyar arany járadék 102.25. Osztrák hitelrészvény 210.60. Déli vasut 15.—. Károly-Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.30. 4%-os uj orosz kölcsön 98.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 102.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 155.75. Harpeni 182.25. Az irányzat szilárdabb.

Berlin, május 20. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom:* 4%-os magyar aranyjáradék 102.25. Magyar koronajáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 210.75. Osztrák-magyar államvasut 146.75. Déli vasut 15.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.30. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Paris, május 20. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.— Uj török konzol 30.17. Egyptomi járadék 108.80 Osztrák Länderbank —.—. Párisi bankrészvény —.—. 3%-os francia járadék 97.82. 4% os spanyol járadék 88.90. 3% os uj törleszthető járadék 98.10. Crédit foncier de France 663.—. Alpesi banyarészveny —.—. 4% os 1890. román kölcsön 89.20. Görög kölcsön 213.—. Váltó Olaszországra % o.— pari. Váltó Amsterdamra 205.81. Váltó Brüsszelre % o 71.32. De Beers 554.50. Chartered 75.75. 5% os bolgár kötelezvény 424.—. Magyar aranyjáradék 104.70. Déli vasut 89.—. Váló Londonra 251.85. Osztrák aranyjáradék 103.60. Török sorsjegy 126.25. Meridional vasut 713.—. 4% os olasz járadék 103.85 Ottomanbank 597 — 3½% os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 13.27. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 331.—. 4% os 1896. román kölcsön 86.50. Donanyrészvény 374.—. Váltó Bécsre 102.93. Váltó német piacokra 121.81. Rio 12.66. East Rand 192.—. Randfontein 60.70. Magyar Jelzálogbank 558.—. Az irányzat szabálytalan.

Frankfurt, május 20. *(Zárlat.)* 4·20%-os papirjáradék 100.85. 4% os osztrák aranyjáradék 103.35, 4% os magyar aranyjáradék 102.25. Osztrák hitelrészvény 210.70. Osztrák-magyar államvasut 146.80. Északnyugati vasut —.—. Busticherad vasut —.—. Londoni váltóár 204.50. Bécsi bankegyesület 122.50. Villamos részvény 122.—. 3% os magyar aranykölcsön 90.60. 4·2% os ezüstjáradék 100.70. Osztrák koronajáradék 101.70. Magyar koronajáradék 100.30. Osztrák-magyar bank 118.80. Déli vasut részvény 15.10. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi váltóár 852.83. Párisi váltóár 812.16. Unio bankrészvény —.—. Alpesi bányarészvény 194.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 20. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Ariolvamok januárra. Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 210.75 Német bank 210.—. Disconto 187.60. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni 179.80. Harpeni 183.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék 103.75. Az irányzat szilárd.

Hamburg, május 20 *(Zárlat.)* 4·20%-os ezüstjáradék 100.90. 1860. sorsjegy 154.50 Déli vasut 14.50. 4%-os Osztrák aranyjáradék 103.20. Osztrák hitelrészvény 210.60. Osztrák-magyar államvasut 146.50. Olasz járadék 103.40. 4%-os magyar aranyjáradék 102.60. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 20. A **sertésüzlet irányzata**: csöndes.

A) *Hivatalos sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli suiyban 112—114 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő suiyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli suiyban) 120—122 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő suiyban) 120—121 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő suiyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli suiyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm suiyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő suiyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli suiyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő suiyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő suiyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő suiyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő suiyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli suiyban) 116——119 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő suiyban) 112——114 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő suiyban) 112——113 fillérig.

Sertéslétszám 1903. május 18. napján volt készlet 48.131 darab. — 1903. május 19. napján felhajtatott 435 darab. — 1903. május 19. napján elszállittatott 847 darab, 1903. május hó 20. napjára maradt készletben 47.919 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 20. —

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Valgóczy Imrét az állatorvosi főiskola bakteriológiai intézetéhez további két év tartamára, II. tanársegéddé kinevezte. Az igazságügyminister dr. Farkas László győri törvényszéki joggyakornokot a szombathelyi törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Belle Róza tanítónőt a várfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Mihály Irma tanítónőt a csikszeredai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Rosenzweig Szeréna kisdedóvónőt a nagyváradi állami kisdedóvodához kisdedóvónővé kinevezte. A szegedi itélőtábla elnöke Kelemen István végzett joghallgatót a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

Ügyvédi kamarákból. Az egri ügyvédi kamara fegyelmi bizósága közbirré teszi, hogy Czigán János jászberényi ügyvédet az ügyvédi állással összeférhetetlen helyettes-polgármesteri állásnak huzamosabb időn át való viselése miatt fegyelmi vétségben vétkesnek mondotta ki s ezért az ügyvédség gyakorlásától 6 (hat) hóra felfüggesztette. A felfüggesztés 1903. évi május 21-ikétől 1903. évi november hó 21-ikéig tart.

Nemmagyarositások. Dr. Polatsek József bécsi lakos Péterre, Lichtenstein Mózes nagylaki lakos Lévaira, Krizsán Pál erdőgyaraki lakos Kovácsra, kiskoru Jäger Adolf keszthelyi lakos Vadászra, Róth Károly Lajos budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Kornélia és Aladár Radosra,

Zaredits József kaposvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Ede, Adél és Ernesztina Erdélyire, kiskoru Friedmann Sámuel nyiregyházai lakos Füredire, kiskoru Laszicza Sámuei zólyomradványi lakos Lipcseire, kiskoru Goldstein Ervin alsókubini lakos Gellértre, kiskoru Veisz Lipót, Emil és Henrik budapesti iskosok Vidára magyarositották a vezetékneveiket.

UTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-u. 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körut 18.; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarok; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; Üllői-ut 6. sz.

EsőLeánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385·14 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,856472·84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb dijtételek mellett 1000 koronáig tól korlátlan összegig biztosithatók.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, május 20.

Hazánk északi részein az erős lehülés következtében egyes helyeken gyenge éjjeli fagyok mutatkoztak és több helyütt dér keletkezett. Az idő különben változékony volt, de a lecsapódások csökkentek és a déli részeken jobbára meg is szüntek. Zivatarok az északkeleti részeken voltak.

A levegőnyomás szélső értékei között feltünő különbség nincs; a minimum a Bottni-öböl fölé nyomult, a magasnyomás pedig az Alföldre került.

Európában az idő valamivel enyhébb és szárazabb lett.

Kilátás: Enyhe, változóan felhős és tu nyomóan száraz idő várható.

Napirend.

Naptár: Csütörtök, május 21. — Róma.-katholikus: Áldozó csütörtök. — Protestáns: Áldozó csütörtök. — Görögorosz: (május 8.) János ev. — Zsidó: Ijár 24. — Nap kél: 4 órakor. — Nyugszik: 7 óra 20 perckor. — Hold kél: 1 óra 9 perckor éjjel. — Nyugszik 1 óra 3 perckor délután.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Allat- és ásványtár. Nyitva 9 órától 1-ig.

A *Mübarátok Köre* Rembrandt rézkarcaiból rendezett kiállitása naponta 10—5-ig látható a Mübarátok Köre helyiségében: IV., Váci-utca 25. I. emelet. Belépődij 1 korona. (Katalógussal együtt.)

A Nemzeti Szalon kiállitása nyitva délelőtt 1 órától este 8 óráig. Belépődij 1 korona.

Iparmüvészeti muzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 órától délután 5 óráig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtt 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Belépődij 1 korona.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Akadémiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, délután 3-tól 8-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d u. 3 órától 8 óráig.

Az aquincumi ásatások és muzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekü vasut a Pálffy-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állathert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténetgyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Vizállás.

		Máj. 19.	Máj. 20.			Máj. 19.	Máj. 20.
		méter				méter	
Inn	Schärding	1.69	1.38	Tisza	M.-Sziget	0.80	0.85
Duna	Passau	0.61	2.45	"	Tokaihása	0.87	1.10
"	Linz	0.13	0.06	"	V.-Namény	0.17	1.79
"	Bécs	0.07	0.07	"	Tokaj	1.42	1.35
"	Pozsony	1.93	2.05	"	Tisza-Füred	1.52	1.48
"	Komárom	2.89	2.95	"	Szolnok	1.52	1.46
"	Budapest	2.40	2.39	"	Csongrád	1.60	1.61
"	Paks	2.15	2.—	"	Szeged	2.60	2.41
"	Mohács	3.95	4.08	"	Török-Becse	3.11	3.16
"	Gombos	4.31	4.22	"	Titel	3.63	3.62
"	Ujvidék	3.83	3.77	Ondova	Bártfa	0.36	0.34
"	Pancsova	3.32	3.18	Topolya	Hoór	0.74	0.62
"	Orsova	3.56	3.56	Bodrog	Zemplén	1.82	1.78
Morva	Magyarfalva	1.38	1.38	Sajó	Szolca	1.79	1.70
Vág	Zsolna	0.84	0.78	Hernád	H.-Németi	0.28	0.26
"	Trencsén	0.76	0.60	Berettyó	Maryita	0.08	0.14
"	Szered	0.93	0.94	"	B.-Ujfalu	0.13	0.16
Rába	Sz.-Gotthárd	0.15	0.18	Körös	Csucsa	0.80	0.30
"	Sárvár	0.21	0.20	"	N.-Várad	0.20	0.22
"	Győr	2.34	2.38	"	Belényes	1.—	0.58
Dráva	Pettau	0.—	1.20	"	Tenke	0.38	0.46
"	Zákány	0.20	0.20	"	Gurahonc	0.78	0.51
"	Barcs	0.89	0.88	"	Borosjenő	0.76	0.54
"	Eszék	2.11	2.04	"	Békés	1.46	1.74
Mura	M.-Szerdah.	0.81	0.80	"	Gyoma	1.34	1.32
Száva	Zágráb	1.14	0.16	Maros	Gy.-Fehérvár	0.48	0.44
"	Szisszek	2.25	2.37	"	Brenyiczka	1.14	1.10
"	Mitrovica	4.80	4.76	"	Solorsin	0.—	0.—
Szamos	Dées	0.32	0.70	"	Arad	0.—	0.12
"	Szatmár	1.20	1.60	"	Makó	0.28	0.98
Kraszna	N.-Majtény	0.40	0.60	Temes	K.-Kostély	0.97	1.26
Latorca	Munkács	0.56	0.69	Béga	Kiszető	0.24	1.01
Laborca	Homonna	0.45	0.80	"	Temesvár	0.25	0.26
Ung	Ungvár	0.73	0.79	"	Becskerek	0.62	0.69

3.95 frt egy finom metszett üvegkészlet, mely a következő 41 darabból áll és p.: 12 drb vizes-, 12 boros-, 6 likörös-pohár, 1 vizes-, 1 borosüveg, 1 likőrpalack, 1 csemegetál, 6 csemegetányér és 1 gyümölcs-állvány. Legfinomabb kivitelben 1 frtal drágább. Meg nem felelő áru visszavétetik, a pénz visszafizetetik. Ládáért 30 kr. számittatik fel. Rendelésnél a vasuti állomás megjelölése. Böhm J., Budapest. VI., Hunyady-körtér 1. szám.

Legnagyobb és legszolidabb cipőraktár

DÓCZI M.

Budapest,

Kerepesi-ut

10.

küld kizárólag saját készitésü, feltünő elegáns, igen csinos és rendkivül tartós

férfi-cipőt: frt

Legujabb amerikai box- vagy lakk Derby-bakancs	4.80
Szalonlakk fűzős v. cugos 4.20, gombos	4.50
Francia sevró fűzős v. cugos 4.80, gombos	5.—
Amerikai box fűzős v. cugos 4.—, gombos	4.50
Borju- vagy zergebőr sima cugos 3.—, betétes 3.20, fűzős	3.50
Szarvas-, kecsyü- vagy kutyabőrből, fajós lábra	4.20
Sárga fűzős v. cugos 3.20, amerikai bagarialábőrből	4.—
Borjubőr angol bakancs 3.80, sárga bagarialábőrből	4.50
Tiszti lakk v. tükörbőrcipő 4.20, katonabakancs	4.—

női cipőt:

Legujabb szürke szarvasbőr, fűzős 4—, gombos	4.50
Francia sevró fűzős v. cugos 4.50, gombos	4.80
Amerikai box fűzős v. cugos 3.80, gombos	4.—
Zerge v. borjubőr fűzős v. cugos 3.—, gombos	3.40
Szalonlakk fűzős v. ágos 3.60, gombos	3.80
Sárga fűzős v. cugos 3.20, bagarialábőrből 3.50, gombos	3.70
Sárga v. fekete fűzős v. gombos félcipő 2.40, szürke	2.80
Zerge v. lakk kivágott 1.50, keresztcsatos 2.—, szürke	2.20
Eberlastin félcipő 1.80, cugos, selyem cuggal	2.60

3 Órási raktár mindennemü gyermekcipőkben. 3
Kneip-Sandal-, házi-, torna- és sárcipőben stb. stb.
A most megjelent több száz ábrás
egyujabb árjegyzék, csomagolás és szállitólevél ingyen
Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Nem megfelelőt kicserélek. 10 forinton felül bérmentve

Minden hölgy érdeke

dus választéku **7 csoportban 7 könyvből álló, nyári mosó árukat** bemutató **mintagyüjteménynyomat** megtekinteni.

A gyüjtemény csoportjai: **crefonok, vászon zefirek, színes batisztok, ruhavásznak himzett schweizi batisztok, blue és jupon ujdonságok, tiszta gyapju delainek.**

Mesés választék! Bámulatos olcsó árak! Nyári szövetek 50 krtól 5 frtig! Minták ingyen és bérmentve küldetnek. Rendelésnél tonios az ohajtott csoport és a szövetminőség megjelölése.

WEINER MÁTYÁS

nőidivat áruháza

Budapest, VI., Andrássy-ut 3. szám.

Kirakatalmban naponta változó kiállitás.

Lamme Benjamin Garver,

Pittsburgban

a 15463. számu

„Váltakozó áramu elektromotor"

cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa

szabadalmi ügyvivő iroda

Budapesten, Royal szálloda B).

INGATLAN- okra évi 4 százalékra szavaztat meg **JELZÁLOG-** kölcsönt a helyszinén megállapitott **FORGALMI-** érték 75%-ig a Gurré Ferenc-féle **INTÉZET**, Budapest, VI., Váczi-körut 39. szám.

NÉLKÜLÖZHETETLEN HASZNOS KÖNYVEK,

melyek ugy az **ATHENAEUM** kiadóhivatalában, mint **minden hazai könyvkereskedésben** megszerezhetők.

A háztartásban. Konyha.

Képes Posti Szakácskönyv. Irta: *St. Hilaire Józefa.* Átdolgozta és bővitette *Wiesner Emil.* (Német nyelven is kapható.) Ára ... 4 K

Rézi néni Szegedi Szakácskönyv.* Ára kötve ... 4 K

Gyakorlati szakácskönyv. — Irta *Festetich Andorné* grófnő. Ára ... 2 K

Háztartási Könyvtár. Szerkeszti *Kürthy Emilia.* I. rész **Vegyes sütemények.** II. rész **Különféle italok.** III. rész **Gyümölcsbefőzés.** 500-nál több kipróbált recepttel. Egy-egy kötet ára 60 f

Humor, tréfa.

Andrássy. Adomák, apróságok. — Összegyüjtötte *Szőts Pál.* Ára ... 2 K

Mokány Berczi. Az én viselt dolgaim. Nagyon érdemések az elolvasásra. 4 K

Bukovay Absentius. Diáksimeretek tára. (Adomák.) Ára ... 2 K

Egészség.

Az ember és az egészség. Irta *dr. Oláh Gyula.* Ára ... 7 K

Kneipp Sebestyén, A gyermekek ápolása. Ára ... 2 K

— **Öntések, pólyák, fürdők, mosások.** Ára ... 1 K

— **Vizkurája.** Ára ... 2 K

— **Összegyüjtött előadásai a betegségekről és azok gyógyitásáról.** Ára ... 3 K

— **Vizkurám.** Ára ... 4 K

— **Hogyan éljünk? Életrendi tanácsadó.** Ára ... 2 K

Idegen nyelvek.

Angol nyelvtan. Iskolai és magánhasználatra. — Irták *Patterson-Balassa.* Ára ... 2 K 40 f

Bolgár nyelvtan. Irták *Strauss-Dugovich.* Ára ... 2 K 80 f

Francia nyelvtan. Irták *Ahn F.-Havas.* Ára ... 1 K 40 f.

Magyar és Német zsebszótár. Szerkesztette: *Kelemen Béla.* I. rész **Német-magyar.** Ára kötve ... 2 K

II. rész **Magyar-német.** Ára kötve 2 K

Franczia és Magyar zsebszótár. Szerkesztette *Ujváry Béla.* I. rész **Francziamagyar.** Ára kötve ... 2 K

II. rész **Magyar-francziai.** Ára köt. 2 K

Horvát-magyar és Magyar-horvát szótár. Szerkesztette: *Margalits Ede.* Ára kötve ... 2 K

Szépség ápolása.

A szépség müvészete. Ára ... 4 K

Női szépség. Ára vászonkötésben 3 K 60 f

Diszkötésben ... 4 K 80 f

Testgyakorlás.

Beszédes Frigyes. Uszása. Képekkel. Ára ... 80 f

Orvosi szobagymnasztika. *Schreber* dr. 59 ábrával. — Ára ... 2 K

Perlekedés.

Jogi tanácsadó. — Irta *Fedor S.* Nélkülözhetetlen utmutató mindenféle okiratok megszerkesztésére és a hatóságokkal való érintkezésre. Ára ... 8 K

Házassági perek és eljárás házassági perekben. — Irta *Knorr Lajos.* Ára ... 2 K

Kézikönyv esküdtek számára. Irta: *Vámbéry Rusztem.* Ára ... 2 K

Társasjátékok.

Szomsházy István. Kártya-Codex. *Jókai, Rákosi Jenő és Váltor, Mikszáth, Herczegh, Bródy és Ambrus* közreműködésével. Ára ... 2 K 40 f

A sakkjáték tankönyve. — Kezdők és haladók számára. — Irta. *Márki István.* Ára ... 4 K 80 f

Tom-Tit száz kisérlete és produkcziója. 2 kötet. Több mint 300 képpel. — Egy kötetnek ára ... 5 K

Vadászat.

A vizsla idomitása. Irta *Fónagy József.* Függelék: Beteg ebek gyógyitása. Ára ... 6 K

Az apróvad vadászata. Irta *Diezel-Mika.* 250 remek képpel. Diszmü. Ára 20 K

Vadászmüszótár. Magyar-német és Német-magyar. — Irta egy öreg vadász. Ára fűzve ... 1 K 60 f

Nők tudnivalói

A szerelem szótára és kalauza. Ára 2 K

Szerelmesek könyve. Irta *Dura Máté.* Ára ... 2 K

Anyák tanácsadója és utmutatója a gyermekek ápolásánál. — Irta: *Braidwood,* átdolgozta *dr. Erdős Gyula.* Ára ... 2 K

Asszonyok kézikönyve. — Tanácsok a terhesség, gyermekágy, szülés alatt. Csecsemőápolás. Irta *Alburh H. Árthur.* Ára ... 1 K 20 f

A gyermekszoba.

Legkedvesebb szórakoztató a **»KIS LAP.«** Előfizetési ára negyedévre ... 2 K

Uj magyar szavalókönyv. Irta *Palágyi Lajos.* Ára ... 1 K

Lenkei-Roboz. Felköszöntőkönyv. Ára ... 1 K 40 f

Mindezek a könyvek kaphatók az **ATHENAEUM** könyvkiadóhivatalában VII., Kerepesi-út 54., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Egyedül valódi angol Balzsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. **A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyit.** 2. Kitünő hatással van torokgyuladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. **Meglepő gyorsan gyógyit** gyomorgörcsöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztitó, tisztitja a vesőket, megszünteti hypochondriát és melancholiát és előmozditja az étvágyat és emésztést. 6. Kitünő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőrödést, valamint a száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrész., rüh, kosz és kütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, köszvényt. fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint ezt látható! Hamisitásoktól legjobb ügyszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üvegot 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg lőzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des **A. Thierry in Pregrada** bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Thierry A. gyógysz. balzsama és centifoliakenőcse.

E két gyógyszerjében feülmulhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál érték sebb és hathatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, igy tehát az év bármely szakában küldhetik. Maidnem minálig van hatásuk és segitenek, legalább az orvos megérkeztéig, természetesen nem szabad hamisitványokat vagy effélé sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi ellamert, jó, olcsó, mindig bizható, amelleti teljesen áruitlan, világhirü szernő, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódian kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cimezni:

Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett

Kép. raktár Budapesten: Török J.: Tgyógyszerész és dr. Egger Leo és József, Váci-körut 17. Zágrábban: Mittelbach J. gyógyszerész és Böcsben Brady C gyógyszerészn él.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

Brozel F. vendégfelléptével.

Siegfried.

A „Nibelung gyürüje“ cimü zenedráma-trilogiának II-ik része. Irta Wagner Richard, Forditotta Radó Antal.

Személyek:

Siegfried	Brozel F.	Alberich	Takáts
Mime	Dalndki	Pafner	Szendrői
A vándor	Ney D.	Brünhilda	Ney H.
		Erd. madárhang	Szilágyiné

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

A dolovai nábob lánya.

Szinmü 5 felv. Herczeg Ferenctől.

Személyek:

Jób Sándor	Egressy	Loránt	Dezső
Vilma	Török I.	Hadapród	Náday B.
Domaházinó	Szacsvayné	Merlin báró	Hetényi
Szentirmay	Gyenes	Szklabonyai	Mészáros
Janka	Alszeghy	Merlin ügyvédje	Faludi
Tarján	Császár	Jób ügyvédje	Abonyi

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

Fedák Sári k. a. mint vendég.

Forgószél k. a.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Kratz és Stobitzer Forditotta Beöthy László. Zenéjét összegyüjtötte Kún László.

Személyek:

Paul Roland	Balassa	Liane	Fedák S.
Aurelie	Nikó	Ravelin	Szerémy
Lebardieu	Hegedüs	Blanche	Hegedüsné
Claire	Rostagni	Serignan	Tapolczai
Gaston	Tanay	Dubois	Vendrei

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

Hektor kisasszony.

Nagy operett 3 felvonásban egy előjátékkal. Irta: Wittmann Hugó. Forditotta Faragó Jenő. Zenéjét szerzette Weinberger Károly.

Személyek:

Károly	Solymosi	Leutrum	Nyárainé
Beauclair	Kreesányi	Hildegard	Ledofszky
Hektor	Hegyi	Seeger	Kiss M.
Henriette	Szentmiklóssy	Kalb	Szerdahelyi
Kühlnau	Pázmán	Ifj. Kalb	Nyárai
Papperitz	Láng	Rosshaar	Ujvári

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Csütörtök, 1903. május hó 21-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Forditották Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Boross	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zsuzska	Szentgyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Este:

A berlini Kleines és Neues Theater tagjai által

Családi idyll.

Kollegák.

Serenissimus.

Kezdete 7½ órakor.

Ős-Budavára

Na áldozó csütörtök ünnepén kapunyitás d. u. 3-kor.

A nagyszinpadon **2** nagy diszelőadás.

az uj, világhirü attrakciókkal

a délutáni előadáson félárak

A m. k. honvédzenekar hangversenye.

Óriási tüziják.

Folies Comiques.

2 uj bohózat és a közkedvelt

Steinhardt

föllépte

Számos egyébb szórakozás.

Belépődij **60** fillér. Gyermekjegy **20** fillér. Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

Ő felsége a király

asztali söre

a felülmulhatlan müncheni

Spatenbräu sör

kizárólag a Központi Szállóban

(Kerepesi-ut és Rottenbiller-utca sarok)

naponta csapolva.

10 palack megrendelésnél házhoz szállitva.

Kitünő találmány!

Célszerü és kényelmes

az uj találmányu, szabadalmazott

FÉRFI-ING,

melynek nyakbősége magától szükebbre vagy bővebbre szabályozódik. Kizárólag nálunk, a feltalálóknál kapható a következő minőségben: Tartós jó chiffonból kemény, sima, vagy redős mellel frt 2.25 — 2.75 puha, batiszt vagy piquet mellel frt 2.50 — 2.75 Azonkivül mérték szerint minden tetsző kivitelben készithető. Megrendelésnél kérjük a gallér számát megirni. Továbbá: Különlegességek francia és angol uri divatcikkek, valamint bel- és külföldi kalapokban. Árjegyzékkel szivesen szolgálunk. Meg nem felelő árut kicserélünk vagy kivánatra a pénzt visszaadjuk.

A nyári időnyre különösen ajánljuk szintartó francia batisztingeinket darabja 2 frt 50 kr.

Vértes és Sebestyén

cs. és kir. szab. fehérnemü-készitők

Budapest, IV., Muzeum-körut 15. sz.

Semler J.

posztókereskedő cs. és kir. udv. szállító

BUDAPEST,

V., Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

Ajánlja a tavaszi időnyre legelőkelőbb **angol ujdonságát**

„Colored Knicker Sport“

férfi- és női ruhákra, valamint a célszerü **paletoiszöveteket** Overcoat sans doublure) a legujabb divatszinekben. — **Minták kivánatra ingyen.**

Gyomor, bél és vértisztitó kuránál már fél pohár természetes

IGMÁNDI

— KESERŰ-VIZ —

reggelenként használva kitünően bevalik.

Üvegje **60** fillér.

Kapható gyógytárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:

Schmidthauer Lajos

gyógyszerésznél Komáromban.

Raktár Budapesten: **Édeskuty L. cégnél.**

Szepességi len-ipar!

Wein Károly és Társai

vászon- és asztalnemü-gyárosok

Budapesti főraktára: IV., Koronaherceg-u. 8. (Haris-bazár épület).

Ajánljuk hirneves szepességi vászon, asztalnemü, törülköző, törlő és minden e szakmába vágó gyártmányainkat. Minden darab gyárainkból származó árut ezen védjegygyel látjuk el.

ÁLTALI SZEPESSÉG VÉDJEGY ECHT ZIPSER

KÁROLY-KÖRUT 26. LAWN-TENNIS SACCO-ÖLTÖNY 14 frt.

KOCH TESTVÉREK BUDAPEST. Legnagyobb férfiruha aruháza Károly-körut 26.

KÁROLY-KÖRUT 26. LUSZTER SACCO ÖLTÖNY 8 frt.

BRONC-CSILLÁRGYÁR

légszesz-, villam- és acetylen-világitásra

Telefon Union 11—04.

STERN, MERKEL és TÁRSAI

BETÉTI-TÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Nagy raktár kész csillárokban ismert szolid kivitelben, a legolcsóbb gyári árak mellett minden stilusban.

5546/903. sz.

ÁRLEJTÉS.

A budapest-lipótmezei m. kir. állami elmegyógyintézetnek évenkint körülbelül mintegy 60.000, azaz hatvanezer kilogram zsupszalmára van szüksége.

Ezen zsupszalmaszükségletnek 1904. évi január hó 1-étől kezdődőleg egy (1) esetleg három (3) évre való biztositása céljából ezen m. kir. állami elmegyógyintézetben

1903. évi julius hó 4-ik napján délelőtt 11 órakor

ajánlati tárgyalás fog tartatni, felhivatnak mindazok, kik a szállitást elvállalni óhajtják, hogy magyar nyelven szerkesztett, sajátkezüleg aláirt, egy koronás bélyeggel és az ajánlott szállitási ár 5%-ának megfelelő összeggel, mint bánatpénzzel ellátott és jól lepecsételt ajánlataikat fentjelzett napon **d. e. 10 óráig az állami elmegyógyintézet igazgatóságánál nyujtsák be.**

A benyujtandó ajánlatokban külön kitüntetendők lesznek az egy évre és külön a három évre vonatkozó egységi árak és egyuttal megjegyzendő, hogy ajánlattevő a feltételeket, melyek az elmegyógyintézet irodájában a délelőtti órákban megtekinthetők, ismeri és magát azoknak aláveti.

Megjegyeztetik, hogy később beérkező, vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok vissza fognak utasittatni, s hogy az elfogadott ajánlat vállalkozója által a bánatpénz 10% óvadékra kiegészitendő.

Budapesten, 1903. május hó 12.

A budapest-lipótmezei m. kir. állami elmegyógyintézet igazgatósága.

MELOCCO PÉTER

cementárugyár és betonépitkezési vállalat

Budapest, VI., Dévai-u. 21.

Fióktelepek:

DEBRECEN, GYŐR, TEMESVÁR.

Ajánlja: saját gyártmányu, igen szép velencei és szabad. római márványmozaiklapjait, karmantyus, géppel gyártott szab. betoncsöveit, működeit, üregezett cement- és fész-válaszfalait s egyéb a cementszakmába vágó gyártmányait.

Kivitelre elvállal: vasbeton-, födémszerkezeti-, Monier és Rabitz-munkákat, burkoló-, csatornázási-munkákat, átereszeket, turbinatelepeket, beton- és vasbetonhidak készitését „Hennebique“-rendszer szerint

Költségvetések, árjegyzékek, tervek ingyen és bérmentve.

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Péntek	Nincs előadás	Nero anyja	Forgószél kisasszony	A kisértet	Nachtasyl
Szombat	A hugonották	Nero anyja	Forgószél kisasszony	A kisértet	Holländer Ackermann
d. u. Vasárnap este	A bolygó hollandi	Pry Pál Nero anyja	Mici nercegnő Forgószél kisasszony	A kisértet	Serenissmus és egyfelvonások

Színházak, szórakozó helyek.

URANIA SZINHAZ.
Csütörtök, 1903. május hó 21-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal:
A megváltás.
Este:
Az orvos régen és most.
Irta Dr. Haberfeld Emil.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVAROSI NYÁRI SZINHÁZ.
Csütörtök, 1903. május hó 21-én.
Délután 3 órakor fél helyárakkal:
Budavár bevétele.
Történeti szinmű 3 felvonásban.
Este:
Nap és hold.
Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7½ órakor.

UJSZINHÁZ.
Csütörtök, 1903. május hó 21-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:
A vigécek.
Eredeti fővárosi életkép dalokkal 3 felvonásban. Irta: Kövessy Albert. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.
Este:
Miért nem házasodik a sógor.
Vigjáték 1 felvonásban. Irta H. M.
Utána:
Lengyel operett-társulat vendégfellépte.
Sulamith.
Eredeti keleti operett 3 felvonásban. Irta Goldfaden.
Kezdete 8 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.
Csütörtök, 1903. május hó 21-én.
Délután ½4 órakor fél helyárakkal:
Az aranyember.
Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben. Irta Jókai Mór.
Este:
Siófoki kalandok.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar szinre alkalmazta Rajna Ferenc.
Kezdete 7 órakor.

FÓVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
A fekete Patty!
A fekete banjo-művészek!
A fekete énekesek!
A fekete Cake-Walk táncosok!
Uj fellépések:
Stephane és Gioconda kettős
stb. stb. stb.
Az előadás ½9 órakor kezdődik.
A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Pohner Ferenc
férfi- és női-szabó
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 10. szám.
Deák-tér sarok.
Készít férfi- és női lovagló-, sport-, utcai- és séta-öltözékeket.
Megérkeztek
a legujabb angol és francia tavaszi divatszövetek nagy választékban.

A hangszerek királynője az Orgona!

Ily házi orgonát vagy harmoniumot bárki megszerezhet magának 75 frttól feljebb minden árban.
Iskolák és dalárdák részére erős nagy hangu európai szerkezet a legajánlatosabb, magán használatra a fényesen bevált amerikai rendszerü, melyek a legfinomabb kivitelben, kellemes, lágy, mindamellett erős hanguknál fogva az egész zenekedvelő világot meghódították.
Mielőtt valaki harmoniumot vesz, ne mulassza el
Reményi Mihály
a magy. kir. zeneakadémia szállitójától árjegyzéket kérni **Budapest, Király-utca 44/c.**
Az összes hangszerek dus tárháza. Mindennemü hangszerek javitása kezesség mellett. Kitünő hurok. Cimbalmok 5 évi kezesség mellett. Kivitel nagyban és kicsinyben.

FRANCIA GUMMI
a legfinomabb különlegességek, legolcsóbb árakért kaphatók.
WEINFELD VILMOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-körut 56/b. szám.
Elsőrendü minőség 1, 2 és 3 frt tucatja. Angol prima 2 és 4 frt tucatja. Halhólyag 1, 2, 3, 4 és 6 frt tucatja. Női övszivacsok 1-ma tucatja 2 frt. Legjobb minőségü suspensorium darabja 50 kr. Amerikai capot tucatja 1 frt 50 kr. Nőigummi-övszer darabja 1 frt. 12 darabból álló mintaküldemény a legfinomabb minőségből 2 forint.
Uj! Villamos zseblámpa drbja 2 frt.

Siófok
Budapesttől 2½ óranyira, a déli vasut mentén. Vasuti és hajóállomás, posta, távirda és telefon.
BALATON-fürdő
Nyaralásra és kirándulásra a legajánlatosabb hely.
Megnyitás junius 10-én
olcsó menettérti jegyek május és szeptember hónapokban. A Budapestről (déli vasut) d. u. 5 óra 25 p.-kor és Siófokról reggel 6 óra 45 p.-kor induló fürdővonatok személyvonali díjszabással közlekednek. Julius és augusztus hónapokban vasár- és ünnepnapokon külön vonatok rendkivül mérsékelt menetjegyekkel. Magasan feltöltött egészséges terület, mint minden süppedéstől kitünő fürdő, bársonyfinom talajjal és pompás idegerősitő hullámverésével. Modern kényelmü 3 szálló vizvezetékkel és villanyvilágitással.
A vendéglő és kávéház házi kezelésében à la Carte és napi 5—7 koronás penziószerü étkezéssel. Gyönyörü park, parti sétány és fenyves. Előidény junius hó a szobaáraknál 40 százalék engedményével. Felvilágositással, prospektusokkal, készséggel szolgál a **fürdőigazgatóság Siófokon és május hó 31-éig Budapest, V. Arpád-utca 11. I.**

PÖSTYÉN:
Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.
Köszvény-, csuz-, ischias-, exsudatok-nál
orvosilag első helyen ajánlva.
Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

LIPIK Szlavóniában, I. rendü fürdőhely
Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.
A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomása (Zónatarifa).
Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.
Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étkezőtermek, nagyszabásu park, fedett sétány, térzene kitünő gyógyszállodák, katonatiszti gyógyház, gyermek-szanatórium, pompásan berendezett fürdőépületek, villamos világitás.
Felülmulhatlan hatásu **gyomor-, bél-, és gégehurutnál, köszvény és csuzos bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál,** mindennemü **hurutos bántalmaknál,** valamint minden **mirigy- és vérbetegségnél.**
☞ A fürdőidény alatt **8 kiváló orvos rendel.** ☜
Lipiki hévviz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá **Édeskuty L.** cégtől Budapesten, valamint ifj. **Ungar S.** cégtől Bécsben.
Lipiki forrássó közvellen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágositással szolgál
a fürdőigazgatóság.

Ischias, köszvény, rheuma, csonttörések
és ezek **utóbajai** ellen biztos gyógyulást nyujtanak
Herkules-fürdő
világhirü **kénes- és sós-melegforrásai.**
Felséges tartózkodás a délmagyarországi Kárpátok özondus hegyi levegőjében. — Legnagyobb kényelem. Mérsékelt árak. — Igen érdekes fürdőközönség. — Kitünő vasuti összeköttetés. — Prospektust ingyen küld
az igazgatóság.

Károly István főherceg
saybuschi sörfőzdéjének magyarországi képviseletét elvállalván, ajánlom ezen sörfőzde eredeti töltésü
„PORTER" sörét
mely a leghiresebb
angol gyártmánynyal egyenértékü.
Árjegyzéket erről, ugymint:
kőbányai hordó- és üveges sörökről,

mely utóbbiak a rendkivül célszerünek bizonyult, kir. szabadalommal védett
Koronás dugókkal
vannak elzárva, — kivánatra azonnal küldök.
Schätz József
sörnagykereskedő
BUDAPEST, VIII., Práter-utca 47.
A „Porter" sör kapható minden előkelő füszer- és csemegeüzletben, valamint kávéházak, éttermek és szállodákban.

Mesés árak

Kerékpár, Transport kocsik (3 kerekü) és alkatrészek
legolcsóbb bevásárlási forrás
I. rendü külső gummi jótállással frt 5 és 4.—
I. rendü belső gummi jótállással frt 3 és 2.—
1 kit. acetylenlámpa 3 és 2 frt
1 angol láne frt 2.40 és 1.80
1 angol nyereg frt 3.— és 2.—
1 angol csengő frt —.90 és —.40
1 kilo Calcium Carbid. frt —.34
1 nick. kormányrud frt 3 és 2.25
Nagy képes árjegyzék kivánatra ingyen.
— Csak —
Bárdi Vilmosnál
— kapható. —
Budapest, VII., Dohány-u. 7.
Az áruk kitünőségéért kezeskedem és nemtetszőkért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem
Kocsigummi-kerék raktár.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
részletfizetésre
legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig **legjutányosabban**
Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 8.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Burberry-
Raglan 42.— K., Ulster 36.— K., vadász-öltöny 36.—K., női gallér 52.—K., vizmentes, tollkönnyü. Egyedüli elárusitás Rothberger Jakab cs. és kir. udv. szállitónál, Budapest, Váci-utca 6.

Legolcsóbb kávébeszerzési forrás. **Taussig Gyula**
kávé-, tea- és rumbehozatali üzlete
Budapest, VII. ker., Dohány-utca 39. sz.

1 kilő	gyöngykávé	1.10 frt
1 „	háztartási kávé	1.20 „
1 „	kitünő kuba-kávé	1.50 „
1 „	valódi arabs mokka-kávé	1.70 „
1 „	arany jáva-kávé	1.70 „
1 „	legfinomabb ceilon-kávé	1.90 „
1 „	legfinomabb kuba-kávé	2.10 „
1 „	legün. gyöngykávé (asztal gyöngye)	2.15 „

Naponta frissen pörkölt kávék.
Igen finom keverékek kilója 1.40 és 1.70 frt
Legfinomabb keverékek kilója 2.00 és 2.30 „
4½ kilós postazsák, bármely postaállomásra franco. Viszonteladóknak és kávésoknak külön árak.

SZABADALMAT
édjegyet, mustra- és modell-oltalmat megszerez,
Szabadalmakat értékesit és financirozbel- és külföldön a
Szabadalmakat Értékesitő Vállalat,
Pásztor (törvényesen bejegyzett cég)
BUDAPEST, Erzsébet-körut 17.
Telefon 24—20. Fölvilágositás dijtalan

Elismert kitünő **fényképező készülékek**

Lechner uj zsebkamarája, reflexkamara, **kodak** Goerz és Steinheil-objektivokkal, fény messzelátók, vetitőkészülékek iskolának és házhasználatra. Száritó-lapok, másoló-papirosok és minden kémiai szer **friss minőségben.** Mutatványszámokat Lechner fényképészeti közleményeiből, valamint árjegyzék ingyen.
R. LECHNER (Wilh. Müller)
cs. és kir. udv. fényképészeti mükereskedő, Fényképészeti készülékek gyára. — Másoló intézet amatőrök részére. **Bécs, Graben 31.**

A szépség titka!
Hölgyek szizerei szépségüket, **finom arcbőrüket,** gyönyörü **szép keseiket** csakis a világhirü **párizsi valódi**
Dr. LEJOSSE-féle Ravissante:
Poudre-Ravissante, Creme-Ravissante és Savon-Ravissante nevü toilette különlegességeknek köszönik. Főraktár **Budapesten Török József gyógytárában.**

Foot-Ball torta-bomba
fölülmulhatatlanul jó **csokoládéval töltött csemege,** törvényesen védve, darabja **15 kr.** Minden előkelő csemegekereskedőnél kapható. Vagy 10 darab bérmentve **1 frt 50 kr. MEGAY ROBERT** cukrásznál **Miskolcon** és a miskolci vasuti vendéglőben.
Budapesten főraktár SZENES ELEK cs. és kir. udvari csemege kereskedőnél.

Az általunk készitett
Diesel-HŐ-ERŐGÉPEK
féle szab.
elsőrangu erő-gépek. Összehasonlithatatlanul csekély mennyiségü tüzelő-anyagot (nyers kőolajat) fogyasztanak, elannyira, hogy a **tényleges lóerő óránként körülbel. 1½ fillérbe kerül. A nyersolaj tökéletesen és füst nélkül ég el. A Diesel-gépek mindenkor föltétlenül üzemre készek,** rendkivül pontosan, az ellenállással arányosan szabályoznak, a miért is
villamos világitási telepek és váltakozó terheléssel járó üzemek
részére különösen alkalmasak. Részletes fölvilágositással, képes leirással, költségvetéssel szivesen szolgálunk.
☞ **Fegyver- és gépgyár részvénytársaság, Budapesten.** ☜

HOLLANDI
életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Lebensverzekering in Lijfrente)
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 1,
(A nemzeti szinhaz bérházában.)
Igazgató: **TOLNAY LAJOS.**
Vezértitk. **STIGNITZ IMRE.**

1902. év végéig
254 millió korona
biztositás köttetett

A társaság mindennemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdijbiztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat
a Magyar Általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtábiázatokból

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő			
Dijtétel 100 korona után											
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.13	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.99
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

Már holnap pénteken és szombaton

május hó 22-én és 23-án

visszavonhatatlanul a magyar kir. szabadalmazott osztálysorsjáték

I. osztályának nyereményhuzása

Miután a huzás már oly közel van, tisztelettel kérjük az I. osztályu sorsjegyek azonnali megvételét; a sorsjegyek árai:

Egy egész sorsjegy 12 K., egy fél sorsjegy 6 K., egy negyed sorsjegy 3 K., egy nyolcad sorsjegy 1 K. 50 fill.

A sorsjegyvásárlók kényelmére sorsjegyek a város 4 különböző kerületében üzleteinkben vásárolhatók.

Török A. és Társa

Főüzlet: Teréz-körut 46/c.
Telefon 24–27.

Török A. és Társa

Fiók: Váci-körut 4. szám.
Telefon 11–58.

Török A. és Társa

Fiók: Muzeum-körut 11. szám.
Telefon 20–67.

Török A. és Társa

Fiók: Erzsébet-körut 54. szám.
Telefon 67-4.

bankháza, BUDAPEST.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sürgönycim: TÖRÖKBANK.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

Rekord

műintézet vállalata,

mely hazai szegénysorsu akadémiai müvészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani **igazán müvészi munkák olcsó beszerzésére.** Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyujt az elnyomott müvészeknek pályájuk folytatására.

Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk, bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánfizetés nélkül.

Életnagyságu krétarajzok vagy nagyitások papirkerettel együtt . . . . . 3 kor.
Életnagyságu Pastell-festmény papirkerettel együtt . . . . . 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény . . 10 kor.
Vidéki megrendelések utánvéttel, minden kép után 1 korona csomagolási dij fizetendő.
Müterem: Bpest, VII., Rottenbiller-u. 46.

BUTOR!!

Nagybecsü vevőim bizalma által késztetve éreztem magamat, üzletemet ***nagyobbitani, a jelenkornak megfelelőleg berendezni és ezért áthelyezni.***

20 év óta élvezett bizalomért ez uton mondok köszönetet és kérem azt részemre uj helyiségemben továbbra is fenntartani.

Állandó készlet ebédlő-, háló-, uri- és szalon-berendezésekből, Barokk, Secessio, Ó-német és Renaissance kivitelben, egyszerütől a legdiszesebb kivitelig.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárpitos és lakásberendezési-vállalat

Kerepesi-ut 28., 1/2 em.

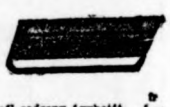
Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kerepesi-ut 28. sz. Kerepesi-ut 28. sz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

1 összehajtható vaságy 3 ék. kivehető matracca	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan	1.80	1 tengerifü matrac	4.50
1 „ „ prima	2.80	1 afrique „	5.—
1 cachemir paplan	3.40	1 löszir	12.—
1 satin „	3.80	1 ablak köper függöny	3.—
1 atlasz cachmir	4.80	1 „ tunis „	1.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 „ gyapju „	4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy. 1 asztalteritő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő ágy	2.— 1.30	2 „ 1 „ gyapju 1 „	12.— 5.20
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 ágyelőlke I.	0.35
1 gyapju „	5.50	1 tapestry ágyelőke	1.50
1 jó lópokróc	1.60	1 mir. jó futószőnyeg	—.40
1 téli pokróc	4.60	1 „ „ mintázott	—.75
1 szép fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS

paplan- matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vászon sib. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélteinek, vagy a pénz visszadatik.

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

HELYI HAJÓZÁS

Budapest székesfőváros határában és Ujpestig

1903. évi május hó 1-től fogva.

| | | |

⟲UJ⟲ gyógymód **Kataphorese** ⟲UJ⟲ gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK

radikális gyógyitására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorárium teljes gyógyulás után fizetendő.

Első budapesti butorszállitási és beraktározási vállalat

Tauszky Miksa

Telefon 21—36. sz. **és Társa**

BUDAPEST,

VI. ker., Terèz-körut 6. szám.

Elvállal költöztetéseket szab. kárpitozott butorszállitó kocsikkal, ugy helyben, mint a vidék és külföld bármely helyére

---

Csak tények bizonyitanak.

Rövid időn belül alanti főnyeremények fizettem ki becses ügyfeleimnek:

600.000	koronát	62551	számra
400.000	„	11119	„
400.000	„	28916	„
400.000	„	33464	„
100.000	„	42758	„
100.000	„	49878	„
100.000	„	87991	„

Hivatkozva ezen

teljesen egyedül álló nyereménysikerekre

ajánlok az I. osztály

május 22. és 23-án

megtartandó huzására

egész	fél	negyed	nyolczad sorsjegyeket
12.—	6.—	3.—	1.50 koronáért.

GAEDICKE A.

Budapest, Kossuth Lajos-utca II. szám.

Fiók: **Erzsébet-körut 14. sz.**

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét ellenében eszközöltetnek.

Kérjen csak

SELLE és KARY-

féle

FREDIN-t

Legjobb tisztitószere minden finom lábbelinek Sárga és fekete. Kiválóan ajánlatos box-calf, oscaria, sevro és lakkcipőnek. Wien, XII/1.

Ingyen blúz

árjegyzéket küld

ZOLTÁN DEZSŐ

kizárólagos blúz áruháza Király-utca 30.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást ébajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalataimnál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(Impotencia)

megiepő **biztos eredménnyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-Intézet Bpest, VII. **Károly-körut 5.**

(Dob-utca sarkán.)

I. em., bejárat a lépcsőházból

Rendel: Naponta délelőtt 10—4 és este 6—8 óráig.

Külön várótermek. Mérsékelt tiszteletdij. Levelekre kimeritően válaszol. Kivánatra gyógyszerről is gondoskodik.

Vegyen osztálysorsjegyet Mercurbanknál

Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.

Fürdő- és üdülőhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasuti pályaudvar).

Abbazia (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8·00 reggel, 8·00 este. Abbazia-Mattuglie érk. 9·37 este, 9·17 d. e. Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109·10 K., II. oszt. 77·90 K., III. 49·50 K.

Arco (Pragerhof—Marburg—Morin át) Budapest d. v. ind. 8·00 reggel 8·00 este, Arco érk. 9·50 d. e., 10·39 este. Menettérti jegyek **Mori** állomásig 30 napig érvényesek*) gyorsvonatokra: I. oszt. 140·20 K., II. oszt. 101·— K. III. oszt. 64·70 K.

Auenhof (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8·00 reggel, 8·00 este, 10·00 este. Velden érk. 7·42 este, 6·46 reggel, 2·04 d. u. 30 napig érvényes menettért jegyek *Velden állomásig, gyorsvonatokra: I. oszt. 83.10 K., II. oszt. 58.10 K., III. oszt. 36.80 K.

Balaton-Földvár Budapest d. v. ind. †† 5·50 reggel, 6·50 reggel, 8·00 d. e. 2·00 d. u. † 5·25 d. u., 8·00 este, 10.00 este. Balaton-Földvár érk. †† 8·52 d. e., 11·04 d. e., 10·30 d. e., 6·10 d. u. † 8·16 este, 10·32 este. 1.42 éjjel. Gyorsvonati menettérti jegyek: I. o. 21.60 K., II. oszt. 14.40 K., III. oszt. 8.70 K. Személyvonati menettérti jegyek: I. oszt. 15.40 K., II. oszt. 10.30 K., III. oszt. 6.50 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Balaton-Füred ind. †† 5·50 regg., 6·50 regg., 8·00 d. e., 2·00 d. u. † 5·25 d. u., 8·00 este, 10·00 este. Siófok érk. †† 8·27 d. e., 10·37 d. e., 10·10 d. e., 5·37 d. u. † 7·48 este, 10·11 este, 1.17 éjjel. Gyorsvonati menettérti jegyek: I. oszt. 19.00 K. II. oszt. 12.70 K., III. oszt. 7.60 K. Személyvonati menettérti jegyek: I. oszt. 13.50 K., II. oszt. 9.00 K., III. oszt. 5.60 K. Siófokig és vissza. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Brennerbad Pragerhof-Franzensfesten át. Budapest d. v. ind. 8·00 regg., 8·00 este. Brennerbad érk. 5·26 regg., 3·01 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek: Gyorsvonati menettérti jegyek: I. oszt. 132.— K., II. oszt. 94.80 K., III. oszt. 60.70 K.

Daruvár N.-Kanizsa-Barcson át, Budapest d. v. ind. 8·00 regg., 10·00 este, érk. 8·53 este, 12·09 d. u. Személyvonati menetjegyek Barcsig: I. oszt. 25.20 K., II. o. 16.80 K., III. oszt. 10.80 K. Barcsról 30 napig érvényes menettérti jegyek: I. oszt. 13.— K., II. oszt. 9.— K., III. oszt. 6.— K.

Fonyód-fürdőtelep Budapest, d. v. ind. †† 5·50 regg., 6·50 regg., 8·00 reggel, 2·00 d. u. † 5·25 d. u., 8.00 este, 10.00 este. Fonyód-Fürdőtelep érk. †† 9·37 d. e. 11·53 d. e., 10·58 d. e., 7·03 este, † 9·03 este, 11.00 éjjel, 2.25 éjjel. Gyorsvonati menettérti jegyek: I. oszt. 27.20 K., II. oszt. 18.— K., III. oszt. 10.80 K. Személyvonati menettérti jegyek: I. oszt. 19.20 K., II. oszt. 12.90 K., III. oszt. 8.10 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Gleichenberg Pragerhofon át Budapest d. v. ind. 8·00 regg., 8·00 este, 10·00 este. Purkla érk. 8·00 este, 8·18 d. e., 3·00 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek **Spielfeld** állomásig, gyorsvonatokra: I. oszt. 60.20 K., II. oszt. 41.20 K., III. oszt. 25.60 K.

Gossensass Pragerhof-Franzensfesten át Budapest d. v. ind. 8·00 reggel, 8·00 este. Gossensass érk. 4·49 regg., 2·33 d. u. 30 napig érvényes menettérti jegyek: *) Gyorsvonat: I. oszt. 123.90 K., II. oszt. 88.70 K., III. oszt. 56.80 K.

Görz (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este, 10.00 este. Görz érk. 10.00 este, 10.07 d. e., 6.51 este. 30 napig érvényes menettértijegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 109.10 K., II. oszt. 77.90 K., III. oszt. 49.50 K.

Héviz Budapest d. v. ind. 6.50 reggel, 8.00 regg., 2.00 d. u., 8.00 este, 10.00 este Keszthely érk. 1.00 d. u., 11.45 d. e., 3.10 este, 12.00 éjjel, 3.40 reggel. Menettértijegyek **Keszthelyig**; Gyorsvonat: I. oszt. 34.80 K., II. oszt. 23.— K., III. oszt. 14.— K. Személyvonat: I. oszt. 25.50 K., II. oszt. 16.80 K., III. oszt. 10.60 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Lipik (Nagy-Kanizsa—Barcson át) Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 10.00 este. Lipik érk. 10.18 este, 3.34 d. u. Személyvonatu menetjegyek Barcsig: I. oszt. 25.20 K., II. oszt. 16.80 K., III. oszt. 10.80 K. Barcsról 30 napig érvényes menettértijegyek I. oszt. 15.00 K. II. oszt. 10.00 K. III. 7.00 K.

Meran (Pragerhofon át). Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este. Érk. 7.51 regg., 3.19 d. u. **Bozen—Gries** állomásig 30 napig érvényes*) menettérti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 132 K., II. oszt. 94.80 K., III. oszt. 60.70 K.

Pörtschach a|S. (Prágerhofon át). Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este., 10.00 este. Érk. 7.31 este, 6.35 regg., 1.50 d. u. 30 napig érvényes*) menettérti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 83.10 K., II. oszt 58.10 K., III. oszt. 36.80 K.

Rohitsch (Pragerhofon át). Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 6.50 regg., 8.00 este, 10.00 este Érk. 3.09 d. u., 8.33 este, 3.34 regg., 9.01 d. e. 30 napig érvényes menettérti jegyek **Pöltschach** állomásig: Gyorsvonat: I. oszt. 61.90 K., II. oszt. 42.50 K., III. oszt. 26 40 K.

Römerbad (Prágerhofon át). Brdapest d. v. ind., 8.00 regg., 6 50 regg., 8.00 este, 10.00 este. Römerbad, érk. 4.11 d. u. 10.02 este, 4.33 regg., 10.31 d. e., 30 napig érvényes menettérti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 70.— K., II. oszt 48.60 K. III. oszt. 30.40 K.

Savanyukút (Kanizsán át). Budapest d. v. ind. 6.50 regg., 8.00 regg., 8.00 este, 10.00 este. Savanyukut Érk. 7.24 este, 3.57 d. u., 6.48 regg., 8.03. d. e. Személyvonati jegyek: I. oszt. 28.80 K., II. oszt 19.20 K., III. oszt. 12.— K.

Semmering (Kanizsa-Pragerhofon át). Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 6.50 regg., 8.00 este, 10.00 este. Semmering, érk. 6.47 este, 2.40 éjjel, 7.07 regg., 4.36 d. u. Gyorsvonati menettérti jegyek 30 napig érvényesek: I. oszt. 79.80 K., II. oszt. 55.90 K., III. oszt. 35.20 K.

Siófok Budapest d. v. ind. ††5·50 regg., 6.50 regg., 8·00 regg., 2.00 d. u., †5·25 d. u., 8.00 este, 10·00 este. Siófok érk. ††8.27 d. e., 10·37 d. e., 10·10 d. e., 5·37 d. u., †7.48 este, 10.11 este, 1.17 éjjel. Gyorsvonati menettérti jegyek: I. oszt. 19.00 K., II. oszt. 12.70 K., III. oszt. 7.60 K. Személyvonati menettérti jegyek: I. oszt. 13.50 K., II. oszt. 9.00 K., III. oszt. 5.60 K. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a fürdőévad végéig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Tobelbad (Pragerhof-Grazon át). Budapest d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este, 10.00 este. Premestätten-Tobelbad, érk. 6.10 este, 8.04 regg., 1.44 d. u. Graz állomásig 30 napig érvényes menettérti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 60.20 K., II. oszt. 41.20 K., III. oszt. 25.60 K.

Toblach (Pragerhofon át). Budapest, d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este, 10.00 este. Toblach, érk. 1.02 éjjel, 10.46 d. e., 7.15 este. 30 napig érvényes*) menettérti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 111.70 K., II. oszt. 79.50 K., III. oszt. 50.80 K.

Tüffer (Pragerhofon át). Budapest, d. v. ind. 8.00 regg., 6.50 regg., 8.00 este, 10.00 este. Markt-Tüffer, érk. 4.02 d. u., 9.52 este, 4.26 regg., 10.21 d. e. 30 napig érvényes menettérti jegyek **Markt-Tüffer** állomásig, gyorsvonat: I. oszt. 70.— K., II. oszt. 48.60 K., III. oszt. 30.40 K.

Velden a|W. (Pragerhofon át). Budapest, d. v. ind. 8.00 regg., 8.00 este, 10.00 este. Velden, érk. 7.42 este, 6.46 d. u., 2.04 regg., 30 napig érvényes*) menettérti jegyek, gyorsvonat: I. oszt. 83.10 K., II. oszt. 58.10 K., III. oszt. 36.80 K.

Varasd-Teplitz (Csáktornyán át). Budapest d. u. ind. 6.50 regg., 8.00 este. 10.00 este. Varasd-Teplitz, érk. 5.21 d. u., 5.24 regg., 7.06 regg. Személyvonati jegyek **Csáktornya** állomásig: I. oszt. 21.60 K., II. oszt. 14.40 K., III. oszt. 9.60 K.

*) Május hó 1-től augusztus hó végéig eső időszakban váltott jegyek f. évi október hó végéig érvényesek.

† Junius hó 20-tól szeptember hó 10-ig közlekedik.

†† Julius hó 1-től augusztus hó 31-ig csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Szabott árak! Szabott árak!

Cs. és kir. udv. szállítók.

UJONNAN MEGJELENT

díszes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld:

Az „ANGOLSZABÓ"-hoz

KOHN HEILMANN és FIAI

AZ ANGOL SZABÓHOZ VÉDJEGY Schutz-Marke KHésF

legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház,

BUDAPEST, IV., Károly-körut 12.

Fióküzlet: Károly-körut 30. szám.

Nem tévesztí össze cégünket hasonnevűekkel, aki megfigyeli törvényes **védjegyünket**, amely minden egyes ruhadarabon látható.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemü

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIUI GYENGESÉGNÉL (IMPOTENTIA) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerek

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. sz.

Félemelet; bejárat a lépcsőnél. Külön váróterem

Nincs többé por.

Közvetlen és legjobb vásárlási forrása **Zentner**

porolajának

a padlónak por elleni impregnálására, az egyedüli feltalálóna és készítőnél:

HEINRICH ZENTNER

WIEN, VII., Neubaugasse II.

Festék- és fénymázraktár. Prospektus ingyen. Próbaküldemény netto 4 kg. tartalommal 2 frt 40 kr. Nagyobb bevásárlásnál olcsóbb.

Vízmentes

eső-köpenyek

eredeti angol gyapju duplaszövetből **gummi betéttel**, valamint

gummi-köpenyek

minden nemben uraknak, nőknek és gyermekeknek.

Minták, árak és mértékvevés postafordultával

Paget & Co.

Bécs, I. Riemergasse 13.

BUTOROK

divánok, matracok, függölámpák, ingadárák, legjutányosabb árban

részletfizetésre is

kaphatók

Náthán Ignácnál,

Budapest. VII., Erzsébet-körut 23.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA

(visszafizetheto tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

Kóváry Ármin

bank- és váltó-üzlete

IV. k., Ferenciek-tere 9. Gróf Cziráky-palota

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányu gyógyszert, melyivel az e gyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célból elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert felvilágositó könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrel a baj odahaza gyógyitható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyithatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyitja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut"-nak alanti cimen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorben azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyitja, hogy mily könnyen lehet e veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki diszkrecio mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágositó könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanitja. A levelek következőleg cimzendők: State Medical Institute, 9, Electrom Building, Fort Wayne, Ind., Amerika és minden levél bérmentesitendő.

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés**, bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkismeretes gyógymódjánál fogva** legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgálata villamos hugycsőtükör segélyével.

Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszerü tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titoktartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

Elegáns

kész

férfiruhák

jutányosan

kaphatók

Leitersdorfer D. és fia

elsőrangu férfiszabóknál

Budapest, Koronaherceg-utca 6. sz.

Méret utáni rendelések

Angol szövetkülönlegességek

Elismert jó szabás

Alapittatott 1864-ben.

A 12229. számu

„Ujitások önmüködő lőfegyvereken"

cimü, 1898. március 20-ről kelt magy. szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. H. 3180"** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs,** I. Seilerstätte 2. intézendők.

UJDONSÁG! ○○○ UJDONSÁG!

= Éppen most jelent meg =

Theisz—Matskássy

FRANCZIA-MAGYAR

ÉS

MAGYAR-FRANCZIA

SZÓTÁRA.

I. rész. Franczia-Magyar szótár

Dr. Theisz Gyulától. **Ára 5 kor.**

II. rész. Magyar-Franczia szótár

Matskássy Józseftől. **Sajtó alatt.**

Ezen szótár megjelenésével régen érzett hiányt pótol. Gazdag szókincsekben, felülmulja az eddig használatban levő külföldi szótárakat, mert magyar viszonyokhoz van alkalmazva, tiszta nyomásu, sajtóhibamentes szövege előnyt biztosit számára az eddig megjelent magyar-franczia szótárak felett. A szótár II. része sajtó alatt van.

Megrendelhető a kiadónál:

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 21. sz. alatt.

=Kérje ingyen=

világhirü találmányomat a **Guzi kenőcsöt**, **24** melyet **mindenkinek, ki cimét velem közli, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm.** Minden nálam vásárolt cipőért **1 évi irásbeli jótállást vállalok, hogy a bőr repedése ki van zárva,** ha Guzi kenőccsel bekeni. Időelőtti elszakadása esetén teljesen **ingyen megjavitom.**

Minden nálam vásárolt cipő

höz 1 tégely Guzi Kenőcsöt

és 1 pár elegáns cipősámfát

adok ingyen.

Legpontosabb mérték, ha harisnyában egy papirlapra állva, a lábtalp körvonalát lerajzolják. **Nem megfelelőt kicserélek saját költségemen vagy a pénzt minden levonás nélkül visszadom.**

Férfi sima vix cugos, erős kivitelben	3.20	Női valódi zerge fűzős v. cugos cipő	3.20
Elegáns gavallér vix fűzős cipő, angol varrott talppal	3.50	Divatos barna zerge, fűzős, elegáns	3.20
Divatos barna bagaria fűzős cipő	4.20	Feltünő elegáns box fűzős cipő, elegáns kivitelben	3.80
Salonlakk feltünő elegáns fűzős cipő, kettyübőr szárral	4.50	Salonlakk fűzős cipő, eleg. kivitelben	3.70
Feltünő eleg. box fűz. cipő, derby szab.	4.20	Kerecsenalios elegáns salonlakk v. kettyübőr uteni cipő	2.20

Gyermekcipő 3 évig 1 frt 20 krajcár. 3 évtől 7 évig 1 frt 60 kr. 7 évtől 10 évig 2 frt.

Agulár Ignác

BUDAPEST.

Főüzlet: Kerepesi-ut 30. sz.,

a Rókus-kórház templomával szemben.

Fióküzlet: Király-utca 6. szám.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc. 13178/III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Garam-Berzencze állomásán a vendéglői üzletre 1903. október hó 1-től számitandó 5 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerüen bélyegzett, valamint kellő bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi junius hó 17-én déli 12 óráig a magyar államvasutak miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cim alatt: „Ajánlat a garam-berzencei pályavendéglő bérletére 13178/903. számhoz" lepecsételt boritékban tértivény mellett nyujtsák be. Az ajánlaton a névaláirás két tanuval előttemezendő.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál f. évi junius hó 16-án déli 12 óráig bánatpénzképen 50% azaz ötszáz koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta utján külön boritékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételnél nem fog.

Takarékpénztári betétkönyvek nem fogadtatnak el.

Az ajánlattevőket ezuttal is figyelmeztetjük, hogy az étel- és italárjegyzéket a változott viszonyokhoz mérten ujból fogjuk megállapitani.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 35. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételnél nem fognak.

A magyar államvasutak miskolci üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolcz, 1903. május hó 18-án.

Az üzletvezetőség.

Utánnyomás nem dijaztatik.

Titkos betegségek

gyógyitására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyit; hugycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psyhropnor által. Önfertőzést és annak utóbajait: ideg- és hátgerincz-bajt **és minden női bajokat.**

— Rendel: 9 órától 4-ig és esto 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet).

Átjáró ház. — Lift használat.

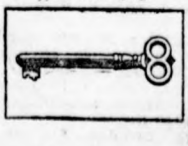
Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

Levél utján is bistos gyógysiker.

Schicht-szappan

„szarvas" — vagy — „kulcs"

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennélfogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht" névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

3341. 903. VI. ü. o. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. dohánygyáraknál hozzávetőleg a következő selejtek eladandók u. m.

Lenkócvászon	1400	kgr.
Háromnyüstös vászon	8000	„
Kócvászon	3400	„
Növényrost	800	„
Jutta	5800	„
Kötél	4200	„
Papir	27000	„
Zsineg	2100	„
Kecskeszőr 1. oszt.	1800	„
Kecskeszőr 2. oszt.	5100	„
Kecskeszőr 3. oszt.	20600	„
Kétszövetü rongy	5300	„

Ezen selejteket megvenni szándékozók ajánlatukat legkésőbb

folyó évi junius hó 3-án d. e. 10 óráig

ezen igazgatóság segédhivatalában (V., Kálmán-utca 20.) benyujtani kötelesek, amikor is a nyilvános versenytárgyalás megtartatik.

Az ajánlatok „Ajánlat selejtek vétele iránt" cimezve ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva, s a felajánlott vételár 10 százalékának megfelelő készpénzösszeg vagy állami letétül elfogadható értékpapiroknak valamely adóhivatalnál vagy a budapesti állampénztárnál (IX. Fővám-palota) történt letételét igazoló nyugtával felszerelve, lepecsételt boritékban adandók be.

Egyéb feltételek és tudnivalók, nemkülönben a selejtek gyárankénti elhelyezését tartalmazó kimutatás, illetve a „Részletes feltételek" ezen igazgatóságnál rendelkezésre állanak és ajánlattevő ajánlatában tartozik kijelenteni, hogy azokat ismeri s magát azoknak aláveti.

Budapesten, 1903. május hó 1-én.

M. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Butor-vásárlóknak

legmelegebben ajánlható a dús választéku régi elismert jóhirnevü belvárosi asztalos- és kárpitos-butorcég

Sárkány J.

Budapest, IV., Ferenciek-tere 3.

(Király-bazár). Teljes menyasszonyi kelengyék, valamint egyes butordarabokbani szükségletük fedezésére.

Ferenciek-tere 3 földszint Király-bazár

Ferenciek-tere 3 földszint Király-bazár

Ferenciek-tere 3 földszint Király-bazár

Ferenciek-tere 3 földszint Király-bazár

Lawn-Tennis labdák darabja 3 krtról

Lawn-Tennis labdák tucatja frt 3.50-tól.

Lawn-Tennis középhalok párja 3 frtról

Lawn-Tennis ütők darabja 3 frtról

Lawn-Tennis hálók, jutából és selyemből, a legjobb minőségben

SZÁMTALAN UJ ANGOL JÁTÉKOKAT TARTALMAZÓ KÉPES ÁRJEGYZÉK kivánatra díjmentesen.

Seffer Antal

tpartelepe és angol sportjátékok gyári raktára

Budapest, Károly-utca, boltszám 12 (Központi városháza épület.)

Ponyvák. Hálók, bármilyen fajták. Zsákok Lóhálók Fehér tollaterlőlepedők Függ-ágyak Tornaeszközök Gazdasági kötelek

Fizikai laboratorium.

Utmutatás fizikai kisérletekhez és előadási demonstratiókhoz.

Irta MAKAY ISTVÁN

pápai ev. ref. főgimn. tanár.

A szöveg közé nyomott 41 ábrával.

I. kötet.

I. rész. Általános útmutatás.

II. rész. Mechanikai kisérletek.

Az egész munka négy kötetből áll. Ára a teljes münek... ... ... **12 korona.**

Megrendelhető:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

BUDAPEST, VI., Andrássy-út 21. sz.

Keresztény cég. Alapitatott 1890

6.— frt. Utolérhetetlenek

szépség és jóság tekintetében az én valódi svájci

gyémánt fekete-acél

savonnett-remontoir óráim dupla gyémánt-acél feketefedelü legmonumabb preciziós szerkezettel (három évi jótállási szabad, belső mutatógazitással, opálfényü óralappal, a foglalat, mutatókorona, valódi **double arany.** Ezen órák elegáns kiállításuk miatt nagy keresletnek örvendenek és mindenki szivesen hordja.

Ára csomagolással együtt 6 frt. Gyémánt fekete acél női-óra nyitott igen finom kivitelben 7 frt. — **Ez órákhoz illő férfi-** és **női double arany láncok ingyen** val 1.50 frt. Valódi nikkel-remontoir-óra 3 frt. — Valódi ezüst-remontoir-óra duplafedelü 5.50 frt. Szétküldés utánvéttel. Nemtetsző kicserélhetik vagy a pénz visszanadatik, ezért nincs kockázat.

Spiering Josef, Wien, I., Postgasse 2/x.

Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyürükről stb. ingyen és bérmentve.

„Eredeti rozsdairtó"

(Antirost)

legtartósabb és a rozsdaképződést tökéletesen meggátló fekete festék, vasnemüek stb. részére.

„Eredeti tüzpáncél"

(Flammentod)

tüz és minden időjárás ellen védő festék; az ezzel festett fa, kő, fém stb. a tüzrombolásnak ellentáll.

Használati utasitással és ajánlattal szolgálnak:

Kind és Herglotz

VEGYÉSZETI GYÁRA

Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám

Szivattyukat

házi, gazdasági és mindennemü ipari célra megbizható minőségben jutányos áron szállitanak és kivánatra fel is állitanak.

Ajánlatok ingyen és bérmentve küldetnek.

Győző Béla és Társa

szivattyu-specialisták

V. ker., Lipót-körut 18. szám.

A XX. század feltünő ujitása.

Az általam föltalált és elismert

AGI sarok-védő,

mely minden cipősarkot megóv az elkopástól, illetve mindig megtartja azt eredeti formában.

Minden nálam vásárló egy ilyen sarokvédőhöz **ingyen** jut melyet kivánatra a sarokra **erősitünk**, szintugy egy doboz **„Agi kenőcs"**, mely a bőrt a repedéstől megóvja, rendes használat mellett **1 évi irásbeli jótállást vállalok.** Mindenki tegyen egy próbarendelést, ne mulaszsza el a kinálkozó alkalmat, a ki szép, formás és kitünő cipőhöz olcsón akar jutni. Gyár saját házamban.

Cipőárjegyzék, a legujabb divatu ábrákkal kivánatra ingyen és bérmentve. Divatszinek egy árban, legkeresettebb szürke szarvasbőrök. Mértéknek a láb körvonala papirlapra rajzolva elegendő.

Férficipők:

Borjubőr cugos v. füzős, erős kivitel	3.—
Borjubőr betétes, cugos v. füzős	3.80
Lakk szalon v. sevró, cugos v. füzős	4.50
Derby-fazon, box, sevró v. lakk	4.80
Dongola vagy szarvasbőr, könnyü, fájós lábra	4.—
Katonabakancs 3.50, tiszti cipő, sima	4.—
Fincércipő, fekete v. sárga, elői cug	1.30
1000 pár barna lakkbetétes gyermekcipő, 5—12 évig	1.50

Nőicipő:

Fényes zerge betétes, cugos v. füzős	3.—
Erős zerge- vagy csikóbőrből	2.80
Boxbőr, sevró vagy dongola, cugos v. füzős	3.50
Lasting rogalta 2.—, cug. szivszabás	2.60
Fényes zerge gombos cipő	3.40
Szarvasbőr, szürke vagy lakk spanggal	1.80
Komótcipő 1.25, viziovászon bázicipő	1.—
Lakk kivágott vagy sárga kivágott	1.50

Nemtetsző árut kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

Agulár Dávid

Budapest, VII., Erzsébet-körut 67. sz.

Virágnyelv.

Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb kejeti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 90 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai. cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Magy. kir. államvasutak Üzletv. Debreczen, 8760. sz. 1903.

Pályázati hirdetmény

A magy. kir. államvasutak alulirott üzletvezetősége pályázat utján biztositani kivánja 1903. évi julius 1-étől három egymásután következő évre azon egyenruházat, amelyeket hivatalnokai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1903. évi julius hó 1-ig a bánatpénzek az ezt megelőző nap déli 12 óráját kiildendők be alólirott üzletvezetőséghez.

A pályázatra vonatkozó részletes szállitási feltételek az üzletvezetőség anyag- és leltár-beszerzési ügyosztályába megtekinthetők vagy posta utján megrendelhetők.

Postán való szállitás esetére a 20 fillér postaköltség beküldendő.

Debreczen, 1903. május hó 13-án,

(Utánnyomás nem dijazt.)

Az ATHENAEUM r.-t. kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Irta: KNORR LAJOS

ügyvéd, ny. táblai biró, stb.

E könyv egybefoglalja a **házassági perekre** vonatkozó összes jogszabályokat ugy, hogy annak nemcsak a **szakember,** hanem a **perlekedő házasfelek** is haszmát vehetik.

Ára angol vászonkötésben **2** korona.

Kaphatóaz ATHENAEUM r.-társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-ut 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

! Gyomorbajosoknak !

Mindazoknak, kik a gyomor meghülése vagy tulterhelése következtében hibás, nehezen emészthető, igen forró vagy igen hideg ételek élvezete vagy rendetlen életmód folytán gyomorbajt kaptak, mint:

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalmak, nehéz emésztés, vagy elnyálkásodás,

ezeknek egy jó háziszert ajánlunk, melynek kitünő gyógyitóhatásáról már sok év óta kipróbáltattak. Ez az

Ullrich Hubert-féle gyógyfü-bor.

Ezen gyógyfü-bor kitünő gyógyerejünek talált füvekből van jó borral készitve, erősiti s élénkiti az ember egész emésztő szervezetét. A gyógyfü-bor eltávolit minden emésztési zavart s hathatósan előmozditja az egészséges vér ujraképződését.

Ezen gyógyfü-bornak kellő időben való használata által a gyomorbajok legtöbbnyire már első czikkjukban elfojtatnak. Nem szabadna tehát késnünk, hogy tüzjén használjuk. Minden körjel mint: **fejfájás, főlbőfégés, égetés, főlfuvódás, hányási inger,** melyek kronikus (idült) gyomorbajokkal sokkal hevesebben lépnek fel, már néhányszori ivás után eltávolitatik.

Székrekedés s ennek kellemetlen következményei: mint **dugulás, csomósodás, lép- és máj ér-rendszer** (aranyérbántalmak) ezen gyógyfü-bor által gyorsan távolittatnak el. A gyógyfü-bor megszabadit minden emésztetlenségtől, az emésző-rendszert főlénkit s könnyü székelés által eltávolit a gyomorból és belekből minden ártalmas anyagot.

Komor, halvány arckifejezés, vérhiány, elerőtlenedés többnyire a rossz emésztés, hiányos vérképződés s a máj betegen állapotának következményei. Teljes étvágytalanság, **ideges tulfeszültség és kedélyelhangoltság,** valamint **gyakori főfájás, és matlan éjszakák** mellett gyakran az ily betegek elsorvadnak. — A gyógyfü-bor emeli az étvágyat, előmozditja az emésztést és táplálkozást, az anyagcserét hatalmasan élesztí, a vérképződést gyorsitja, a főlzsigatott idegeket csillapitja és a betegnek uj életkedvet szerez. Számos elismerés és köszönő-irat igazolja mindezt.

A gyógyfü-bor kapható palackokban: frt 1·50 és 2 frtért Budapest, Csepel, Szakolcza, Promontor, Budaőrs, Kőbánya, Rákoskeresztur, Török-Bálint, Tétány, Sorokszár, Vecsés, Maglód, Péczel, Sziget-Szent-Miklós, Érd, Sóskut, Etyek, Ujfalu, Békásmegyer, Rákos-Palota, Föth, Gödöllő, Vörcsvár, Pomáz, Szt.-Endre, Alsógöd, Tura, Hatvan, Jász-Fényszarn, Jász-Arokszállás, Jász-Jákóhalma, Ecsed, Csány, Gyöngyös-Pata, Gyöngyös-Pásztó, Püspök-Hatvan, Ecseg, Tótfalu, Vácz, Uj-Maros, Esztergom, Szt.-Tamás, Szent-Györgymező, Párkány, Bajna, Tóváros, Tata, Uj-Igmánd, Komárom, Ács, Szt.-Péter, Ó-Gyalla, Érsekujvár, Udvard, Guta, Vadkert, Balassa-Gyarmat, Ölllő, Kóka, Ocsa, Pilis, Tápió-Bicske, Nagy-Káta, Alberti, Czegléd-Berczel, Czegléd, Örkény, Alsó-Dabas, Laczvár, Moór, Bodajk, Székesfehérvár, Seregélyes, Sárosd, Aba, Kalóz, Polgárdi, Enying, Sárbogárd, Uj-Perkáta, Herczegfalva, Duna-Vecse, Szabadszállás, Jász-Kéregyháza, Lajosmisse, Nagykőrös, Kecskemét, Kocsér, Uj-Kecske, Czibakháza, Tisza-Földvár, Tisza-Kürt, Jász-Karajenő, Tisza-Várkony, Szolnok, Abony, Rókás, Ujszász, Tápió-Györgye, Jász-Alsó-Szent-György, Isaszeg, Szirák, Guta, Jászberény, Mezőkövesd, Miskolc, Jász-Apáti, Verpelét, Ibsonyfü, Tisza-Nána, Kis-Terenne, Apárd, Szécsény, Nógrád-Verőcze, Ipolyság, N.-Sálló, N.-Surány, Komját, Verebély, Sellye, Galánta, N.-Megyer, Bős, Dunaszerdahely, Győr, Tét, Csorna, Leiden, Mosony, Magyar-Óvár, Ragendorf, Sommerein, Poszony, Duna-Földvár, Fischamend, Schwechat, Enzendorf, Wien, stb., valamint Magyarország minden nagyobb és kisebb helysége a Austria-Magyarország összes gyógyszertáraiban.

Budapest gyógyszertárai 3 és több palack gyógyfü-bort is szállitanak eredeti árakon Magyarország és Austria minden helységébe.

Óvakodjunk az utánzatoktól!

Kérjünk határozottan

Ullrich Hubert-féle gyógyfü-bort.

Az én gyógyfü-borom nem titkos szer; alkatrészei a következők: 450·0 malaga-bor, 100·0 borszesz, 100·0 glicerin, 240·0 vörösbor, 150·0 vadberkenye-lé, 320·0 cseresznye-lé, 10·0—10·0 rész édes kömény, ánis, Hélna gyökér, amerikai gyökér. Enzian gyökér, kalmusgyökér. Ezen alkatrészeket koverjük.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Bánatos,
végleg elutazott. Pénteken tizkor Opera előtt okvetetlenül várom. 16401

Házasság
céljából több száz ur és hölgy, helybeli és vidéki van előjegyzésben. Keresztény hölgyek kéretnek jelentkezni a legmagasabb körig. Szigoru titoktartás, utólagos díjazással. Válaszbélyeg kéretik. Polacsek, VIII., Vas-utca 3. 15341

Nősülés
utján óhajt önállóvá lenni intelligens vagyonos családból való szolid, 25 éves izraelita diplomás gyógyszerész. Adósága nincsen. — Levelek „Szorgalmas, 25—30,000" jeligére kiadóhivatalba kéretnek

Hivatalnok
jó állásban szórakozás céljából óhajt megismerkedni urinsszonnyal vagy leánynyal, akit esetleg támogatna. Levelek „Hivatalnok" jeligével a kiadóba kéretnek. 6506

KERESLET.

Helybeli
cipőgyár jól bevezetett helyi ügynököt keres. Ajánlatok referenciák megjelölésével a kiadóba „Ügynök" jeligével kéretnek. 1020

Benzin-
vagy gázmotor, 6—8 lóerejü, megvételre keresztetik. Bővebbet a kiadóban. 6436

Utazó,
csakis elsőrendü erő, jól bevezetve, egy nagy és kiterjedt cognac-, rum- és törkölypálinkagyár részére keresteink. Részletes ajánlatokat „3—4000" jeligével a kiadóhivatal továbbit. 1021

500 darab
100 literes ecetes hordó keresztetik megvételre. Ajánlatok „Hordó" jeligével a kiadóba kéretnek. 1022

Okleveles
gyermekkertészné kiazelemi tantárgyakból sikeresen előkészíteni és oktatni tud, májusra jobb helybeli, vagy vidéki családnál állást keres. A német nyelvet is birja. Szives megkeresések „Lelkiismeretes 20" jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbit. 4762

Magyar-német
gyorsíró és gépíró, helyben vagy vidéken állást keres. Kovács, Akácfa-utca 7. I. em. 6. 6450

Tanulólcány
fizetéssel lap-expedicióba azonnal felvételtik. Bővebbet a kiadóban. 6660

Elárusitónői
vagy pénztárosnői állást keres szerény feltételek mellett fiatal, csinos és intelligens urileány, ki már elárusitónői minőségben hosszabb ideig alkalmazva volt. S ükség esetében óvadékkal is rendelkezik. Szives ajánlatok „Intelligens" jeligével a kiadóhivatal továbbit. 6460

Használt
férfiruhákat, szőrmeátkat, fehérneműt, szőnyegeket stb. vesznek legmagasabb árban. Singer Miksa, Lujza-utca 3. 15387

KINÁLAT.

Tisztességes asszony
takarításáért lakást vállal magányos urnál vagy urnőnél. Elsőmér-utca 36. I. 19. 6455

Rövid,
majdnem uj zongora azonnal eladó. VIII., Aggteleki-utca 16., földszint 6. 15584

Angol, francia
vagy **németet** alaposan tanitja egy tapasztalt magyar nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte. Sikeres módszer. Kitünő ajánlatok. Lakás: **Gáspár Bernát, VI. Vörösmarty-u. 51/A., 21. ajtó.**

Házvezetőnőnek
ajánlkozik magános urhoz, 32 éves nő, háztartás minden ágában jártas. Levelek kéretnek „Megbizható" jelige Poste restant Miskolcz. 2323

Polgárit,
kereskedelmi, tanitóképezdét, reáli végzettséget gimnáziumi érettségire, bármilyen magánvizsgálatra felelősséggel rövidesen előkészit: „Kerekes", Dohány-utca 82. I. 14. (Vidékiek ellátást kapnak. Vidékiek sikeres kérek.) 13154

Nyári lakások
olcsón kiadók. Részletes felvilágositás kapható: Bunth Gáspár, Gigler Antal, Poszlovszki Antal, Raksányi János, Wölbling Ferenc, Fliegl József, id. Ilzsel Antal, Törökbálinton.

Házvetőnőnek
ajánlkozik fiatal özvegy tkr. nő, ki ily minőségben már huzamosabb ideig alkalmazva volt és a háztartás minden ágában jártas szives megkereséseket „B. F." jelige alatt a lap kiadóhivatalába kér.

Baracklekvár
80, ribiszkelekvár málnalekvár 90 krajcár kiliója kapható Székely Gyula csemegeüzletében, Győr. 2824

Balaton
legszebb partján Lellén (szanti állomása) Budapesttől 3 órányira villatelkek 2-ös frtos részletfizetésre ölenkint forintjával eladók. Háromszobás villa, verandával 260 frtért felépitett. Ugyanott butorozott villa kibérelhető. Prospektusért forduljanai Milassin Vilmosnál, Üllői-ut 23. sz. 4709

Eladó
olcsón egy nagy index 45 cm. hosszu, 30 cm. magas 500—600 lapból álló vastag szalmirozott és vonalozott könyv. 6890

A Császárfürdő
közelében olcsón eladó egy ujonnan épült kisebb földszintes bérház, melyen 12000 korona amortizatlan teher van. Vételhez néhány ezer korona szükséges. Részletes felvilágositás a kiadóban adatik. 6420

Telek
Óbudán, a Táborhegyen egy 1000 négyszögöl területü gyümölcsös, igen jutányos árban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6436

Minden szakmának
megfelelő, kedvező feltételek mellett, egy rendkivüli élénk ipari és garnizon-városban levő kisebb lelkiismeretes, nagy lehetőséggel rendelkező és uj villamos vezetékkel, legjobb forgalmu helyen, azonnal vagy megegyezés szerint kiadó. Ajánlatok „14507." alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 1023

Cimbalom
pedál, hangjegy- és gyertyatartóval sürgősen eladó. Vácikörut 3. IV., 22. 6452

Kitünő szabásu
ruhákat készit szakmájában tökéletes szabonő. Vidéki megrendeléseket is elvállal. Legszebb toilettek s háziruhák 5 frttól felebb. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Könyvnyomda
legmodernebb technikai berendezéssel, papirtizlettel és kiszabászati könyvkötészettel is egybekötve, 6000 frt készpénzért azonnal eladó. Megyei központ, hol 20 magánhivatal és több uradalom is van. Szives megkeresések „N. G." jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Balatonra
kirándulók megtekinthetik Balaton legszebb partján Lelléu (v. á.) Pazich Ilonánál 2, 3—5 szobás nyárra kibérelhető butorozott villáit.

Cimbalom pedálos
minden elfogadható árért eladó. Freud kárpitárúzlet. Budapest, Nagydiófa-utca 1.

Budakeszi
Virágvölgy 250 ház szám alatt (közvetlen az erdő közelében) 6 szoba, 2 konyha, 2 veranda, tágas gyümölcskerttel. **Virágvölgy** 253. házsz. szoba, 1 konyha, 1 veranda, 1 pince, gyümölcsöskerttel **Erdő-utca** 258. házsz. 5 szoba 2 konyha, 1 pince (2 fedett zöld lugas) gyümölcskerttel. Bérösszeg: alku szerint. A lakások tisztántartva is kiadók. Bővebbet Stofitz Antal, közs. előjáró.

Törökbálinton
Gogler Antalnál 3 szoba s 2 konyha. Izeli Ádámnál 4 szoba s 1 konyhából álló lakások a nyári idényre 280 koronáért kiadók. Bővebbet a tulajdonosoknál.

Kiadók
a nyári idényre 140 koronáért Törökbálinton 2 szoba s konyhából álló lakások. Bővebbet: Wittinger János, Beigelbeck Florián, Dörflinger István, Hermann Mátyás, Hermann András, Lechner József, Fallenbüchel József, Hoch Emil, Gelmár Jakab, Brucker Imre, Joszt István, Kimmel Péter, ifj., Fink József, Heller Mihály, Gindert Mihály, Nothnagel Márton, Gauland József, Wagner Pál, Führinger György, ifj. Hermann Antal Törökbálinton.

Kiadók
a nyári idényre 120 koronáért Törökbálinton 2 szoba s konyhából álló lakások. Részletes felvilágositást adnak: ifj. Wittinger Ferenc, Brucker József, Kimmel József, Gigler Mihály, Izeli Ádám, Heller Ferenc, Heszki Antal, Kern Mátyás, Engl Károly, Bürger Mihály, Scheiblinger Mátyás, Knapp György, Raksányi Antal, Schemádek József, Simon Péter tanár, ifj. Steiner Antal, Schiegl Szilveszter, Törökbálinton.

Ház Ercsin
200 négyszögöles területen épült áll 4 szoba. 2 konyha, 2 fáskamra, mosókonyha, nagy kópince, az udvar gyümölcsfákkal befásitva, zsindelyfedett légépület, 1800 frtért sürgősen eladó. Bővebbet válaszbélyeggel Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-u. 22.

Ház Rákospalota-Ujfalun, 330 négyszögöles telken, mely áll egy vendéglői helyiség, 2 lakcai szoba, konyha, egy istálló, nyilt veranda, szép pince, konyhakert stbiből. 189/-ben épült, azonnal 12.000 korona évi bérért bérbeadandó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodája, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22. Csakis válaszbélyeggel.

Birtok-eladás.
Háromszékvármegye legszebb vidékén, **Brassó és Sepsiszentgyörgy** városok közelében, vasuti állomáshoz 10 perc távolságra állami utban fekvő szép **kuriális uri lakással és gazdasági épületekkel 154. hold teres fekvésü tagosított birtok gazdasági felszereléssel együtt eladó.** Bővebb felvilágositást ad a lap kiadóhivatala. 2324

Nyaraló
a fogaskerekü vasutállomással szemben, a Rókusvölgyi uton. 1050 négyszögöles telken, télen-nyáron lakható közvetlen a villanyvasuti megállónál, mely áll 9 szobs, 3 konyha, 3 verenda, 2 fürdőszoba, 3 clozet, vizvezeték és gáz most vezettetik be 1896. épült, az egész terület gyönyörüen parkozva, nemes gyümölcsfákkal, mostan 1400 forintért évente bérbeadva, 35.000 frt. potomárért eladó, melyen teherként 15.000 frt. rajt maradhat. Bővebbet válaszbélyeggel, Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapest. Rökk Szilárd-utca 22.

Fővárosi bérpalota,
a Belváros legszebb pontján, közel a központi vásárcsarnokhoz, háromemeletes sarokház, két utcára nyiló, csupa utcai szobákkal, melynek jelenlegi bérjövedelme 32.000 forint, teljesen tehermentes, 440,000 koronáért eladó. Bővebbet válaszbélyeggel Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Rökk Szilárd-utca 22.

Kisebb birtok
a fővárostól háromnegyed órányira, vasuti állomás mellett, 110 magyar holdas egy tagban gazdasági és tejüzemi épületekkel ellátott — 10 katasztrális hold dohánytermelési engedélylyel — élőlával, különösen barom tlenyésztésre rendkivül alkalmas, sürgősen eladó s azonnal is átvehető, melynek megvételéhez csak 8—10.000 forint szükségeltik készpénzben. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca, 22.

Telek,
Stefánia-ut legszebb pontján, 1300 négyszögöles, á 60 forintjával négyszögöle eladó, maga az utcai front 16 négyszögöles; továbbá a Gizella-uton egy 624 négyszögöles telek a négyszögöle 40 forintjával eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Erzsébetfalván
sarokház, 660 négyszögöles telken, téglából és kőből épült, cseréppel födve, 8 éves épület, mely áll: 1 üzlethelyiség s 14 lakásból, évi jövedelme 1500 forint, sürgősen 26.000 koronáért eladó, melyen 18.000 korona teherként rajt maradhat. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22 sz.

Vendéglő
csinosan berendezve, igen jó forgalmu fővaros legnépesebb pontján sürgősen minden elfogadható áron eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában, Rökk Szilárd-utca 22.

Temetkezési
vállalat bérkocsis üzlettel egybekötve Budapestről 3 órányira nagyobb városban megyeszékhelyen, melyet jelenlegi tulajdonos 5 éve bir, évi forgalma 20.000 korona, teljesen felszerelve kocsik, lovak, szerszámok stb 15,000 koronáért eladó, avagy egy társ 10.000 koronával azonnali belépésre keresetik, az árukészlet értéke kiteszen 5000 koronát, mely beszerzési áron átveendő. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodája, Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

Nyaralók
kiadók, 2 szoba s konyha a nyári idényre 200 koronáért. Bővebbet: Pettinger János, Rack János, Kümmel József, Bunth András, Augusztin József, Jankovics György, Schneider Fallenbüchel Mátyás Törökbálinton.

Beraktározásból
visszamaradt uj és kevéset használt butorok nagyon olcsó áron készpénzért eladók. Beraktározásl vállalat Zöldfa-utca 14., bejárat az udvarban. Ugyanott beraktároznak butorés lakberendezési cikkeket. Kivánatra 6% kamat mellett előlleget is adunk.

Nyári idényre,
Balaton Almádin szobák az egész idényre 80 frtért kaphatók, Becsák Ferencnél Balaton-Almádin.

Singer-varrógépe-
ket mélyen leszállitott árban heti 1 frtos részlete szállitunk 6 évi jótállással. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 4678

Kerékpárok
és alkatrészek még eddig nem létező árban uj kerékpár 60 frt, használt 25., külögummi 3.25, belső 1.90., Acetilén lámpa 2., olajlámpa 1., láno kerékre 1.50, ról láno 1.90, egy pár angol king pedál 1.40, nyereg 1.90 frttól feljebb, javitásokat, zománcozásokat, nikkelezéseket olcsón, gyorsan és pontosan készitek. Ujonnan megjelent nagy képes árjegyzéket ingyen küldök. Freud, kerékpárvétel, eladás, beraktározás és javító tüzlete, Budapest, Nagydiófautca 1. (Kerepesi-ut mellett).

Gőzcsiplőkészletek.
Egy magyar állami 8 H., négy magyar állami hatos, egy Nichoson, egy Shuttleworth, egy Garett hatos, egy Robey-Shuttleworth, két első magyar négyes, egy Shuttleworth, első magyar háromféle, egy Hofherr-Schranz kettőfeles löereju gőzcséplőkészletek olcsó árban eladásra ajánlatnak Szücs Géza cég által Baján. 2321

„Bártfa fürdőben"
Szinay és Szártory-féle nyaralókban teljesen berendezett száraz lakások, gyógykutak és főstánya közelében, jutányos árban kiadók. **Szinay István.** 2317

4 darab
használt I águ asztali légszesz lámpa olcsón eladó. Bővebbet a kiadóban. 6480

3 szoba
s 2 konyhából álló nyári lakások Törökbálinton a nyári idényre 200 koronáért bérbeadók, bővebbet: Joszt József, Wittinger Mátyás, Feszl János Törökbálint.

Boroshordók,
csak egyszer használtak, 1903. hitelesitéssel **és teljes uj hordók** minden nagyságban olcsón eladók. **Klein, Rombach-u. 6.** 6480

Fodrászné
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik, ugyanott elvállalnátik olcsó áron nyakkendők készitése. Nefelejts-u. 53. I. 14. 5460

Olcsón eladó
egy fényezett kredenc, kis szalon-garnitura, ágy éjjeli szekrénnyel. Cim: Elővásutca 1. szám, III. emelet 33.

Élővirágszakmában
állásátváltoztatni óhajtja egy intelligens fiatal nő, ki igen szerény igénnyekkel. A szakmában 6 évi praxissal bir s kitünő kötőnő. Szives megkeresések „Virágüzlet" jeligével a kiadóba kéretnek. 6465

Nagy-Kovácsin
kiado nyári lakások. Fervágné, Sebőnél (15) 2 szoba, konyha pince, egész idényre 100 K., Czemmel Mátyásnál (31) 2 szoba, konyha, pince, havi 40 K., Páni Mátyás (55) 2 szoba, konyha, kamra, pince, havi 40 K., Putz Tamás (306) 2 szoba, konyha, kamra, előszoba, havi 30 K.r Pitz Tamás (125) 2 szoba, kamra, pince, havi 40 K., Czemmel Mátyás (185) 1 szoba, konyha, pince, kamra, havi 30 K., Tagserer János (111) 1 szoba, konyha, pince, havi 20 K, Pitz Tamás (303) 1 szoba, konyha, pince, havi 20 K., Pitz József (300) 1 szoba, konyha, pince, havi 30 K., Hesz Lőrinc (164) 1 szoba, konyha, havi 30 K., Miszli Ferenc (160) 1 szoba, konyha, pince, havi 40 K., Mandl Márton (28) 2 szoba, konyha, pince, havi 40 kor, Szaladinszki Mihály (234) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Bayer Jákab postás 3 szoba, konyha, pince, havi 40 kor., Szigel András (278) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Szinger András (170) 1 szoba, konyha, havi 20 kor., Stiller Gottlieb (50) 1 szoba, konyha, pince, havi 25 kor., Straub Lőrinc 1 szoba, konyha, pince, havi 20 kor., Pitz Antal (90) 2 szoba, konyha, kamra, havi 40 kor., Jung Sebő, 1 szoba, konyha, kamra, havi 20 kor., Pitz József (38) 1 szoba, konyha, kamra 20 kor. Felvilágositással bárkinek szivesen szolgál a kerületi jegyző. Remek erdő- s vidék, langyos levegő, kitünő forrásvizek. Helyben orvos, posta, telefon, mészárszékek, vendéglők, kereskedések.

Intelligens
fiatal urileány pénztárosnének vagy eladónőnének ajánlkozik szerény igényekkel. Óvadékkal is rendelkezik. Szives ajánlatok „Pénztárosne" jeligével a kiadóba kéretnek. 6466

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba, konyha és pince 120 frt, 1 szoba, konyha és veranda 120 frt az egész idényre, esetleg az egész 200 frt, tudakozódni Bokrossy Viktornál lehet, Balaton-Almádin.

Eladó
olcsón a fővárostól félórányira fekvő, szép és forgalmas községben egy ujonnan épült ház, vendéglő és kávéházi berendezéssel. A községben nyolc kóbánya van, melyek több ezer embert foglalkoztatnak, akik szükségleteiket ott fedezik. A községben lakik körülbelül száz hivatalnok. A vonat naponta 20-szor közlekedik. Vevőnek átiratnak, a vendéglői és kávéházi jogok. Vételhez néhány ezer korona szükséges. Részletes feltételek a kiadóban megtudhatók. 644

Zongorajátszó
ajánlja magát estelyekre, házimulatságokra (táncezene). Cim: Kerepesi-ut 60. I. em. 16. 6490

Törökbálinton
2 szobából s konyhából álló nyaralók kiadók. A lakások ára a nyári idényre 160.— korona. Bővebbet: Bunth István, Schmidt Károly, Nikoletti Mihály, Krizsanovits András, Gindert Ferenc, Gauland József, Nothnagel István, Führinger János, Wittinger Antal, Fink János, Martinkovits János, Szalczinger József, Gauland Lajos, Gauland Rozina Törökbálinton.

Okl. cimbalom
tanárnő, intelligens vidéki lány családhoz ajánlja magát teljes ellátásért nyári tanitásra. Ajánlatok „Müvészet" jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 15364

Egy igen ügyes
maseurnő és hidegvizgyógykezelőnő, ki a szakmájában nagy gyakorlottal bir, ajánlkozik pri. házakhoz. Cime Dob-utca 39, II. em. 20. Gross Fanny.

Martonvásáron
(Fejér m.) a következő nyári lakások bérpecsétek: id. Fogl Györgynél 1 butorozott szoba fél konyha havi 20 koronáért, özv. Hrabovszky Józsefnénál 2 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 45 koronáért, özv. Pommer Jakabnénál 1 butorozott szoba fél konyha havi 20 koronáért, Purrucker Antalnál 2 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 40 koronáért, Hüll Lipótnál 1 szoba, fél konyha butorozott hao 20 koronáért, Adamovics Imre, 1 szoba, 1 konyha butor nélkül havi 25 koronáért.

70 koronáért
az egész nyári idényre bérbeadók Törökbálinton, 1 szoba s konyhából álló nyaralók. Részletes felvilágositást adnak: Habermann Károly, Scheirich István, Fallenbüchel Flóris, Wittinger Antal, Schenadek Lőrinc, Killi Ádám, Heszler József, Krizsánovits Jánosné, Bunth István, Bunth Mátyásné, Seffner János, Führinger József, Geszler Lenárdné Törökbálinton.

Eladó urilak Kispesten, a fővárostól 10 percnyi távolságban, kényelmes közlekedés, tehermentes, az urilak áll 3 szobás konyha, éléskamra, fürdő- és előszoba, nagy kert, nemes gyümölcsfákkal és szőlőtültetéssel, hivatalnokoknak nagyon alkalmas, kedvező fizetési feltételekkel azonnal eladó. Bővebbet Kájel János Kispest, Báthory-utca 12.

Lakás
Fonyód-fürdőn, mely áll 2 szoba és konyhából, kiadó Gélleneser Istvánnál, Fonyód-fürdőn.

Almádin,
a Balaton legszebb helyén, kiadó 4 szoba, konyha, 2 veranda, egész idényre 350 frt, külön 2—2 szoba 200 frt, értekezni Becsák Ferencnél lehet, Balaton-Almádin.

Paszket-kocsi
jókarban, jutányosan eladó VI. Teréz-körut 38.

A nyári idényre
kiadók Törökbálinton 160 koronáért 1 szoba s konyhából álló lakások. Bővebbet: Léber Márton, Fallenbüchel József, Keufler Márton, Killi Mihály, Galcsó Tamás, Hólhauszky Mátyás, Pazár Márton, Kimmel Ferencné, Léber Mártonné, Pertl József, ifj. Izeli Antal, Jeschitz József, Bernhardt József, Bunth Antal, Schmidt János, Brandauer Ferenc, Karafit Ferenc, Czeisz Rokus, Wolf Károlyné, Beinel Márkus, Hunsinger Márton, ifj. Nothnagel István, Domanits András, Fallenbuchel Flóris, Rascher József, Gigler Pál, Krizsanovits Ferenc, Bernhardt József, Loschinger József, Fischer Mátyás, Maics István, Gauland Márton, Joszt József, Fink Henrik, Jeschitz Ferenc, Gigler József, Troth Mihály, Küchel Antal, Beigelbeck József, Czeisz József, Scheirich Mátyás, Führinger Lenhardt, Bunth Mihály, Augusztin János, Gigler Ferenc, Korb István, Törökbálinton.

Rácz-Almáson
aközvetlen lakások kiadók **Láng Mihályné** 119., házszám alatt, 1 szoba, 1 konyhából álló lakását, idényre butorozva 6 koronáért butor nélkül 40 koronáért ajánlja. 2. **Szabó Mihály** Kis-utca 124. sz. a. 1 szoba, 1 konyhából álló lakás egész idényre butorozva 60 koronáért adja. 3. **Khölter Ferenc** 212. sz. házban 1 szobát, 1 konyhát 3 hónapra butor nélkül 40 korona butorral 60 koronáért ajánlja.

Eladó
teljesen uj réz álló légszesz lámpa felszerelve, továbbá 1 drb kétágu uj s felszerelt légszesz lámpa eladó. Bővebbet a kiadóban. 6482

Tolvaj
2 frttól, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani,
szájpadlás nélkül is.
Kék-utca 18. (Egen lárcsa fogfunda.)
Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos
Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.
Varás- és ünnapnapokon délután 4-ig.

Butor

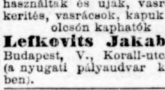
csak jó minőségü

Hálószoba, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szék, irószasztal, könyvszekrény, uri fotelek, otthonán, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladás nagyban és kicsinyben.** Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó** butoriparosnál.

Nevelőnőket,
francia, angol, német nőket, zene és nyelvismerettel vagy anélkül, bonneokat, gyermekek, leikismeretes ajánlok, magyarokl. tanitónőke zene- és nyelvismerettel 800—1600 kor. évi fizetéssel sürgősen kerosek **Szegheőné S. Lujza** Budapest, VI. Dessewffy-u. 22.

Minden óra javitása 90 kr.
2 évi jótállás. Éksz.-javitások feltünő olcsón és jól. Tört aranyés ezüst-tárgyak, drágakövek a legmagasabb árban vétetnek meg. **Schiller Izso,** órás és ékszerész IV., Királyi Pál-utca 12., a m. kir. államházzal szemben.

Ajtók, ablakok
használtak és ujak, vasrollók, keritős, vasrácsok, kapuk igen olcsón kaphatók
Lefkovits Jakabnál, Budapest, V., Korall-utca 10. (a nyugati pályaudvar közelében). 15240

Kerékpárosok figyelmébe!
Külső gummi köpeny 10.—6-g 7.— korona, belső gummi él s tömlő 5.— és 4.— korona. Acetylenlámpák, csengők stb. alkatrészek **gyári** árban kaphatók

Herbster Henrik
kerékpár, varrógép és alkatrészek nagy raktárában.
BUDAPEST,
VII. ker., Erzsébet-körut 36.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brilliánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Jutalomkönyvek.
A közelgő évzáró vizsgálatok alkalmából **elemi, polgári** és **ipariskolai** jeles előmenetelü tanulók megjutalmazására az **iskolai hatóságok** figyelmébe ajánlom jutalomkönyveimet.
A Hazáért és Szabadságért Rákóczi fejedelem korának 200-ik évfordulója alkalmából a kuczc időket dicsőitik.
A Szabadságharc Hősregéi a 48-as szabadságharc hősi eseményeiről regélnek.
A szakbirálat, valamint a legillétékesebb világi és egyházi tanügyi hatóságok a legnagyobb elismerésben részesitették e munkáimat.
A 7—7 nyomtatott ivre terjedő diszes kötésü könyvek ára kötetenként **1 K. 20 fillér.** Megrendelések csak alulirottnál eszközölhetők.
Barna Jónás
székesfővárosi tanár,
Kerepesi-ut 61. II.

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszerek s zsebórák és ingórák olcsón kaphatók
Grünberger Armin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em 23.

Én Csillag Anna

185 cm. őrlés hosszu ***Loreley-hajamat,*** az alatlam feltalált kenőcs *14 havi használata* után érlem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növés elmozditására, a fejbőr erősitésére, tartósá, erős és tejes szakállt növeszt és már rövid idei használat után is ugy a hajnak, mint szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megőszüléstől egész a késő aggkorig.
Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt.
Postai szétküldés naponként az összegnek előre való bekülditése után vagy utánvéttel az egész világra a gyárból, hova *minden* rendelés intézendő.
Csillag Anna
Wien, I., Graben 14.

Premier Kerékpárok
Elismerésben a világ
Árjegyzék ingyen
Premierwerke Egen & Schoh

Lakberendezések
bérbeadatnak
a nyári idényre vagy a városi lakások tartózkodásra tiszt uri és egyéves önkéntes uraknak is. Budapest,
IV., Ferenciek-tere 3. sz.
Királybazár, az udvarban.

Elegáns fénykép
elegáns kivitelben, igen jutányos áron.
Makart képek drbját 1 frtért.
Vidéki kis képek utánnagyitások lelkismeretes pontos kivitelben készitetnek.
Waitzner
fényképészeti müintézete
Budapest, Erzsébet-körut 2

Magyar harczi kanári tenyészete Debrecenben.

Madárkedvelők figyelmébe! Ismeretes dolog, hogy ismeretlen helyről hozott kanári madarat! Harzi eredetü kanárit tenyésztek. Bátran tehetem azt adni, hogy hangjai szépek. Hangpróba s termembeni szállás ezer ezt volt Soha nem felejtem el amit ottan találtam. Mert minden olyan ének, nincsen olyan zene mi a madárhanggal versenyre mehetne. Mindegyik madarat iskolázott hangu. Tisztán csengő, mely kitartó dallamu. Mindegyik madarat nemcsak birdetésben adnak el, hanem minden egyes madárért magam vállalom. Nem létezhet, hogy a vevőt én nálam kár érje, kérem a rendelményeket az alábbi címre **Agoston István** kanári madár tenyésztő DEBRECEN, **Péterfia-utca 26.** szám. Fenti nőstények érkeznek **1 hó 7, 8, 10, 12 és 2 frt.** Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Balassa-felé
Ugorka-tej aranyérmes kitüntetve Párisban és Debrecenben 1902. föltétlen biztos hatásu szeplőtöszer, azonnal eltávolit szeplőt, májfoltokat mindenféle féle tátiansgot az arcról, nemkülönben gyönyörü üdeséget és szép kellemet kölcsönöz. Tessék vigyázni hogy minden üvegen a „Balassa" név látható legyen. Egy üveg ára 2 korona; valódi angol ugorka-szappan ára 3 darab 2 kor. 40 fill. Ugorka-pondre 1.20 és 2 kor. Kaphato Balassa gyógyszertárban Temesvár; Budapesten, Török gyógyszertárban, Király-utca 10; Andrássy-ut 29. és minden gyógyszertárban.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körtorgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.